tuổi ngọc

3

tuần báo
của tuổi vừa lớn

TUẦN LỄ TỪ 10-6 ĐẾN 17-6-1971 | SỐ 3 | BỘ MỚI | giá 40đ.

tuổi ngọc

TUẦN BÁO CỦA TUỔI VỪA LỚN

CHỦ NHIỆM : DUYÊN ANH
THƯ KÝ : ĐINH TIẾN LUYỆN, TỪ KẾ TƯỜNG
QUẢN LÝ : ĐẶNG XUÂN CÔN

VĂN

làm gì cho tuổi trẻ — vũ thiên chương
hoạt cảnh — mai thảo
viết về thanh lan — phương long — nguyễn đan trường
những bài thơ hay phổ nhạc — nguyễn nhương nghiệm
trên bục gỗ dưới bàn học — nguyễn xuân hoàng
hoa cỏ — lê ngọc dung

THƠ

nguyễn bính ● từ kế tường ● bằng lăng ● nguyễn đăng hà ● nguyễn thức ngữ ● từ nguyên thủy

TRUYỆN DÀI

ngựa chứng trong sân trường — vũ mộng long
huyền xưa — từ kế tường
áo tiều thư — duyên anh
trong nhật ký của quỳnh — đinh tiến luyện

MỤC THƯỜNG XUYÊN

nhìn xuống cuộc đời — tòa soạn và bạn đọc viết
bông hồng cho tình đầu lilas — nguyễn vũ thuyên uyên
sưu tầm — linh việt
bệnh mới lớn — bác sĩ tuổi ngọc
ngọc thân ái — ngọc
chạp phô tuổi ngọc — kiến vàng
tay ngà — phượng
tuần lễ của bạn — sao vân

Tòa soạn trị sự 38 Phạm Ngũ Lão Saigon — Đ.T. : 23.595

TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ NĂM

thư chủ nhiệm

Những bức thư khắp nơi dồn dập gửi về Tuổi Ngọc. Tòa soạn hối hả mở phong bì. Toàn là thư nồng hậu chào mừng Tuổi Ngọc. Bạn đọc đã vui vẻ cho Tuổi Ngọc đầu vớt. Xin cảm ơn sự độ lượng của quý bạn. Một vài bạn than phiền tại sao Tuổi Ngọc không giữ nguyên khổ báo lớn ngày xưa. Ngày xưa, rất nhiều bạn yêu cầu xuất bản khổ nhỏ. Một vài bạn than phiền tại sao ngạc nhiên thấy Tuổi Ngọc mất dáng dấp cũ. Chúng tôi đã thú nhận từ lâu sự bất lực, bất tài, thiếu phương tiện làm báo cho tuổi mười ba trở xuống. Nguyên do của hai năm đình bản là Tuổi Ngọc « lớn chẳng ra lớn, bé chẳng ra bé ». Xin đừng nghĩ nhắc lại sự thất bại để khoả lấp cho « âm mưu » thoát xác. Dù Tuổi Ngọc là tuần báo của yêu thương, của những tháng năm đẹp nhất một đời người, của tuổi vừa lớn hay gì chăng nữa, khi còn làm Tuổi Ngọc, chúng tôi cũng không dám làm bẩn tuổi ngọc. Nếu cần làm bẩn, cần khuấy hôi bôi nhọ cuộc đời, thiếu gì nhãn hiệu, chiêu bài. Và, không dấu diếm, tôi đã làm với những đội lốt đau sót. Nhưng, ở Tuổi Ngọc, bạn đọc yên chí, nó không làm lợi ích cho ai (có thể lắm chứ), chắc chắn, nó sẽ không làm hại bất cứ ai. Chả lẽ ngợi ca sự thơ mộng của tình yêu là vất đi? Tuổi Ngọc không phong tỏa và dành độc quyền viết cho tòa soạn. Bạn đọc hãy nói lên những ưu tư của tuổi trẻ như Vũ Thiên Chương, hãy đối thoại với Nguyễn Xuân Hoàng, Huỳnh Phan Anh ở Trên bục gỗ, dưới bàn học. *Là thầy, bạn đứng trên bục gỗ. Là trò, bạn đứng dưới bàn học. Nghĩ về nhau, nói với nhau. Bạn hãy* Nhìn xuống cuộc đời, *hãy viết những* Bông hồng cho tình đầu, *hãy giới thiệu những giọng hát, những nhà văn bạn ưa thích. Bạn nhớ giùm : Tuổi Ngọc là của bạn. Với chúng tôi, Tuổi Ngọc là khởi đầu của nhiều mộng ước phải thực hiện cho tuổi thơ, cho tuổi trẻ. Khởi đầu ấy, khởi sự từ một góc trên căn gác sép với khung cửa sổ vừa bằng tờ báo ngày. Tôi muốn được tiếp bạn đọc ở đó. Để bạn đọc ban nhiều độ lượng hơn cho Tuổi Ngọc.*

tuổi ngọc

và bạn ngọc

Thư bạn ngọc gửi về rất nhiều. Mà số trang chỉ có hạn, không thể trả lời hết thư trong tuần ở một số báo. Tuổi Ngọc « thề danh dự » không quên một bức thư nào, dù là thư mắng mỏ. Nhưng xin phép bạn ngọc, mỗi tuần dành hai trang để trả lời thư của bạn ngọc thôi. Trường hợp thư bị ối đọng, Tuổi ngọc sẽ in một số Tuổi Ngọc với chủ đề Trả lời hết thư bạn ngọc, *và sẽ làm bạn ngọc vui về.*

● MAI MAI (*Saigon*).— Thư cháu đề Đà Lạt nhưng cuối thư lại nói sẽ về Sài gòn. Chú trả lời cho cháu với hy vọng khi bước xuống phi trường Tân Sơn Nhất cháu sẽ đọc thấy khi cầm trên tay tờ Tuổi Ngọc. Đi chơi mà để gẫy tay đó là điềm xui đấy. Cháu nói TV hay biên thư hỏi «Ngài» Sao Vân xem vận mệnh thế nào. Riêng cháu, chú cám ơn những lời hỏi thăm và cám ơn luôn quà... tưởng tượng của cháu nữa.

● TRẦN THỊ ĐOAN HỒNG (*Đắc Lộ*).— Bây giờ Tuổi Ngọc đã trở về ngồi lại bên cạnh chỗ ngồi của em, với áo đẹp và nụ cười mới. Hãy tin tưởng đôi mắt đã mở lớn kia sẽ không bao giờ khép lại cho một giấc ngủ buồn bã nữa. Duyên Anh, Đinh Tiến Luyện, Từ Kế Tường, mỗi ngày đều phải đọc câu «Tuổi Ngọc không bao giờ chết» treo trên bức tường của căn gác xép toà soạn. Như thế, đã vừa lòng em chưa?.

● NGỌC THI (*Gò Dầu Hạ*).—Ngọc Thi hay là Ngọc Cầm ? Chữ của cháu giống chữ của Ngọc Cầm quá đi. Chắc là một người phải không ? Nhưng dù với tên nào cháu cũng là bạn ngọc của tất cả những gì Tuổi Ngọc đang có. Sau hai năm nằm ngủ trong u buồn bây giờ thức dậy Tuổi Ngọc cũng vừa đủ lớn khôn. Thế nên, bây giờ là «tuần báo của tuổi vừa lớn», cháu viết đi rồi thấy dễ dàng ngay. Cám ơn những viên kẹo ngọt cháu vừa cho Tuổi Ngọc.

● THÙY MỘNG PHƯƠNG (*Long Khánh*).— Em sẽ càng được an ủi hơn với tuần báo của tuổi vừa lớn. Hăm bốn số Tuổi Ngọc qua đi không nhắc lại nữa. Tuổi Ngọc sẽ không bao giờ chết, không bao giờ... Em tin chứ ?

● NGUYỄN T.NGHĨA (*Chợ Lớn*).— Rất cảm động khi đọc thư ông. Duyên Anh chỉ mong làm được như vậy và thích nói về những điều chưa thực hiện được. Mong rằng Tuổi Ngọc sẽ ở trên tay ông với thiện cảm tràn đầy. Có gì, ông cứ gửi cho như lời hứa.

● ĐINH LYNH (*Sadéc*).— Bây giờ Tuổi Ngọc đã thức dậy với những ngày mới. Cháu thấy không ? Như thế đừng nhắc gì đến 24 bước chân đờ đẫn ngày xưa nữa. Hãy nói chuyện với Tuổi Ngọc của tuổi vừa lớn. Cháu nhé.

● NGUYỄN HOÀNG BẢO NGỌC (*Gia Định*),— Sao lại cho lên chức « Bác » cùng một lúc vậy nhỉ ? Gọi chú thôi.

Cũng đã sợ lắm rồi. Đúng như cháu đã đoán. Tuổi Ngọc sẽ sống mãi với lòng tin yêu của chàu.

● NGUYỄN THỊ TƯỜNG VÂN (*Đà Lạt*).— « Cháu ngóng Tuổi Ngọc như ngóng một tình yêu vừa mất và quay trở lại.» Chú đang chợp mau mắt cảm động đây. Mong rằng « tình yêu » ấy không làm cháu thất vọng nhiều. Dù sao, nó cũng chỉ biết hẹn, thật tình, và đến đúng hẹn, không còn làm cháu biết ngờ lắm chứ ?

● KIM NHAN (*Sài gòn*).— Điều mà cháu thắc mắc, không đúng. Khi viết, nghĩ tới những độc giả như cháu, các anh em trong tòa soạn thấy hứng khởi lắm. Mong cháu cổ động nhiều cho T-N.

● KHANH HƯƠNG (*Sài gòn*).— Tuổi Ngọc sẽ thay đổi đều đều để làm vừa lòng các em. Cám ơn Hương nhiều về những điều « tự dưng » ấy. Nếu Hương có « xạo », anh vẫn «phải» như thường (ĐTL).

● TRẦN THÚY ANH (*Sài gòn*).— Tuổi Ngọc, vẫn là tuổi ngọc ngà cháu ạ. Tuổi Ngọc bây giờ có « người lớn » thì cũng tại nó thêm hai tuổi nữa — Tòa soạn đồng ý cho Tuổi Ngọc lớn lên cùng với các cháu — Vậy không là đã... chiều các cháu lắm sao ?

● MAI HƯƠNG (*Saigon*).— Em tiếc cả 2 trang bìa trong còn để trắng à, đúng như ý em muốn rồi đó. Tuổi Ngọc 64 trang vẫn còn thiếu nhiều nữa. Nếu sau 1 khoảng tuổi, không èo ọt như lần trước, Tuổi Ngọc sẽ tăng cường thêm nhiều mục khác nữa và tăng trang.

● CÔ BÉ THOẠI NGỌC HẦU (*An Giang*).— Tuổi Ngọc bộ mới có nhiều mục dành cho nữ sinh, đúng như ý các cháu mong rồi đó. Chỉ ngại rằng các cậu trách cứ nhiều thôi. Chú đã nhận được nhiều thư làm chú cảm động, nhưng thư cháu làm chú muốn bỏ viết mà nhắm mắt lại một phút.

● NGUYỄN ĐĂNG HÀ (*Biên-Hòa*).— Tuổi Ngọc không đậu vớt mà được em cho đậu bình thứ cơ à. Đó là phần thưởng cho anh em tòa soạn. Khi phát hành xong số 1 hồi hộp ghê nơi đó Hà. Bây giờ các anh thở phào khoan khoái rồi viết, rồi yên chí hẹn với các em ở một một ga thơ mộng của những tháng năm đẹp nhất đời người.

● HOÀNG ĐẶNG, HỒ ĐẮC NGỌC (*Đà Nẵng*).— Thành thật xin lỗi vì 2 năm cũ buồn quá, không có thư riêng. Có gì mới hãy gửi về Tuổi Ngọc gấp. Trông đợi lắm đấy.

● PHẠM THỊ HOÀI THƯƠNG (*Gò Công*).— Bây giờ cháu có quyền chờ đợi Tuổi Ngọc làm số Xuân Hồng. Và cũng để bù lại với lời hứa trước kia. Cháu cứ ghét rồi cháu sẽ thương Tuổi Ngọc hơn bao giờ. Và chú đã nghe những tiếng reo của nỗi vui mừng cháu rồi đấy.

● MAI THANH CẦN (*Gò Vấp*) — Đâu phải chỉ có « kịp tóc ». Ai cấm húi cua đọc Tuổi Ngọc ? Cứ coi kịp tóc và húi cua đều có một tuổi vừa lớn bằng nhau. Và cùng có một tuần báo. Đó là tuần báo Tuổi Ngọc. Cám ơn nỗi lo lắng của cháu.

● LOAN (?),— Năm ngày nữa thôi. Và năm ngày ấy đã tới với em rồi đấy. Cầm Tuổi Ngọc trên tay em có thấy nó vui lây với cái vui của em không ? Đừng nhắc tới nỗi buồn ngày xưa nữa. Bây giờ là mùa hè mới với những niềm tin mới khác. Em nhớ chưa ?

● TÓC TIÊN (*Vĩnh Long*) — Như vậy sẽ không còn những lời hứa cuội làm em phải trông đợi nữa. Tuổi Ngọc đã bày hàng cùng với những viên kẹo ngọt em cho Tuổi Ngọc. Bài em anh đang đọc. Sau mùa thi nhớ gửi cho anh một gói hạt đỗ như anh chàng Điệp của ngày xưa nhé.

hội bảo vệ luân lý cầm chổi

Một năm trước, thấy sách báo, phim ảnh đồi trụy công khai xuất hiện khắp nước Mỹ — một bài báo mô tả, cách Tòa Bạch Ốc không xa mấy, nhan nhản những rạp chiếu bóng dâm ô, quyến rũ tuổi trẻ khơi khơi — một ủy ban (tạm coi là Ủy Ban Bảo Vệ Luân Lý) vội vàng dâng lên tổng thống Nixon một bản tường trình về sách báo, phim ảnh đồi trụy. Tổng thống Nixon, ông hoàng đầy quyền uy của một nước tự do... sa ngã, vội vàng nhăn mặt, dậm chân và nổi giận la hét «Phải chấn hưng đạo đức bằng bất cứ giá nào. Không thể để xã hội băng hoại vì sách báo, phim ảnh đồi trụy»! Đó là chuyện bên Mỹ. Còn ở Việt Nam, sách báo, phim ảnh đồi trụy đầu độc nhi đồng, thanh niên đã xuất hiện công khai từ lâu. Rất tiếc chưa có ủy ban nào tường trình cái hiện trạng thê thảm này để tổng thống Nguyễn văn Thiệu tỏ thái độ. Hội Bảo Vệ Luân Lý của ta đã trở thành cây vạn niên thanh muôn năm xanh tươi mầu... cây cảnh! Còn các Hội Bạn Trẻ, Hội Bảo Vệ Thiếu Nhi thì uống thuốc ngủ quá liều, mãi chẳng chịu vươn vai, ngáp ngủ và thức dậy. Bây giờ, sau khi sách báo, phim ảnh đồi trụy đã thực thi xong cái sứ mạng của nó, Hội Bảo Vệ Luân Lý của linh mục Hoàng Yến mới «bá cáo tình trạng» mới «báo động om sòm» lên tổng thống và cầm cây chổi dọa dẫm sẽ rửa tội cho những tâm hồn nhiễm độc! Linh mục Hoàng Yến, chủ tịch Hội Bảo Vệ Luân Lý rửa tội cho những tâm hồn bị sách báo, phim ảnh đồi trụy đầu độc ra sao, chúng ta nên chống mắt chờ đợi. Biết đâu đấy, Hội Bảo Vệ Luân Lý chả nhóm nổi ngọn lửa đốt dâm thư và chôn sống bọn lái buôn chữ nghĩa. Chúc ngài thượng lộ bình an và đừng có đánh trống bỏ dùi hay ca khúc «nửa đường đi xuống». Chúng tôi sẽ mô tả ngài như một tướng tiên phong trong trận giặc dâm thư. Xin báo động với ngài: Ngài chống Đại Hội Hippy Ngoài Trời dữ dội, vậy đố ngài làm cách nào cấm chiếu phim *Hai chàng Hippy* đang chiếu ở rạp Eden. (Tường Vi)

đừng nản chí đạo diễn nguyễn ngọc liên

Mùa thu cuối cùng, tác phẩm đầu tay của đạo diễn Nguyễn Ngọc Liên bị báo chí công kích, bị vợ con chê bai bải, ông đạo diễn «lẻ phẻ nhất nước»—không phải chữ của tôi—bèn xuống tinh thần ghê quá xá. Ông định xa vắng điện ảnh và, vài năm sau mới xuất hiện giang hồ. Đừng ông Liên. Sao lại «phẫn» một cách vô lý? Người xưa dạy: Kẻ khen ta mà chỉ nhằm

ca ngợi ta để trục lợi ấy là kẻ thù của ta. Kẻ chê ta mà vì ta xây dựng ấy là bạn của ta. Ernest Hemingway, văn hào nổi danh nước Mỹ bằng những tác phẩm vĩ đại *Giã từ vũ khí Hồi chuông cáo phó đánh cho ai, Mặt trời cũng mọc...* mà còn bị người ái mộ không cho ngủ yên trên vinh quang cơ mà. Bằng chứng là khi Hemingway cho xuất bản cuốn *Bên kia sông, trong những khu rừng* đỡ ẹc, một phê bình gia của tuần báo văn nghệ *The Newyorker* đã diễu cợt tác phẩm này là *Bên kia đường, trong những quán rượu*. Và, hầu như báo chí công kích Hemingway. Văn hào bèn cáu quá, kiếm các phê bình gia đập lộn. Rồi biến mất về một vùng biển. Khi ông xuất hiện ông cho xuất hiện *Ngư ông và biển cả*. Tác phẩm này lại được những kẻ công kích ông ngợi ca và [illegible]. Và ông *đã* đoạt giải văn chương Nobel để trở thành bất tử. Chúng tôi hy vọng đạo diễn Nguyễn Ngọc Liên sẽ được báo chí công kênh ông ở tác phẩm thứ hai. Điều này đòi hỏi ông Liên chấm dứt sự lẻ phẻ trong nghệ thuật. Ông phải tin ở ông, quyết định lấy quyền đạo diễn của ông và chớ, một lần nữa, làm rớt miếng phó mát nghệ thuật vì những con cáo ngọt giọng. Chúc ông thành công. (*Ái Hoa*)

tuổi ngọc số viết về những ngày rời trường xa lớp

Số 5, Tuổi Ngọc, với cái bìa phượng vĩ đỏ ối và những trang viết về những ngày rời trường, xa lớp. Trong số 5, Tuổi Ngọc cho in bài nhạc *Trường cũ* của một học sinh trường Bưởi xa xưa. Tuổi Ngọc sẽ cố gắng không ngừng để « chinh phục khắc khổ giai đoạn đầu ». Từ số *Vào học* trở đi, các cổng trường rộng mở và Tuổi Ngọc sẽ có những trang sinh hoạt học đường, những bài phỏng vấn tuổi vừa lớn về nhà trường, thầy cô, bạn bè và cuộc đời. Bạn ngọc muốn đóng góp cho Tuổi Ngọc số 5 *Viết về những ngày rời trường, xa lớp*, xin hãy gửi ngay về cho Tuổi Ngọc. Ngoài phong bì nhớ đề *Bài cho số 5* để tòa soạn đọc và chọn liền. Tuổi Ngọc số 5, một số báo ngập tràn kỷ niệm của những tháng năm đẹp nhất một đời người, món quà ý nghĩa để bạn bè tặng bạn bè, học trò tặng thầy cô, người yêu tặng người yêu và kẻ chân mây tặng kẻ cuối trời. (*Kiến Vàng*).

chương trình dài hạn của tuổi ngọc

Nếu bạn ngọc nhiệt liệt ủng hộ Tuổi Ngọc, tuần báo của tuổi vừa lớn. ngày kỷ niệm Tuổi Ngọc năm thứ nhất, anh em Tuổi Ngọc sẽ hân hoan báo tin và giới thiệu Búp Bê, tuần báo của nhi đồng toàn truyện tranh in ốp xét nhiều mầu rực rỡ. Và ngày kỷ niệm Tuổi Ngọc năm thứ hai hãng phim Tuổi Ngọc sẽ trình chiếu một phim dài. Rồi sẽ có rạp chiếu bóng dành riêng cho thiếu nhi. Ôi, giấc mộng Tuổi Ngọc sao mà ngọc ngà thế! Chỉ cần, mỗi tuần, mười lăm ngàn bạn ngọc bỏ ra 40 đồng là chương trình của Tuổi Ngọc sẽ được thực hiện. Không ai cho tiền Tuổi Ngọc cả. Bạn ngọc cho vậy. Cho bằng cách đọc và quảng cáo nhiều người đọc Tuổi Ngọc. Nhà xuất bản Tuổi Ngọc vẫn đều đều xuất bản. Nhưng chỉ in sách của Duyên Anh. Bây giờ, có tuần báo Tuổi Ngọc, mỗi tháng, Tuổi Ngọc sẽ gửi tới bạn ngọc một cuốn sách. Cuốn sách mà

bạn ngọc sẽ đọc trong tháng 7, tháng khởi sự chương trình dài hạn của Tuổi Ngọc là truyện dài *Anh em kiến vàng* của Đinh Tiến Luyện. Kể từ tháng 9-71, chờ các trường khai giảng, Tuổi Ngọc sẽ phát động *chiến dịch sách báo Tuổi Ngọc tìm bạn ngọc*. Tuổi Ngọc sẽ đi diễn thuyết khắp nơi. Nơi đầu tiên Tuổi Ngọc tới sẽ là Huế. Và cuốn sách được phát hành ở Huế sẽ là *Con Thủy*, truyện dài của Duyên Anh. (*Anh Chi*)

từ những cánh hoa phượng

Trên những cây phượng bất chợt nhìn thấy trong thành phố lúc này, hoa đã bám đỏ trên các cành đầy lá non. Lúc này nơi các trường học, lớp đã chỉ còn bàn ghế. Cổng trường đã tạm biến mất cái hình ảnh ra về rợp màu đồng phục. Phải đợi khi những trái phượng già đi, thõng xuống như những mũi mác. Và mùa hoa tàn, niên học tiếp mới bắt đầu. Tôi đã qua hết rồi thời của rộn ràng trước những mùa hè, trước hoa phượng đỏ. Nhưng bây giờ và những quá khứ gần đây, mỗi khi nhìn thấy hoa phượng, ít khi tôi tránh được bùi ngùi. Bởi vì còn đâu những mùa hè phượng nở đầy các đường phố tỉnh lỵ quá khứ. Nghĩ đến những mùa hè niên thiếu của mình, tôi thương cho mùa hè và tuổi trẻ bây giờ. Chân bị giam mà mắt họ cũng bị giam. Ước mong sao ngày thái bình mau trở lại, để mùa hè tuổi trẻ được tung tăng giữa thiên nhiên. Giữa trời đất, mây, lá, cỏ nội, giữa cơn khát và những trái cây mùa hạ. Tôi đang vô cùng mong cho mau đến ngày tháng đó. (*Nguyễn Mai*)

không được coi như nhà báo

Tuần báo Tuổi Ngọc nhất định không kể truyện phim ngoại quốc, chỉ kể truyện phim Việt Nam thôi. Ra cái điều nặng tinh thần dân tộc. Đáng lẽ số báo này có truyện phim *Người tình không chân dung*, có bài giới thiệu đạo diễn Hoàng Vĩnh Lộc đàng hoàng. Nhưng, dưới mắt hãng phim Giao Chỉ, có lẽ, Tuổi Ngọc không được coi như một tờ báo và những cây viết của Tuổi Ngọc chưa đủ khả năng thưởng ngoạn tài năng của đạo diễn Hoàng Vĩnh Lộc nên người ta không mời «ký giả» Tuổi Ngọc đến Trung Tâm Quốc Gia Điện Ảnh xem phim như đã mời các ký giả gạo cội về điện ảnh. Tiếc quá, uổng mất dịp coi cọp và được ăn gỡ một bữa cơm. Dù sao, bạn ngọc yên chí, «ký giả điện ảnh» của Tuổi Ngọc đã cầm ba trăm của chủ nhiệm để mua vé đi coi. Và sẽ có bài điểm phim *Người tình không chân dung*, một phim được ông Tổng trưởng thông tin khen một câu chí tình : «Phải mười mấy năm sau mới có một phim Việt nam hay như thế»! Tưởng nên nhắc qua về đạo diễn Hoàng Vĩnh Lộc : Ông đã đóng vai chính trong phim *Ảo Ảnh* do Thái Thúc Nha đạo diễn, đạo diễn phim *Xin nhận nơi này làm quê hương* và, mới đây, đạo diễn phim *Biển động*. Ông được coi là một đạo diễn chỉ làm phim nghệ thuật. Liệu *Người tình không chân dung* có vớt vát giùm giá trị tài năng của Hoàng Vĩnh Lộc khi tên ông rõ ràng, to tướng ở phần «dzê nê rich» *Biển động*, một phim chỉ có khán giả bình dân ham chuộng *những giọt nước mắt* Kim Cương ? (*Ý Đức*).

phạm duy còn sống hay đã chết rồi

Trên một tuần báo chuyên về sân khấu, màn ảnh ở đây, mấy tháng trước, trong mầu « pó tanh » ngắn, tôi đọc được đoạn này : « Nhạc sĩ Mạnh Phát ngồi tại quán Thanh Thế, gõ muỗng vào ly whisky mà ca *Mùa thu đã chết đã chết rồi, Phạm Duy đã chết, đã chết rồi* ». Nhưng Phạm Duy chưa chết. Ông vẫn còn làm nhiều người rung động và còn dư khả năng làm Trịnh Công Sơn chìm vào quên lãng. Chủ nhật vừa qua, 6-6-71, giáo sư Nguyễn Trọng Văn thượng đài ở Đại Học Văn Khoa với cú « direct au coeur » nhất định khai tử Phạm Duy vì Phạm Duy dám làm tục ca và làm « hip py chúa». Buổi diễn thuyết của giáo sư Nguyễn Trọng Văn được báo chí loan tin như một thách thức hấp dẫn. Không hiểu Phạm Duy có tới xem người ta trình diễn nhạc bát âm đưa mình về nơi yên nghỉ ? Tôi ngủ trễ, lúc dậy quên mất vụ diễn thuyết có hội thảo của giáo sư Nguyễn Trọng Văn. Thôi, để số sau tường thuật đầy đủ bằng cách sào lại ở nhật báo. Có điều cần nói như thế này : Ở Việt Nam, những thiên tài cỡ Phạm Duy rất hiếm nhưng lại rất đông đảo những kên kên nghệ thuật, Người ta đã trả ơn nghệ sĩ sáng tác, nghệ sĩ làm rung động trái tim mình khoảng thời gian nào đó bằng cách hân hoan cầm dao đâm vào tim nghệ sĩ rồi vui vẻ cất đám ma. Như thế, Phạm Duy không chết, không bao giờ chết cả.

(*Thầm Âm*)

một câu nói gây nhiều ngộ nhận

Tháng trước ông Nguyễn Vỹ, niên trưởng Hội Đồng Báo Chí đã phản pháo sinh viên báo chí một trái nổ thiếu hẳn độ lượng. Sinh viên báo chí thì khai hỏa một trái nông nổi, cho rằng Hội Đồng Báo Chí không đủ tư cách huấn nghệ họ. Ông Nguyễn Vỹ, chủ nhiệm tuần báo *Thằng Bờm*, một tuần báo « giáo dục tuổi trẻ » thì cho rằng khối cần kiến thức đại học, chỉ cần trình độ trung học phổ thông và tôn ông làm sư phụ báo chí, ông sẽ truyền nghề ba tháng là thành ký giả chuyên nghiệp ! Dĩ nhiên, sự phản pháo của ông thi sĩ tiền chiến Nguyễn Vỹ đã làm sinh viên nổi sùng. Đứng về phe sinh viên báo chí, nhà văn Dương Hùng Cường đã tấn công ông Nguyễn Vỹ liên tiếp nhiều loạt đạn khinh mạn trên nhật báo *Độc Lập*. Dưới mắt Dương Hùng Cường, thi sĩ tiền chiến Nguyễn Vỹ chỉ là ông bình vôi càng già càng vô tích sự. Nhà văn Dương Hùng Cường dễ thương của tuổi trẻ còn kể lể sự nghiệp của Nguyễn Vỹ tiên sinh và quả quyết Nguyễn Vỹ tiên sinh chỉ là bóng mờ dưới hào quang Huy Cận, Xuân Diệu, Thế Lữ ngày xưa. Ông vào làng văn ồn ào, lộng ngôn. Và bây giờ vẫn lộng ngôn. Lời nói dễ gây ngộ nhận. Do đó, trời không nói. Rất mong những đàn anh khi phán xét về đàn em đừng mang nặng cái tinh thần ăn thua đủ. Phải độ lượng và tha thứ. (T.N.)

vũ hoàng chương tái xuất giang hồ

Tuần này, nhà xuất bản Nguyễn Đình Vượng đã cho phát hành một lượt hai tác phẩm. Một tiểu thuyết của Mai Thảo, nhan đề *Để tưởng nhớ mùi hương* và một tập thơ của Vũ Hoàng Chương, nhan đề *Thơ say*. Vì là *Thơ say* nên mới bảo Vũ Hoàng Chương tái xuất giang hồ. (N.T.N)

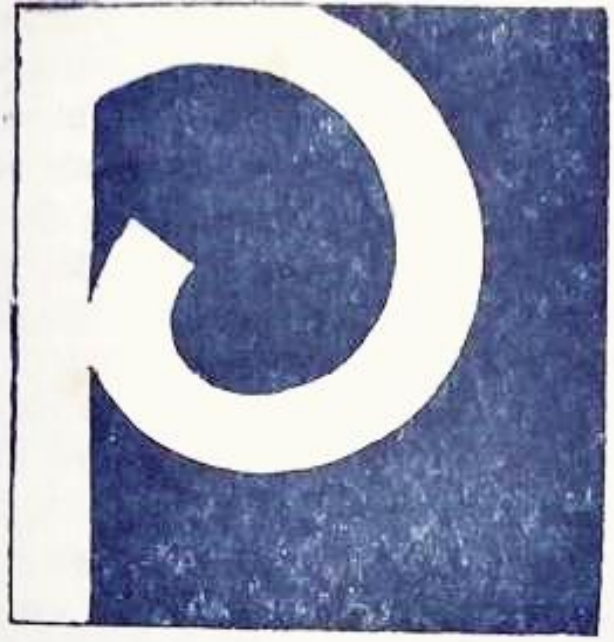

làm gì cho tuổi trẻ

VŨ THIÊN CHƯƠNG TRÌNH BẦY

TUỔI TRẺ CÔ ĐƠN

Đâu phải bây giờ tuổi trẻ mới hư hỏng. Đâu phải bây giờ mới có Hội Bảo Vệ Luân Lý. Tuổi trẻ đã hư hỏng trước ngày Hội Bảo Vệ Luân Lý ra đời. Thế hệ thanh niên mệt mỏi, lạc lõng, cô đơn thật sự hình thành từ sau ngày 1-11-63. Họ tưởng đem nhiệt tình và lòng tự phụ của họ lật đổ chế độ Ngô Đình Diệm để được chỉ huy bởi những thần tượng mới. Khi hiểu rằng, thần tượng mới của họ chỉ là tượng nặn bằng đất sét, họ tuyệt vọng. Những vòng hoa choàng lên cổ thần tượng tuổi trẻ Tôn Thất Đính đã tả tơi rơi rụng. Và bước chân tuổi trẻ dẫm lên. Với giận hờn, chua sót. Với rã rời, đắng cay. Chưa có khoảng thời gian nào thần tượng được dựng lên rồi đạp đổ tức thì như khoảng thời gian từ Nguyễn Khánh làm chỉnh lý đến Nguyễn Khánh mang túi đất ra đi. Tuổi trẻ hoan hô hôm trước, đả đảo hôm sau. Mới anh hùng dân tộc sáng qua đã trở thành bán nước phản bội sáng nay. Và lãnh tụ tuổi trẻ, than ôi, tại sao là ông già hết hơi Nguyễn Hữu Phi chỉ biết lo sửa lại cái cổng tư thất để ngồi lâu ở ghế Tổng trưởng Thanh niên ; tại sao là ông thầy thuốc Nguyễn Tấn Hồng với « vua cơm heo » Trần Đỗ Cung ? Không có thiếu nhi cứ đòi có thanh niên. Không đổ móng, đúc cột xi măng cốt sắt cứ đòi có cao ốc. Không có chính sách thanh niên cứ đòi hướng dẫn thanh niên. Như thế, chẳng khác gì đưa tuổi trẻ lên tầu bắt họ «ra khơi biết mặt trùng dương, biết trời mênh mông» mà con tầu không có thuyền trưởng và thủy thủ đoàn. Thì hội thảo này về thanh thiếu niên, hội thảo nọ về thanh thiếu niên cũng chỉ để làm cảnh. Làm cảnh cho những thiện chí. Người ta cứ mất công kêu gọi tuổi trẻ du đãng, tuổi trẻ phóng đãng trở về mà quên không bảo vệ

tuổi trẻ sắp trở thành du đãng. Người ta chỉ hốt hoảng báo động tuổi trẻ hư hỏng khi tuổi trẻ đã hư hỏng, chỉ là lối sách báo dâm ô, đồi trụy đầu độc tuổi trẻ khi sách báo dâm ô, đồi trụy đã hợp thức hóa và được tuổi trẻ tiêu hóa. Vậy làm gì cho tuổi trẻ ? Làm được gì ? Ai làm ? Làm ra sao ? Không có chính sách, chả làm được gì. Cái mà những người đã bảo là làm cho tuổi trẻ chỉ có tính cách phiến diện, sinh hoạt riêng rẽ của từng đoàn thể. Và cũng chưa đi tới đâu. Tuổi trẻ cô đơn lạc lõng vì thế. Họ già trước tuổi, bất cần cuộc đời, khinh rẻ đàn anh. Họ quyết định lấy họ. Họ hối hả hưởng thụ và đôi khi, thật tàn nhẫn.

KHÔNG CÓ GÌ GIẢI TRÍ

Nhà thơ Hoàng Anh Tuấn cho rằng, sở dĩ, tuổi trẻ tự tìm lấy thú vui cho riêng họ, thứ thú vui bị các nhà chân đạo đức và giả đạo đức kết án chỉ vì họ không có gì để giải trí. Đi tìm thú vui ở những hầm gió bệ rạc, bằng những bộ quần áo quái dản đắt tiền, tôi nghĩ, ngoài tuổi trẻ con nhà giàu, tuổi trẻ Việt Nam chung chung, không thể giải trí kiểu đó để được nhà thơ Hoàng Anh Tuấn bênh vực. Tôi không cổ võ hippy, không đả kích hippy. Hippy là cái « mốt » của tuổi trẻ Việt Nam. Thói thường đã là « mốt » tất sẽ chóng bị « đề mốt đê ». Xây dựng tuổi trẻ cho một thế hệ chẳng bao giờ là những kết án dao to búa lớn nhằm vào một thiểu số không đáng kể. Mấy ký lô thuốc phiện trắng của ông dân biểu Phạm Chi Thiện còn nguy hiểm gấp bội những bộ quần áo quái dản, những mái tóc tổ quạ bề ngoài một số tuổi trẻ thành phố. Thú thật, tôi không hiểu tại sao người ta dịch danh từ *beat music* thành *nhạc trẻ*. Cũng được đi. Nước nào trên thế giới mà không có tuổi trẻ chơi và nghe *nhạc trẻ* kể từ *The Beatles* ra đời và « nổi tiếng hơn cả Chúa Giêsu »* Riêng ở Nhật nơi tôi đã tới, nghe *nhạc trẻ* đỡ chướng tai. Vì họ đặt lời tiếng Nhật vào nhạc Anh, Mỹ. *Nhạc trẻ* nó gắn liền với tóc lông gây và áo quần quái dản. Chả sao. Điều mà tôi thắc mắc, mà các nhà ái quốc đầy tinh thần dân tộc lắc đầu là, tại sao các bạn chơi *nhạc trẻ* ở Việt Nam không đặt tên ban nhạc của các bạn là Lúa Thần Nông, Măng Cụt, Sầu Riêng. Mà cứ đặt những tên The Revolution, The Dreamers, The Hammers, Shotguns, The Blue Stars, The Golden Bells ? Hay *nhạc trẻ*, dù là *nhạc trẻ* Việt Nam, còn cần gắn liền với cả chữ nghĩa Anh Mỹ. Thậm chí Lê văn Tí, Trần văn Tèo cũng gắn liền với Tony Tí, Elvis Tèo. Cho có vẻ con cháu Tony Curtis, Elvis Presley ! Những Tony Tí, Elvis Tèo không cô đơn. Ta hãy mặc họ. Họ đáng cứu rỗi cái tinh thần vọng ngoại. Nhưng vua dân ca Phạm Duy, người nhạc sĩ dạy chúng ta hát *Tôi yêu tiếng nước tôi từ khi mới ra đời* đã bằng lòng quên *tiếng nước tôi*, đặt tên ban *nhạc trẻ* của con ông là *The Dreamers* thì ta nên trách móc ai đây ? Vậy càng nên mặc kệ những người chơi *nhạc trẻ*. Tuy nhiên, câu bênh vực

---

* *Một beatle đã tuyên bố khi họ qua Mỹ chơi nhạc: Chúng tôi nổi tiếng hơn cả Chúa Giêsu*

họ của nhà thơ Hoàng Anh Tuấn rất đáng chú ý. Tuổi trẻ thành phố thiếu nơi giải trí, thiếu một cái gì đó khiến họ say mê.

NHÀ THANH NIÊN CÂU LẠC BỘ TUỔI TRẺ

Nói về những nơi giải trí cho tuổi trẻ là nói về một chi tiết trong chính sách thanh niên. Quán trọ thanh niên, nhà thanh niên, câu lạc bộ tuổi trẻ... nếu tôi không lầm, ngày trước, ông Ngô Đình Nhu đã đề cập tới. Nhưng lãnh tụ chiếu dưới Cao Xuân Vỹ chỉ biết thực hiện làm cảnh. Như cây cối xanh um ở *Khu Trù Mật* không hoa cỏ mới bận tổng thống Ngô đình Diệm thăm dân. Với tuổi trẻ, người ta cũng cứ dàn cảnh. Nói về những nơi giải trí cho tuổi trẻ khi chưa có chính sách thanh niên thì nó mơ hồ quá. Y hệt làm nhà không cần dựng cột. Song rất cần nói. Tôi nhớ rằng, Bộ Thanh Niên rồi Nha Thanh Niên (bao giờ xuống Sở Thanh Niên) của nước Việt Nam cộng hòa đã dành một căn nhà tọa lạc tại góc ngã tư Hai Bà Trưng—Hồng Thập Tự làm Nhà Thanh Niên. Cái nhà to lớn, vĩ đại làm sao ! Có thể kê chừng mười cái bàn ping-pong. Đó là Nhà Thanh Niên của mấy trăm ngàn tuổi trẻ Sàigòn. Tuổi trẻ Sàigòn đã không tới nhà của họ. Bởi vì, ở đấy, ngoài bóng bàn, bi da, ngoài những khẩu hiệu dán trên tường *Thanh niên là rường cột của quốc gia, Khỏe để phụng sự tổ quốc, Càng cao, càng nhanh, càng dài, Một làm hồn mình mẫn trong một thể xác cường tráng* vân vân và những lão ông, lão bà «thanh niên» ngồi ngáp vặt, đan áo, nói chuyện đóng hụi, chuyện đập bầu, con dau, vợ ốm đã không quyến rũ nổi bao nhiêu cảm đỗ tuổi trẻ bên ngoài cái gọi là Nhà Thanh Niên. Do đó, Nhà Thanh Niên vắng hoe. Chắc mạng nhện đã được giăng bằng những con nhện buồn ! Nhà Thanh Niên không thấy thanh niên lai vãng dù cả nước chỉ có một Nhà Thanh Niên. Cứ nhìn cái Nhà Thanh Niên là biết rõ tương lai của dân tộc. Những rường cột của dân tộc đã nhung nhúc những con mọt buồn. Trong thời chiến, người lãnh đạo thanh niên không phân biệt *thanh niên* và *thể thao*, không dám quyết định làm *thanh niên* hay *thể thao*, lại muốn ôm đồm mỗi thứ một tí cho nên thể thao thì bệ rạc, chuông thể thao ngoại giao đem sang nước người đấm nó không chịu kêu, thanh niên thì bơ vơ, lạc lõng phải tìm cách... dấn thân. Thường là dấn thân vào sai lầm để bị kết án. Nhà Thanh Niên của Bộ Thanh Niên rồi Tổng Nha Thanh Niên đã không hấp dẫn tuổi trẻ bằng những chương trình nhạc trẻ Hip pi à gô gô do Trường Kỳ tổ chức mỗi chiều chủ nhật tại phòng trà hay hầm gió. Đó có phải là lỗi tại tuổi trẻ thành phố ?

NHỮNG CÁM DỖ TUỔI TRẺ

Nhà Thanh Niên (chỉ có mỗi cái) không cám dỗ nổi tuổi trẻ. Họa chăng, đi đường gặp trận mưa lớn gần Nhà Thanh Niên, tuổi trẻ vào trú mưa. Rồi ra đi chẳng cần nhớ đó là Nhà Thanh Niên. Tôi đã tham dự những buổi diễn thuyết về văn chương, nghệ thuật, khoa học, giáo dục. Và cả về tuổi trẻ nữa. Rất ít tuổi trẻ đến nghe. Nhưng

nếu ở Rex chiếu phim Django với « thần thượng đấm đá » Franco Nero xuất hiện, tuổi trẻ đủ mọi khuynh hướng, đứng xếp hàng, chen nhau mua vé để bị chủ rạp giáo dục hỗn xược : « Người lịch sự nên chờ tới lượt mình hãy mua vé » ! Những nhà chân đạo đức, giả đạo đức và lãnh đạo thanh niên nên thử một lần xuống hầm gió, vô phòng trà những buổi trình diễn *nhạc trẻ* mà coi. Tuổi trẻ đã đến đây cuồng nhiệt và hoan hỉ giành nhau chỗ ngồi trước hàng tiếng đồng hồ. Hết chỗ, bằng lòng đứng mồ hôi chảy nhễ nhãi. Khi « thần tượng » *nhạc trẻ* xuất hiện, tuổi trẻ hò hét, cổ võ thần tượng. Và say sưa nghe lý tưởng... *nhạc trẻ* ! Lý tưởng nhạc trẻ đã thấm từng giọt vào tâm hồn một số tuổi trẻ thành phố — con số không nhỏ nhoi đâu. Nếu người ta đừng hốt hoảng, người ta đừng đạo đức giả vờ, đừng khoác áo dân tộc bằng giấy, người ta biết cách lợi dụng *nhạc trẻ* để « tải » lý tưởng mà người ta muốn tuổi trẻ theo đuổi thì *nhạc trẻ* chính là phương tiện tốt dẫn đến một mục đích tốt. Nhưng lý tưởng thanh niên nằm trong chính sách thanh niên, linh hồn của chính sách. Mà chính sách không có thì lý tưởng chỉ còn là những khẩu hiệu kêu gọi cho có vẻ có trách nhiệm và cho đỡ buồn. Hãy trao vào tay tuổi trẻ một lý tưởng và đoạn kết (buồn ghê, lấy gì bảo đảm lời đoạn kết) không lợi dụng tuổi trẻ, đoạn kết tuổi trẻ sẽ thoả mãn nhiệt tình và lòng tự phụ của họ rồi hãy kết án họ khi họ lắc đầu từ chối lý tưởng. Không một người tuổi trẻ nào chối từ trách nhiệm và sứ mạng mà quê hương trao cho họ. Không một người tuổi trẻ nào muốn bị kết tội, muốn nổi loạn vô duyên cớ. Tất cả những việc họ đã đang theo đuổi mà người ta chê họ hư hỏng đều có xuất xứ rõ rệt. *Cho đỡ buồn !* Dĩ nhiên, còn nhiều thứ cám dỗ tuổi trẻ, dẫn họ xuống vực thẳm, tôi không muốn kể thêm.

LÀM GÌ CHO TUỔI TRẺ

Một vị linh mục Dòng Chúa Cứu Thế đã viết cuốn sách cho giáo dân đọc, nhan đề : *Từ say rượu đến say Chúa*. Ý của vị chăn chiên là muốn con chiên say mê Chúa như say rượu. Lý tưởng cho tuổi trẻ hôm nay không bao giờ có cái câu lầm cầm của ông đại tá Tổng giám đốc thanh niên : « Ở thế kỷ hai mươi này, không ai được sống yên ổn » ! (Đọc trên vô tuyến truyền hình, băng tần số 9, tôi quên không nhớ ngày nào.) Lý tưởng ấy phải có chất ma túy — nói cho đúng, lý tưởng ấy phải làm tuổi trẻ say mê như dân nghiền say mê ma túy ; đừng hiểu là đem ma túy cho tuổi trẻ chơi — phải làm tuổi trẻ say mê. Ít ra, lý tưởng ấy phải hấp dẫn, quyến rũ tuổi trẻ như *nhạc trẻ* đã hấp dẫn, quyến rũ tuổi trẻ thành phố. Vậy thì cứu rỗi tuổi trẻ, muốn dẫn dắt tuổi trẻ dùng nhiệt tình của họ đốt cháy những chướng ngại vật ngăn cản đà tiến bộ của dân tộc, muốn dùng sức mạnh của tuổi trẻ xây dựng quê hương, phải có lý tưởng quyến rũ nổi họ. Và, bắt buộc phải có thần tượng trao lý tưởng vào tay họ. Như thần tượng *nhạc trẻ* hát *nhạc trẻ*. Rồi làm gì sẽ tính sau.

(5-6-71)

trên bục gỗ dưới bàn học

NGUYỄN XUÂN HOÀNG

cần một người thầy mới

Tại sao có cái khoảng cách đó giữa bục gỗ và bàn học ? Tại sao có mối rạn nứt đó giữa người thầy và người trò ? Như ta đã thấy, bởi vì mối tương quan giữa bục gỗ và bàn học chẳng qua chỉ là mối tương quan giữa quyển sách và cái bao : quyển sách đã bị mối dán gậm, còn cái bao đã bị lủng nhiều lỗ. Người ta cũng có thể thấy, ở một khía cạnh khác, những nứt rạn đó chính thực phát xuất từ một nhu cầu đặc biệt của thời đại : thi cử.

HỌC ĐỂ ĐI THI

Thật vậy, một lớp học nghiêm trang (nhưng vẫn thiếu một bầu không khí giáo dục thực sự) chỉ có thể là một lớp học để đi thi. Người thầy tốt là người cung cấp được những điều cần thiết cho môn thi. Người thầy giỏi là người giúp cho học sinh trúng tủ, giải được những bài làm lắt léo mà giáo sư khác không làm được.

Và tốt hơn nữa, ông ta sẽ nổi tiếng nếu biết pha trò làm cho bài học khô khan trở nên dễ hiểu, dễ hiểu theo cái nghĩa không phải làm sáng tỏ một vấn đề mà làm *thô tục hóa* một vấn đề. Giáo sư, hình như ông không thể thuần túy là một trong những khuôn mặt kể trên, và dĩ nhiên không thể chỉ là tổng hợp của những bộ mặt nói trên. Đã đến lúc phải chấm dứt những trò tiểu xảo phù phép trong một lớp học. Đã đến lúc, người thầy lấy lại vai trò đích thực của mình. Đã đến lúc (thật ra phải nói là sợ quá muộn) người thầy phả vào lớp học cái không khí giáo dục đúng nghĩa của nó. Đã đến lúc, người thầy không bằng lòng với vốn kiến thức còn thiếu sót (thật ra chẳng lúc nào chúng ta có thể lấp đầy những lỗ hổng kiến thức của đời ta) mà luôn bồi bổ, luôn luôn làm mới, luôn luôn thích ứng, luôn luôn sửa chữa và cải tiến. Trang nghiêm là một điều cần thiết cho lớp học, nhưng nụ cười hồn nhiên và thoải mái, có lẽ còn cần thiết cho việc chia xẻ một kiến thức hơn.

Hãy đi xuống phía dưới bục gỗ một chút, gần hơn nữa người học trò khó tánh. Hãy giảng lại một lần nữa bài học đã giảng bằng một đường lối khác. Hãy thẳng tay và thẳng lời nếu có thể, nhưng hãy lo lắng hết tâm hồn mình bằng tâm hồn của người ngồi ở bàn học. Jean Lacroix đã có lý khi ông cho rằng « *không có một nền giáo dục nào được thành tựu mà không kêu gọi triền miên đến tình cảm* »

Người thầy, ông là ai ?

Rốt cuộc câu hỏi này vẫn là một cánh cửa mở. Người ta thấy thấp thoáng bóng dáng một ông thầy nhưng khó lòng có thể phác họa chân dung của ông thầy đúng như mong ước cho thời đại này. Cho thời đại mới một người thầy mới. Một tinh thần trẻ trung, một kiến trúc vững chắc, một bầu không khí cởi mở, linh động. Người thầy phải là một đặc tính tốt trên đó những cỏ cây vươn lên. Những dúm cỏ mềm, những bông hoa đẹp, những sên những sồi đứng thẳng chính là thách thức của đất với gió mưa, bão tố và thiên nhiên.

Người thầy là miếng vườn nhỏ trong đó người ta ươm đủ mọi loại cây và mang đi khắp nơi để làm đẹp một gian nhà, làm xinh một công viên, làm lại rừng đã thưa vì bom đạn, chống lại nước ăn lan vào đất liền. Người thầy ví như chim phụng hoàng mẹ, nhỏ bé là thế nhưng đàn con vĩ đại sẽ mãi mãi là huyền thoại của loài chim ; một khi bị thiêu cháy thì trong đám tro than đó những con phụng hoàng khác sẽ xuất hiện, lớn lên ra đời. Người thầy là chủ của lớp học, là bạn của người trò, là kẻ chuyền lại cái hơi thở nóng bỏng mà mình đang thở, trao lại số kiến thức mà mình đang có, mớm lại những vấn đề mà mình đang thắc mắc.

Thầy giáo, ông là ai ?

Chúng tôi rất mong ước được các bạn, những người có trách nhiệm với giáo dục góp ý kiến và các em tuổi ngọc bầy tỏ quan niệm của riêng mình về người thầy mà mình yêu mến. Với chúng tôi, nếu cần phải nêu ra một hình ảnh cụ thể về người thầy mà suốt đời không bao giờ chúng tôi có thể quên được, và nếu mà người bạn đọc những dòng này cho phép tôi được công nhiên bày tỏ tình cảm của mình thì tôi sẽ không rụt rè nói đến L.M. Đỗ Minh Vọng, một người Pháp (tên thật là Alexis Cras, đã sống ở Việt Nam nhiều năm, người thầy mà suốt trong ba năm trời luôn luôn đóng vai trò ánh sáng của sự mù mịt đời một người trò (chúng tôi) và mãi mãi là hình ảnh của hi-vọng giúp chúng tôi (những người trò) đánh tan mọi tuyệt vọng về đời sống.

CHÚ Ý :

Kể từ số này Tuổi Ngọc sẽ dành trang để các em có thể viết bài gởi về trong mục **DƯỚI BÀN HỌC**, về người thầy mà các em ưa thích nhất trong trường học của mình.

Đâu hết rồi, những Carnot của thời đại mới ?

TUỔI NGỌC

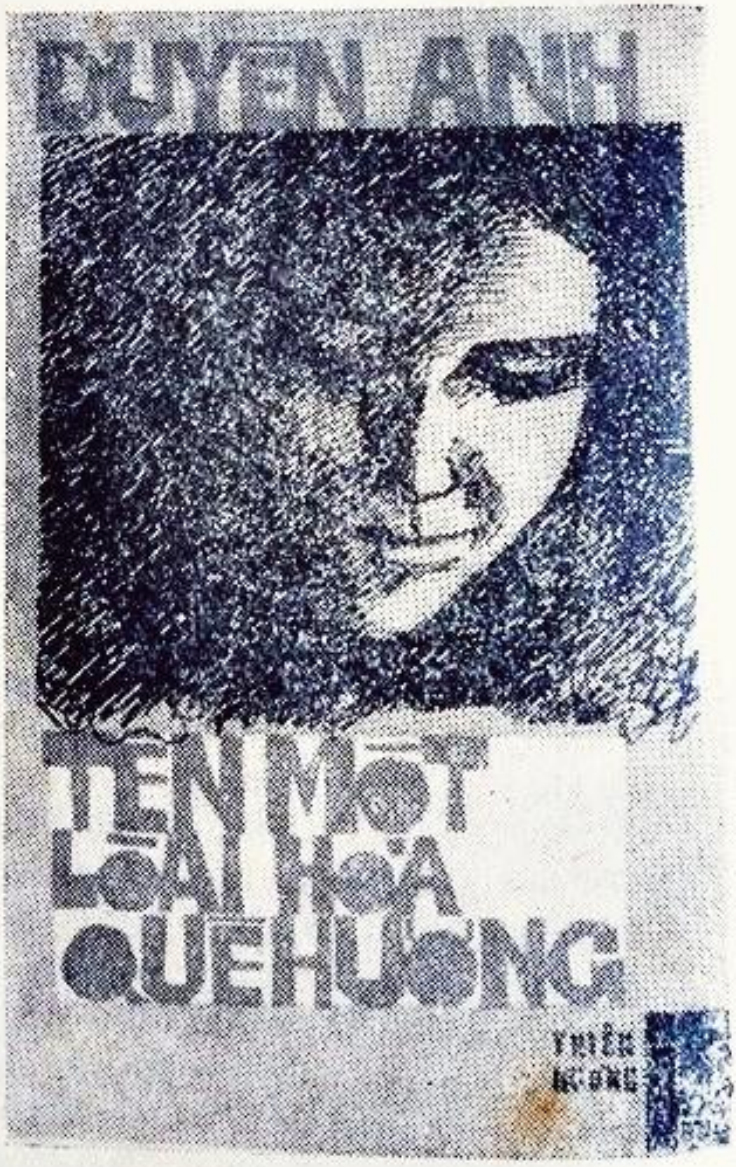

mắt và trí nhớ

(1) Thưa bác sĩ, nhiều khi cháu đang đọc sách hoặc viết bài thì cảm thấy mắt mình bị mờ đi (thường về đêm). Cháu dụi mắt vài lần thì lại trông thấy rõ như thường. Như thế là triệu chứng gì ?

(2) Nếu muốn nhớ dai, cháu có thể uống thuốc gì hay phải làm thế nào ?

(3) Cháu thấy những người mang kính cận trông có vẻ nghiêm trang ghê nhưng khi bỏ kính ra thì cháu thấy mắt họ bị sâu vào, tại sao vậy bác sĩ ?

PHẠM THỊ NGỌC HUỆ
(*Phú Nhuận*)

1) Về đêm đang đọc sách mà mắt mình bị mờ đi, rất giản dị, đó có thể là « triệu chứng của sự buồn ngủ » hay sắp sửa lây bệnh của đa số dân biểu trong các cuộc họp của Hạ Viện đấy, cháu ạ ! Dụi mắt vài cái lại trông rõ như trước là lẽ dĩ nhiên vì... đã hết buồn ngủ ! Tốt hơn, lúc đó nên rửa mặt hay vục cả mặt vào một chậu nước lạnh. Cũng có thể do đói, mệt sinh ra. Người ta thường nói : « đói

THẾ NAM

mờ cả mắt » hẳn cháu cũng đã được nghe qua đôi lần ? Ngoài ra các bệnh yếu tim, yếu thần kinh cũng hay gây ra triệu chứng tương tự. Nếu đặc biệt cứ đến lúc hoàng hôn xuống mà mắt mờ đi không thấy rõ, hoặc nhìn 1 vật thành 2, hoặc trông gà hoá cuốc thì đó là do sự thiếu sinh tố A gây nên bệnh « quáng gà ». Đó là bệnh của các tế bào võng mô tiếng Pháp gọi là Héméralopie hay Hespéranopie hay Ambliopie crépusculaire hay Cécité nocturne.

Muốn chữa bệnh này phải uống nhiều dầu cá như Huile de foie de morue, Sevensea, Oléovitamine, Maycod vv..

Tuy nhiên, một buổi đẹp trời nào đó, cháu nên đến một y sĩ chuyên về nhãn khoa khám cho kỹ đáy mắt(Fond d'œil) kẻo để quá phải đeo kính thì sẽ có thể bị giảm phần duyên dáng của một thiếu nữ đương xuân.

2 — Trí nhớ được coi như 1 báu vật Thượng Đế ban riêng cho một số người đặc sủng. Theo lẽ thường đa số con cái những cặp vợ chồng vốn dĩ khỏe mạnh, thông minh không nghiện rượu hay ma tuý cũng đều thông minh như bố mẹ hoặc có trí nhớ nếu không xuất chúng cũng trên mức trung bình. Ngoài ra trí nhớ là kết quả của sự khổ luyện, khi học hành phải chịu khó chăm chỉ và chú tâm nhận xét. Cũng đừng nên lầm tưởng những người ít học là đều có trí nhớ kém cỏi cả đâu ! Tạm kể một vài trường hợp đặc biệt thí dụ như có những người đàn bà quê mùa hoàn toàn mù chữ mà luôn luôn tính toán

tiền buôn bán nhanh như gió chẳng mấy khi sai lầm, hoặc hai người vừa đi vừa đánh cờ « tưởng » với nhau một cách thật tài tình không hề sai một nước ....

Có nhiều loại trí nhớ : trí nhớ hình ảnh (Mémoire visuelle), trí nhớ âm thanh (Mémoire auditive), trí nhớ vị giác (Mémoire gustative), trí nhớ khứu giác (Mémoire olfactive), và trí nhớ xúc giác (Mémoire tactile). Trong cuộc đời của mỗi người chúng ta thường có những hình ảnh, âm thanh, hoặc mùi vị... mà chỉ mới lần đầu đã ghi sâu vào tiềm thức và suốt đời ta không quên. Thấp thoáng một tà áo, bóng dáng quen thuộc của cố nhân dù đã nhiều năm xa cách và dù có lẫn trong một rừng người, làm sao ta không nhận biết dễ dàng ? Thoảng một mùi hương, một giọng nói thân yêu của người cũ, dù trong một thoáng mơ hồ, làm sao những kỷ niệm xưa không sống dậy trong lòng ?...

Thế Lữ đã dệt nên những vần thơ bất hủ :

Cái thuở ban đầu lưu luyến ấy
Nghìn năm hồ dễ đã ai quên...

Lại có trường hợp học trò, sinh viên ngay cả những người lớn chỉ có thể thuộc bài bằng cách luôn miệng lẩm nhẩm như đọc kinh hoặc ê a thật lớn y như các thầy đồ ngày trước. Tóm lại muốn có trí nhớ phải giữ cho thân thể được tráng kiện luôn luôn, lúc học hành phải gắng tập trung tư tưởng.

Thuốc giúp tăng cường trí nhớ thường có chứa chất Acide glutamique như Glutaminol, Glutalam v. v... Nên biết rằng các thuốc này chỉ có 1 tác dụng bổ dưỡng nhẹ đối với trí nhớ của con người.

(3) Đúng ! Những người mang kính cận đều có một vẻ trang nghiêm, đạo mạo. Nhưng đừng nên quên câu « chiếc áo không làm nên ông thầy tu » mà lầm tưởng tất cả những người đeo kính cận đều cơ tó cách đàng hoàng. Cái vẻ bề ngoài đứng đắn đó chỉ là 1 lớp son phấn giả tạo rất phôi pha !

Khi bỏ kính cận ra mắt người đeo nó trông có vẻ hơi khờ dại hơn người thường một chút, có thể nói là nhuốm vẻ mơ màng xa vắng, thì đúng hơn. Nếu người bị là một thanh niên nho nhã, với mái tóc bồng bềnh, với khuôn mặt khôi ngô, thì cặp mắt cận ở độ nhẹ sẽ còn làm tăng vẻ lãng mạn trí thức toàn thân. Trả lời thế đủ chưa, cháu Huệ ?

CÁO LỖI

Vì sự sơ sót của tòa soạn, *Bệnh mới lớn* ở số 2, mấy danh từ y học không được sửa kỹ. Vậy mong bạn đọc, nhất là cô Thu Hương ở Lâm Đồng sửa giùm.

Auréomycine thay vì Ancéomycine

Érythromycine thay vì Ézythromycine

Acide borique thay vì Acide bocique

Pâte de lactacyd soufré thay vì Pête de...

Thành thật cáo lỗi cùng bạn đọc và bác sĩ Tuấn Anh. T.N.

TỪ KẾ TƯỜNG

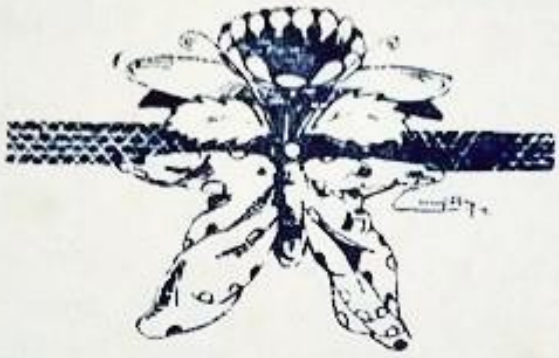

vừa lớn

Tóc mới rẽ trên ngôi đường thứ nhất
Thoảng như người bay một chút tình xa
Nghe ở đâu chim bướm tới bên nhà
Trên tay nở những hoàng hôn bối rối
Đau nhỏ nhẹ trên mỗi lời thư nối
Lòng thời gian quá rộng ở ngày đi
Mắt vừa cay những sợi khói phương phi
Nhưng chưa khóc vì còn trong hồ lệ
Trang nhật ký thơm những giòng kể lể
Trời rét lên xương máu cũng thèm đau
Buồn lạ lùng, vui chất ngất xôn xao
Trên những bước chân đi vờ ngoảnh lại
Tay nhẹ hẫng ném vèo qua tuổi dại
Bỗng ăn năn khi đứng trước gương đời
Chẳng là mây ngơ ngác tới trong trời
Không là gió thổi về theo nắng chín
Tuổi vừa lớn biết đâu mà bịn rịn
Tháng ngày bay cánh mỏng có ai ngờ
Nếu mà cho nhung nhớ lại từng tờ
Gỡ cho hết những vàng phai kỷ niệm
Mực đã chảy cạn một giòng suối tím
Áo học trò và lũ ghế bàn xưa
Mắt thản quen trên đỉnh là mong chờ
Ngoài cửa lớp trời thu mây xuống thấp
Tuổi vừa lớn hồn đang nghe tấp nập
Nắng mùa xuân từng cọng biếc bay cao
Thoáng ai qua bóng lạ thả hôm nào
Con đường ấy tự nhiên mà thương nhớ
Lòng chùng lại để nghe mùi nhịp thở
Để bàng hoàng, mất mát một ngày vui
Biết gì không hương cốm đợi tay người
Cho hơi ấm và cho thầm mạch sống
Từ hôm ấy người ngoan như giấc mộng
Đến bên tôi trong những lúc học bài
Mùa thi ơi nhè nhẹ ở trên vai
Đừng rớt nặng mà lòng tôi rối chỉ
Hãy thong thả cho tôi còn chuẩn bị
Cứ bình yên rồi hãy đến ngập ngừng
Như nụ cười ai đã bọc da nhung
Đem đến bỏ ngoài sân còn rộn rã
Tình yêu tới làm cây cao bóng cả
Làm nghìn trùng nối lại một đường giây
Chở những mùa hoa gạo xuống đôi tay
Xua mưa đến rồi đi cho nắng chín.

TỪ KẾ TƯỜNG

Vậy đó, bỗng nhiên mà họ lớn
Tuổi hai mươi đến có ai ngờ
Một hôm trận gió tình yêu lại
Đứng ngẩn trông vời áo tiểu thơ

HUY CẬN

Rồi tôi sung sướng gọi chiếc xích lô máy, sang Khánh Hội tìm thằng bạn nối khố đã vào Nam trước tôi. Nó ở đường *Hòe tỏ*. Tây về nước từ khuya tôi sợ viết sai, phiên âm tiếng Việt cho tiện. Thú thật, tôi khoan khoái vô tả. Tôi sẽ không bao giờ làm cu ly đồn điền cao su. Tôi là một nghệ sĩ. Em bé mầm sấp trên ghế bố yêu dấu, anh có tâm hồn nghệ sĩ, anh đã tập tới bài số 14 cuốn sách dạy chơi lục huyền cầm Y pha nho của Carulli, anh sẽ ghi tên dự thi ca sĩ, anh sẽ trở thành Y Vân. Và yêu em.

hai

Buổi tối tôi trở về nhà Hát Tây. Tôi về hơi muộn. Nhiều gia đình đã tắt đèn ngủ yên. Tôi tưởng sẽ phải kiếm hai tờ báo làm chiếu mà nghỉ lưng. Chị Phượng đã tặng tôi một sự ngạc nhiên. Chiếc ghế bố buông màn kê sát « khu đất » nhà chị không có người bên trong. Chỉ thấy một miếng giấy gắn bằng kim gút. Tôi tò mò tới gần, coi xem giấy viết gì.

Cậu Trương Chi,

Cậu có thể ngủ dỡ trên ghế bố này. Sao cậu về trễ thế ? Cậu ăn cơm chưa ? Muỗi Sàigòn khiếp lắm đó, cậu đừng để tay sát màn. Cái màn có chỗ rách, mai tôi nhờ con Ngọc nó vá lại. Chúc cậu ngủ ngon.

PHƯỢNG

Chị Phượng chu đáo quá. Tôi vén màn, chui vào nằm. Có gối. Gối bọc vải trắng thơm ngát mùi nước hoa. Tôi nghĩ không phải mùi nước hoa. Mà là mùi hương tóc của Ngọc, con bé nằm sấp trên ghế bố buổi sáng. Nàng đã gối đầu trên chiếc gối này. Tôi vội nằm úp để hít hà mùi hương tuyệt diệu đó. Nàng dẹp chắc nàng sạch sẽ. Nàng sạch sẽ chắc đầu nàng không có chấy. Tôi mong đầu nàng có chấy để một con chấy dực lạc loài trên gối và phiêu lưu vào mái tóc tôi. Con chấy dực sẽ tương tư con chấy cái. Ngày nào đó, khi đầu tôi kề sát đầu nàng, con chấy dực xa người yêu sẽ gặp con chấy cái. Và hai con chấy kể chuyện thương nhớ nhau. Chúng nó sẽ khóc. Dĩ nhiên, nước mắt hai con chấy sẽ làm xanh mướt tóc hai đứa chúng tôi. Nàng và tôi. Chấy cũng có nước mắt, chứ bộ. Nhưng chỉ là mơ ước. Chiếc gối trắng tinh, thơm ngát mùi hương tóc của người con gái trinh trắng không thể là nơi lạc lõng của loài chấy. Tôi vừa « chơi » điệp ngữ trắng. Nguyễn Bính dạy tôi đó.

Sáng nay vô số lá vàng rơi
Người gái trinh kia đã chết rồi
Có một chiếc xe màu trắng đục
Hai con ngựa trắng bước hàng đôi
Đem theo một chiếc quan tài trắng
Và những bông hoa trắng lạnh người
Theo gót những người khăn áo trắng
Khóc hồn trinh trắng mãi không thôi

Đừng nhé, con bé nằm sấp trên ghế bố, con bé tên Ngọc, đừng bao giờ em là người trinh nữ trong thơ Nguyễn Bính. Để sáng mai, Saigon bừng nắng và nhà Hát Tây ồn ào, tôi còn được nhìn cô em nằm sấp trên ghế bố, dù mất cô em dính hai cục ghèn to bằng con ruồi. Tôi sẽ « ôm giấc mơ anh lái đò » :

Năm xưa chở chiếc thuyền này
Cho cô sang bãi trước đay chiều chiều
Để tôi mơ mãi mơ nhiều
Trước đây xe võng nhuộm điều ta đi
Tưng bừng vua mở khoa thi
Tôi đỗ quan Trạng vinh quy qua làng
Võng anh đi trước võng nàng
Cả hai chiếc võng cùng sang một đò
Đồn rằng đám cưới cô to
Nhà giai thuê chín chiếc đò đón dâu
Nhà gái ăn chín nghìn cau
Tiền cheo tiền cưới chừng dâu chín nghìn
Lang thang tôi dạm bán thuyền
Có người giả chín quan tiền lại thôi

Phải, tôi cũng là thứ lái đò : Kẻ lãng tử anh dũng di cư một mình thật đấy, xong di cư với ước vọng làm cu ly đồn điền cao su. Kẻ lãng tử được chị

Phượng ca ngợi « có tâm hồn nghệ sĩ » thật đấy song mới học đến bài tập số 14 của cuốn phương pháp đánh đàn lục huyền cầm Y pha nho của Carulli. Anh lái đò của Nguyễn Bỉnh còn có cái thuyền để dạm bán. Chứ tôi, tôi chả có quái gì. Em Ngọc, em gái nằm sấp trên ghế bố ơi ! Em là bến kho Năm, anh là con đò mục kinh rạch hẻn mọn. Em là hoa khuê các lộng lẫy, anh là bướm giang hồ đói rách.

Bao giờ bến mới gặp đò
Hoa khuê các, bướm giang hồ gặp nhau.

Tôi tự nhủ tôi : Đừng tưởng bở, người ta thương hại mày đó, Vũ văn Long ạ ! Con chấy đực trên đầu mày chỉ có thể gặp con chấy cái trên đầu con gái ông cai cu ly đồn điền cao su là cùng. Và tôi vội nằm ngửa nhìn lên đỉnh màn mờ mờ trắng. Có điếu *Ruby Queen*, thứ tương tư thảo đặc biệt Sài gòn, đã bẹp dúm. Tôi bèn vê tròn, bật que diêm, châm thuốc, bắc chân chữ ngũ, hút những hơi dài. Ra cái điều *nhớ nhà chậm điếu thuốc*. Thuốc lá dễ sinh mơ mộng. Tôi lại mơ mộng, một trái mộng no tròn và huyền ảo như ca dao.

Ước gì em hóa dưa hồng
Để cho anh bế anh bồng anh mang
Ước gì em hóa dưa gang
Để cho anh bế anh mang anh bồng.

Thôi, em cứ là dưa, anh là bù nhìn coi dưa đã thỏa mơ mộng. Ngày mai anh « chuyển bến » rồi. Tôi khe khẽ hát : *Còn đêm nay nữa, ta nằm nhớ em. Ngước mắt trông màn, ngày mai anh đã xa rồi, gặp hẻn lắm thì anh đóng cai.* Cai cu ly ! Xin phép nhạc sĩ Đoàn Chuẩn tôi đặt lời cho hợp tình cảnh thê lương của tôi. Hát xong tôi tủi thân quá. Ông cụ thân sinh ra tôi vào Nam kỳ hách hơn tôi nhiều. Ông theo các gánh cải lương, chụp hình chung với Năm Châu, Bảy Nhiêu, Phùng Há và dư tiền trồng những năm chiếc răng vàng. Ông cụ thân sinh ra tôi mới là người tâm hồn nghệ sĩ. Còn tôi, bị hiểu lầm. Chị Phượng tưởng tôi có tâm có hồn nghệ sĩ nên đã cho tôi ngủ nhờ trên ghế bố. Và cô Ngọc thì cho mượn gối và hứa vá lại chỗ rách ở màn. Tại sao người ta thèm « di cư » cả cái màn rách ? Thôi đúng quá, cái màn này dành riêng để quý vị con sen, cậu nhỏ xử dụng. Người ta hạ tôi xuống hàng cậu nhỏ, dù cậu nhỏ đã vô Pháp tịch : Philippe Nhỏ. Tôi hiểu, tại tôi nói thật là tôi sẽ ghi tên làm cu ly đồn điền cao su. Với con gái, nhất là con gái đẹp, ta chớ dại nói thật. Mình trở gió mấy hồi. Tôi vùng dậy, chui khỏi màn. Và tôi hung hăng xuống lầu dưới, chi một đồng bạc Đông dương xé đôi, vào cầu tiêu... nghĩ kế. Ở đây, đèn điện sáng choang. Tôi rút sổ tay, lấy bút ghi vài dòng như sau :

Chị Phượng kính mến,

Cám ơn chị đã cho chỗ ngủ tốt. Em nghĩ người nghệ sĩ như em cần phải lấy sương gió làm nhà, nước mây làm bạn thì tâm hồn nó mới thơ thới hân hoan. Người nghệ sĩ như em cần phải làm mục tiêu tấn công của muỗi Sàigòn. Muỗi nó

đốt em, em mới chịu khó thức đuổi muỗi và làm thơ, viết văn. Nói để chị rõ em đã ghi tên làm cu ly đồn điền ở Hớn Quản. Em muốn viết cuốn tiểu thuyết tranh đấu, xã hội. Em là cu ly trá hình. Đêm nay chị biết em ngủ đâu chưa ? Em ngủ dưới gầm cầu Mống bên Khánh Hội. Người nghệ sĩ chân chính là người chê bỏ giường ấm đệm êm.

Em,
TRƯƠNG CHI

Viết xong, tôi bằng lòng tôi quá. Em Ngọc sẽ mê mệt tôi. Em sẽ nhờ tôi làm thơ đăng vào giai phẩm cuối năm ở trường em. Điều này hơi kẹt. Ta sẽ sào sáo thơ Huy Cận, Nguyễn Bính, sợ gì. Tôi cút lên lầu, bước cách ba bậc thang một bước. Rồi, len lén cơ hồ gió thu về sớm mơn man trên má cô gái dậy thì, tôi gài bức thư « nghệ sĩ » của tôi vào màn. Nghĩ sao, tôi lại gỡ ra, gài bức thư của chị Phượng và đặt bức thư của tôi trên chiếc gối thơm mùi hương tóc. Và tôi phủ lĩnh xuống lầu dưới, kiếm chỗ ngủ. Sáng sau, tôi bỏ đi. Sàigòn là thành phố lý tưởng của những kẻ đông dài. Bởi vì khá đông rạp chiếu bóng thường trực. Tôi lang thang vỉa hè, đếm các thùng rác, các cột đèn, mua khúc bánh mì ba tê dài ơi là dài để chờ đúng tám giờ chui vô Long Thuận. Hồi đó, chưa có coca-cola hộp. Thành thử, mười hai giờ, tôi bò ra nốc ba ly nước mía căng vô bụng, mất thêm năm đồng cái vé và... vô nữa để ngủ. Ngủ chán lại coi Roy Roger cưỡi ngựa, bắn súng hay Jane Powell nhí nhảnh hát. Đến mười một giờ đêm mới chui ra, kiếm mi xe ăn vài tô và trở về nhà Hát Tây. Trời ơi, tôi cảm động ghê quá. Ghế bố đã kê sẵn, màn đã buông. Và chị Phượng, và cô Ngọc đang ngồi thì thầm chuyện trò dưới ngọn đèn bóng nhỏ. Xã hội nhà Hát Tây là xã hội thừa điện. Điện nhà nước ủng hộ, dân di cư thả cửa sài. Thấy tôi, chị Phượng đứng dậy, bước khẽ, tới gần tôi, vỗ vai tôi, trách móc :

— Cậu làm tôi lo quá. Con Ngọc cũng lo.

Tôi sung sướng không thể diễn tả được. Chưa kịp nói gì, chị Phượng đã nài nỉ :

— Cậu đừng đi đồn điền Hớn Quản, cậu Long nhé !

Tôi mỉm cười, giả vờ khinh bạc :

— Long, bút hiệu Trương Chi.

Chị Phượng đập nhẹ vào lưng tôi :

— Cậu Trương Chi.

Tôi đáp :

— Vâng, thưa chị, em không đi đồn điền nữa. Và đêm nay em sẽ ngủ trên ghế bố của chị.

Chị Phượng hoan hỉ khoe :

— Con Ngọc nó vá lại những chỗ rách rồi.

Tôi làm bộ cay đắng :

— Đời em vì như xăm xe đạp, thủng be bét, vá sống, và chín nhiều lần.

duyên anh

(Còn tiếp)

THANH LAN dưới mắt tôi

PHƯƠNG LONG

Audrey Hepburn đến với tuổi trẻ Sài gòn khoảng 1956 bằng một cuộc viễn du mộng ảo. Như nàng công chúng hồn nhiên trong *Vacances romaines*. Nàng gửi lại tâm hồn chúng ta những kỷ niệm khó quên. Và chúng ta cảm giác như đã yêu nàng. Chúng ta là anh chàng ký giả Gregory Peck cao thượng, một thứ bướm giang hồ ngàn năm tương tư đóa hoa khuê các. Tôi yêu Audrey Hepburn. Và chỉ nhớ nàng qua nàng công chúa Anh cát lợi ở *Vacances romaines*, dù sau chuyến *Tình du La mã*, nàng còn đến, đến hoài với chúng ta bằng *War and peace*, bằng *Charade*... Bỗng một đêm buồn, vặn máy vô tuyến truyền hình băng tần số 9, tôi gặp lại Audrey Hepburn của *Vacances romaines*. Thanh Lan đó. Phạm Thái Thanh Lan. Chiếc cằm, khuôn mặt, nụ cười, nhất là chiếc cằm vuông, sao mà Audrey thế! Rất hiếm hoi là khuôn mặt Thanh Lan trong thiên-hạ-con-gái. Nếu Nguyễn Bính bằng tuổi tôi, hai câu : *Nàng là con gái trời cho đẹp. Tuổi mới mười lăm đã đẹp rồi*, chắc chắn, đã được sáng tác để cho Thanh Lan, vì Thanh Lan. Dĩ nhiên, Thanh Lan trên màn ảnh nhỏ.

Thanh Lan hát, nghe êm tai, nhìn ngọt mắt. Nàng không làm tôi xúc động kể cả lần những giọt lệ thật sự ứa ra, chảy xuống má khi nàng hát *Tỉnh giấc* của Trần Kim Phú trong chương trình Nhạc Thính Phòng của Vũ Thành. Chưa điêu luyện bằng Thái Thanh—tôi không thích giọng hát điêu luyện, có vẻ nhà nghề quá—,không truyền cảm bằng Kim Tước nhưng mà, nghe Thanh Lan hát thấy lòng mình xao xuyến, nhớ nhung một kỷ niệm xa

vắng nào đó. Thường là mênh mông dàn trải. Và không u hoài. Tiếng hát Thanh Lan ru người nghe ngủ. Ngủ vùi trong mộng ước. Tiếng hát ấy không làm ta nức nở, đau sót, nghẹn ngào. Cuộc đời vốn đã ngập đầy đau sót, nghe những tiếng hát kể lể đau sót, nỗi đau sót chỉ thêm sót sa. Tiếng hát Thanh Lan cũng không phải là tiếng hát rã rời, mệt mỏi, dù nàng có *ngậm ngùi* bảo ta *Tay em anh hãy tựa đầu, Để em nghe nặng trái sầu rụng rơi.* Tiếng hát Thanh Lan, theo tôi, chỉ là tiếng hát dìu người nghe vào mộng.

Tôi yêu giọng hát ấy, nụ cười ấy, khuôn mặt ấy. Và chiếc cằm Audrey Hepburn ấy. Tôi sẽ yêu tiếng hát Thanh Lan, khuôn mặt Thanh Lan hơn nếu một tuần Thanh Lan chỉ xuất hiện một lần trong một chương trình sáng giá nhất. Thí dụ chương trình của Vũ Thành. Đang phiêu lưu với những nhân vật tiểu thuyết của mình, nghe con gọi: «Bố ơi, mẹ bảo ra nghe Thanh Lan», tôi đã quẳng bút, ra ngay. Và tôi vội bỏ vào bàn viết nếu thấy Thanh Lan đứng hát cạnh mấy anh hề rẻ tiền. Để không ghét Thanh Lan. Thực tình tôi chỉ muốn trước Thanh Lan hát và sau Thanh Lan hát không phải Giao Linh hoặc Thanh Tuyền mở đầu và nối tiếp chương trình. Có những ca sĩ được coi là «ti vi chi bảo» vì mỗi tối hát liền ba bốn bài cho hai chương trình. Hát đến quen mặt, chán giọng. Thanh Lan, tôi muốn cô đừng bao giờ được suy tôn là «chi bảo» theo nghĩa trên.

Gần đây, Thanh Lan đóng phim với ông đạo diễn Lê Mộng Hoàng và Thái Thúc Nha. Mến mộ cô lắm, tôi vẫn không đủ can đảm xem «tài tử» Thanh Lan, giọng hát ru tôi ngủ hồn nhiên, múa may cạnh những hoa hèn, cỏ dại. Đọc báo, nghe cô than phiền chuyện đóng phim, thấy cô trách móc đạo diễn đã lợi dụng sự dễ dãi của cô, tôi thương Audrey Hepburn của tôi quá. Cô đã không gặp chàng ký giả cao thượng Gregory Peck. Không, điện ảnh không xấu xa, chỉ mong cô chọn phim, chọn đạo diễn, chọn tài tử đồng diễn nếu cô muốn nổi tiếng với nghệ thuật thứ bảy. Cuối cùng, như Doris Day, cô vẫn về cùng âm nhạc. Cho mọi người được ngủ hồn nhiên bằng giọng hát của cô.

Nàng đang ru ngủ chúng ta...

Ở đâu, tôi không biết nhưng ở đây, khi một tài năng hái ra tiền bạc là tài năng đó sửa soạn đi vào quên lãng. Thanh Lan đã đi hát phòng trà, thu băng nhựa liên miên. Một nhật báo tiết lộ, cô kiếm mỗi tháng nửa triệu

(Xem tiếp trang 64)

NGUYỄN ĐAN TRƯỜNG

THANH LAN
con bướm vàng mùa thu

Dạo Sài gòn mới có truyền hình, trên màn ảnh nhỏ, hiếm qúy của một tối trong tuần lễ nào đó người ta thấy xuất hiện một cô bé mặc jupe màu cánh cam, gương mặt tròn, mắt lớn, đen nhánh. Đôi môi dày nũng nịu làm nên một chiếc miệng lúc nào cũng cười. Và mái tóc Sylvie vừa chỉ đầu vai. Cô bé ấy chưa phải là một ca sĩ, cũng không phải là một nhân vật kịch. Cô bé chỉ có bổn phận cầm micro hỏi người đối diện một câu rồi đưa micro về phía trước cho người được phỏng vấn trả lời. Cách đưa micro và cách nói, cho người ta thấy sự bé bỏng của một người con gái bắt đầu lớn. Bàn tay đưa lên kéo mái tóc qua một bên má. Điệu bộ đó hồn nhiên trên một đôi chân nhún nhẩy của loài sáo xuống đất tìm mồi. Thanh Lan đó. Đã một thời làm cánh bướm hồn nhiên lượn múa trước khung kính nhỏ. Con bướm thả mùa phấn mộng mơ xuống những tháng năm đẹp nhất một đời người đang nở những nụ hoa yêu thương.

Tôi gặp con bướm ấy trong những ngày đầu khai trương Hầm Gió. Lúc đó mái tóc Sylvie của Thanh Lan đã dài hơn một chút, đôi mắt đen hơn một chút, chiếc miệng không cười thường và ngồi trong chiếc ghế thấp nhỏ đối diện với tôi trong dáng điệu thật u buồn. Ánh đèn mờ ở một góc tường đọi xuống làm chiếc áo đài trắng của Thanh Lan mềm bóng như một thứ tơ mới. Thanh Lan vừa nói chuyện vừa uống sữa, thỉnh thoảng ngước đôi mắt mở lớn, ngơ ngác trước một câu nói đùa. Trong khi chờ đợi bước ra ngoài bục gỗ hát những bản nhạc của Trầm Tử Thiêng. Sau đó tiếng hát của Thanh Lan đã đi xa bục gỗ các quán cà phê để đến với khung kính nhỏ của truyền hình ngày nào. Thanh Lan không còn dính dáng đến nhạc Trầm Tử Thiêng nữa, hát từ *Hương Xưa* cho đến *Ngậm Ngùi*. Rồi một tối người ta bắt gặp những

(Xem tiếp trang 64)

NGỰA CHỨNG TRONG SÂN TRƯỜNG

truyện dài VŨ MỘNG LONG

Con ngựa chứng rít qua kẽ răng :

— Đó là điều tôi không ưa mấy anh giáo sư nhóc. Tại sao bạn bè tôi, và rồi tôi nữa, đi lính là đi luôn ?

Tôi nhún vai :

— Tại vì em chỉ lo bất mãn, phản kháng, phẫn nộ vô duyên cớ.

Nó cầm cái kính, liệng mạnh vào tường :

— Vô duyên cớ ? Ông mới về đây biết con mẹ gì. Lớp này trước hơn sáu chục mạng. Mỗi ngày một vơi đi, giờ chỉ còn ba chục. Bạn bè tôi lần lượt đi lính. Nhiều đứa đã chết. Tôi cóc muốn học. Tôi khoái nổi loạn, chờ ngày đăng lính. Ông cứ việc đuổi tôi. Tôi tởm những thằng giáo sư trẻ. Chúng nó vô tư cách. Tôi muốn ông cuốn gói càng sớm càng tốt.

Con ngựa chứng chộp cuốn vở, gấp đôi, nhét vào túi. Nó bỏ lớp ra ngoài. Ba thằng bạn nó đi theo nó. Tôi đưa hai tay bưng mặt. Cơn xúc động kéo dài.

— Thưa thầy...

Nguyễn văn Lành đã đứng dậy. Tôi buông đôi tay rơi bịch trên bàn.

— Thưa thầy...

Tôi vẫy nhẹ, rất nhẹ, bàn tay còn run run :

— Cám ơn em, em ngồi xuống. Tôi sẽ dạy hết niên học, dù chỉ còn một mình em, Lành ạ !

Nhiều tiếng nói nhao nhao :

— Chúng em học thầy.

Nguyễn văn Lành chưa chịu ngồi. Nó ngần ngại muốn nói với tôi.

— Em có thể nói.

— Thưa thầy, thầy phải đề phòng bọn thằng Phong. Tụi nó giao du với những tên du đãng.

— Cám ơn em. Tôi không bao giờ nghĩ phải đề phòng học trò của tôi. Các em nhắn giùm Phong và bạn nó hãy đi học. Thầy giáo không thể thù học trò. Chúng ta bắt đầu làm việc. Tôi muốn giảng về Cao Bá Quát, kẻ sĩ nổi loạn trong một xã hội mục nát.

Những cuốn tập mở rào rào. Lớp học im lặng. Tôi say sưa giảng giải thơ văn Cao Bát Quát và nói vài quan niệm riêng của tôi đối với tư tưởng Cao Bá Quát. Tôi không bắt học trò ghi chép quan niệm riêng của tôi. Họ muốn đỗ, họ chỉ được nhai lại những « giáo điều » trong những cuốn sách đã được Bộ Giáo Dục công nhận. Tôi rất lạc quan. Chỉ có bốn con ngựa chứng. Việc gì phải ồn ào, la hoảng ?

3

BUỔI TỐI TỈNH LỴ THẬT BUỒN TẺ. NHƯNG TÔI YÊU SỰ BUỒN tẻ của tỉnh lỵ. Đời sống ở đây ít bon chen và an phận. Có lẽ, tại tôi sinh trưởng tại tỉnh lỵ. Bố tôi hồi còn sống, đã mong muốn nếu tôi được học trong khu đại học nghiêm trang, tĩnh mịch, rộng lớn của thủ đô Hà Nội, tôi sẽ học thuốc để trở thành bác sĩ. Tôi không muốn dấu diếm ai những điều hèn mọn của gia đình mình. Ông nội tôi chết năm tôi bảy tuổi. Tôi chỉ biết về ông nội tôi qua những câu chuyện mà bố tôi kể cho nghe với nhiều chớp mắt. Đôi khi, hai giọt lệ ứa ra, không chịu chảy xuống má. Ông nội tôi là một nhà nho ít may mắn, kể cả cái may mắn liều chõng đi thi. Thay vì nghe lời ông Trần Tế Xương *quẳng bút lông đi viết bút chì*, ông nội tôi đã miệt mài với bút lông, cốt thu nhặt ít chữ nghĩa của thầy Khổng, thầy Mạnh của thời mạt nho, của thời giai cấp thông ngôn đã nắm quyền cai trị. Ông tôi học xong thì làm thầy đồ nho. Tôi cố hình dung ông tôi qua mấy câu phú của Trần Tế Xương. *Thầy đồ thầy dạc ; dạy học dạy hành. Vài quyển sách nát ; ba thằng trẻ ranh.* Và câu đối của Cao Bá Quát *Nhà trống ba gian, một thầy, một cô, một chó cái; Học trò dăm đứa, nửa người, nửa ngợm, nửa đười ươi.* Bố tôi kể rằng ông tôi đã sống hết đời với nỗi nghèo khổ. Thầy khóa tư lương ăn cơm nhà người ta dạy con cái người ta học thêm chữ nho. Cái tráp của ông tôi luôn luôn đựng quả trứng gà luộc. Mỗi bữa cơm, ông tôi đều nhờ mở nắp tráp, lấy quả trứng bày lên chiếc đĩa trong mâm cơm thường

là rau muống, rau khoai hay cà, dưa chấm nước mắm cáy, chấm tương. Để hễ khách tới bất chợt khách biết thầy đồ được ăn cơm sang trọng. Có trứng luộc. Áo rách giữ lề đó. Chả khi nào ông tôi dám ăn trái trứng. Tội nghiệp **ông tôi.**

Một hôm, nhà học trò có giỗ, ông tôi về đưa bố tôi tới vì thương con, vì muốn con được ăn vài miếng thịt. Làng mạc miền Bắc không cách xa nhau mấy. Ông tôi về buổi sáng dẫn bố tôi đến nhà ông tôi « ngồi dạy ». Buổi trưa, đúng lúc cỗ bàn đã bầy sẵn. Chủ nhà ông tôi « ngồi dạy » nói một câu tàn nhẫn : « Thầy ăn chưa đủ sao còn đem cả con thầy sang ăn nữa » ! Dù năm ấy mới mười tuổi, bố tôi đã biết tủi thân và bỏ về. Câu chuyện tới đây, bố tôi thở dài : « Con thấy chưa, đời ông nội con đấy » ! Ông tôi dạy học khắp các huyện trong tỉnh. Khi ông tôi chết, học trò lo chôn cất và dựng một ngôi nhà cột gỗ bằng lim, tường xây bằng gạch làm nơi thờ phụng. Giỗ chạp, học trò về đông đủ cúng vái thầy. Tôi không quên ngôi nhà ấy, không quên những người học trò của thời đại Tây học đã tận diệt Nho học. Bố tôi được ông tôi kèm cặp, sau này, làm ông lang. Và tôi hiểu nỗi ước mơ của bố tôi. Nhưng bố tôi chết trước khi tôi lên trung học đệ nhất cấp. Tôi bơ vơ làm lấy đời tôi. Tôi chọn nghề dạy học vì thương ông tôi. Tôi hứa, bao giờ cưới vợ, có con, tôi sẽ bắt con tôi học thuốc để làm vừa lòng bố tôi dưới đất lạnh.

Tỉnh lỵ buồn tẻ đâu bằng sự buồn tẻ, quạnh hiu của một ngôi làng nào đó, nơi ông đã đi hết đời mình. Ông tôi phải thương học trò lắm nên học trò mới nhớ ơn dạy dỗ của ông tôi. Tôi thích tỉnh lỵ miền Đông. Những mái nhà ngói xanh rêu dù nắng rực rỡ sau những trận mưa xối nước khiến tôi tưởng tới những mái nhà lợp rạ khói bốc lên quyện lấy sương chiều và học trò của tôi hiền lành, ngoan ngoãn. Tỉnh lỵ miền Tây, nơi tôi đang gặp những ưu phiền, giầu sang gấp bội tỉnh lỵ miền Đông nhà hai ba tầng Mái ngói đỏ tươi. Kiến trúc mới mẻ. Máy móc ồn ào. Trên mỗi nóc nhà là một cây ăng ten. Ở đây, tôi không được nghe biển động. Tôi đã trải qua một ngày căng thẳng. Những con ngựa chứng lớp đệ nhị A2, vừa lồng lộn. Nhiều đồng nghiệp trẻ tuổi của tôi đã bỏ cuộc *rodéo* giáo dục. Nhưng tôi có Nguyễn Văn Lành và trò Lành— cái tên thật dễ thương —khuyên tôi «Thầy phải đề phòng bọn thằng Phong. Tụi nó giao du với những tên du đãng.»

Du đãng đã đáp xe đò xuống lục tỉnh. Bằng cách nào ? Phải chăng bằng những phim khích lệ chém giết, đấm đá Django ? Phải chăng bằng những phim chưởng Trung Hoa mà ân oán giải quyết bởi kiếm chặt đứt đầu, bởi, đao chém ngang thây ? Phải chăng bằng những điều mà người ta gọi là tuổi trẻ phản kháng, tuổi trẻ mệt mỏi trong văn chương thời thượng nhập cảng do những cây bút vô trách nhiệm ? Tôi không tin thế. Vì, bốn lớp đệ nhị của tôi ngoài đám ngựa chứng Nhị A2, học trò các lớp khác chỉ có vẻ không phục tôi, không kính trọng tôi, có vẻ rừng rưng với người dạy dỗ họ. Tôi ngạc nhiên

khi trống trường điểm hết giờ, tôi yêu các lớp nhị B1 ở lại nghe tôi nói chuyện mươi, mười làm phút, họ đứng dậy, thu xếp sách vở và nói:

— Thưa thầy, bài thầy giảng đã hết. Các thầy khác cho nghỉ sớm hơn...

Tôi hỏi:

— Nghỉ sớm hơn làm gì ?

Một cậu học trò đáp :

— Để nghe các thầy nói chuyện ăn chơi ở Sàigòn.

Tôi thành khẩn :

— Tôi không nói chuyện ăn chơi.

Cậu học trò nhún vai.

— Vậy chán chết. Thầy có báo *Playboy* không ? Coi hình đã lắm. Các thầy trẻ như thầy đều cho coi.

Thằng Phong (mai tôi dở sổ coi họ và tiếng lót của nó và sẽ xem hồ sơ của nó) đã mỉa mai tôi rằng sẽ biết tên nó khi đến nhà đánh phé. Những ông giáo sư trẻ đến tỉnh lỵ này đã làm học trò mất niềm tin. Tôi cũng ngạc nhiên nhận thấy số học trò gọi giáo sư một cách hờ hững và xưng tôi một cách thản nhiên. Khác hẳn ở miền Đông. Miền Tây văn minh hơn miền Đông. Văn minh đến, đạo đức suy đồi. Tôi muốn nói tới những nền văn minh không được đãi lọc tinh hoa. Tỉnh lỵ miền Tây, nơi tôi vừa đến, sẽ mang một nỗi buồn tẻ tự trái tim của nó. Tôi đứng trên hành lang khách sạn nhìn xuống. Con đường thật sạch. Chỉ có vài cọng rác. Tôi muốn làm người phu quét đường tỉnh lỵ. Phải giữ gìn tỉnh lỵ của chúng ta. Phải giữ gìn tuổi trẻ của tỉnh lỵ.

Hôm sau, tôi lại gặp học trò Nhị A2 trước. Cả lớp đứng dậy chào tôi. Tôi vẫy tay nói cám ơn họ. Thiếu bốn con ngựa chứng. Nguyễn văn Lành dán băng keo ở trán và một bên mắt nó tím bầm. Tôi dở sổ gọi tên.

— Nguyễn văn Phong !

— ...

— Lê Quang Luyện !

— ...

— Trần Chí Thiện !

— ...

— Tôn Thất Du

— ...

Đó là họ và tên của bốn con ngựa chứng. Chúng nó vắng mặt. Không ai dám hô « vắng mặt » giùm chúng nó. Gấp sổ gọi tên lại, tôi bước khỏi bục, xuống bàn Nguyễn văn Lành.

— Em Lành.

Nguyễn văn Lành đứng dậy, lễ phép :

— Thưa thầy. . .

Nó chớp mắt nhìn tôi thật ái ngại :

— Thưa giáo sư, thưa. . .

Và nó khóc oà. Lành ngồi đầu bàn. Tôi rút khăn đưa cho nó thấm nước mắt.

— Em ngồi xuống. Học trò sắp trở thành cậu tú đơn, khóc lóc kỳ quá. Ngày xưa, bằng tuổi em, mỗi ngày đi học tôi đều bị một trận đòn bất nạt. Tôi không khóc. Tôi nghiến răng chịu đựng. Sau đó, tôi nên người. Muốn làm một người có tâm hồn, ta phải trả giá thật đắt. Em là một học trò có tâm hồn cao thượng.

Nguyễn văn Lành trả tôi chiếc khăn đẫm nước mắt của nó. Và nó ngồi xuống, gục mặt trên bàn. Tôi biết nó đã bị bọn thằng Phong cảnh cáo về tội phá đám chúng nó trong giờ học đầu, chúng nó muốn « đánh phủ đầu » tôi. Chắc thằng Phong đã rạch lưỡi dao cạo lên trán Lành và đấm Lành xưng vù mặt.

— Thưa...

Tôi quay nhìn cậu học trò vừa lên tiếng :

— Em muốn tôi giảng bài ?

Cậu học trò lắc đầu :

Tôi, giáo sư, thầy... em... tôi... phải xoay bảng.

Tôi hỏi :

— Em được lệnh ?

Cậu học trò ấp úng :

— Dạ... Không, tôi... em... muốn xoay bảng giúp giáo sư.

Nó rời chỗ ngồi, lên xoay bảng. Giòng chữ viết : *Thằng giáo sư Định cút khỏi đây gấp. Lệnh của chúa đảng Sọ Người.* Cậu học trò xanh mặt ngó tôi. Tôi dịu dàng bảo nó :

— Cám ơn em đã xoay bảng giúp.

Tôi tới bảng. Tìm giẻ lau không có. Ngựa chứng đã liệng nơi nào. Tôi lấy khăn mà Lành vừa thấm nước mắt, xóa đi rồi dùng phấn viết giòng chữ : *Tôi nhất định ở đây dạy hết niên học. Lệnh của lương tâm và lòng tự ái của tôi.* Tôi xoay bảng.

(Còn tiếp)

LINH VIỆT

một thi phẩm Ấn Độ dài 220.000 câu

Bạn đã đọc KIM VÂN KIỀU của thi hào Nguyễn Du dài 3.250 câu thơ lục bát nhịp nhàng, mô tả cuộc đời ba chìm, bảy nổi của Thúy Kiều mà bạn coi đó là bài thơ dài nhất Việt Nam.

Bạn cũng đã đọc ILIADE và ODYSSÉE của Homère, một thi sĩ Hy Lạp sinh trưởng vào thế kỷ thứ IX trước Tây lịch, với 27.500 câu thơ, viết về những giai thoại của cuộc chiến tranh tại thành Troie, được người đời coi như những khúc trường thi dài nhất thế giới.

Tuy nhiên, chiều dài của Kim Vân Kiều, Iliade và Odyssée chưa thấm vào đâu, nếu bạn biết đến thi phẩm MAHABHRATA của một thi sĩ Ấn Độ thuật lại một giai đoạn lịch sử kể từ đời vua Bhrata đến những đời vua kế vị vào những năm 400 đến 150 trước Tây lịch. Mahabhrata là thiên Anh Hùng Ca gồm 220.000 câu có 110.000 đoạn chia ra 2.009 chương viết trên 5.400 trang và đóng thành 8 quyển với số chữ gấp 4 lần số chữ in trong Thánh Kinh Thiên Chúa Giáo. Mahabhrata do hai chữ Maha và Bhrata ghép lại. Maha có nghĩa là « vĩ đại ». Còn Bhrata, như bạn đã biết, là tên vua đầu tiên của giòng họ Bhrata. Đọc thi phẩm Mahabhrata, chẳng những bạn tìm thấy một kho tàng sử liệu nói về lề lối cai trị của các triều đình thuộc họ Bhrata tại Ấn Độ thời cổ, mà bạn còn lĩnh hội được nhiều tư tưởng triết học, biết được nhiều huyền thoại và thâu thái được nhiều kiến thức cổ truyền của dân tộc Ấn ảnh hưởng đến công cuộc tạo dựng nước Ấn ngày nay.

Người đã có công sưu khảo để viết thành Trường Thiên Anh Hùng Ca Mahabhrata là thi sĩ VYÀSA theo tôn giáo Bà-la-môn (Brahmone). Vì suốt đời sống ẩn dật, cho nên không ai biết thi sĩ đã sinh tử vào năm nào mà chỉ nghe danh ông qua những tác phẩm văn học còn được lưu truyền đến ngày nay, trong số phải đặc biệt kể đến những huyền thoại viết bằng Phạn ngữ (Sanskrit) qua các kinh Vệ đà (Védas).

một trường ca xứ Ba Tư dài 120.000 câu

Nếu Việt Nam có một Nguyễn Du, Hy Lạp có một Homère và Ấn Độ có một Vyàsa là những thi hào có công trước các kỳ quan thì xứ Ba Tư thường gọi là xứ Ngàn Lẻ Một Đêm cũng có một FIRDAUSI đã tạo nên khúc trường ca gọi là Shâhnâma dài 120.000 câu chứa đựng trong 60.000 đoạn viết trên 2.804 trang giấy được đóng thành 9 quyển ghi lại việc làm của các đời vua Ba Tư, trong số có các triều đại Pishadâdian, Kaianian và Sasânian. Để hoàn thành bài thơ bất diệt này, Firdausi bã bỏ ra 35 năm và trong đời làm thơ của ông có một giai thoại kỳ thú liên quan đến thi phẩm Shâhnâma được thuật lại như sau :

Trong đời vua Sultan Mahmud, sau khi nhà vua đọc xong Shâhnâma, vì nhận thấy Firdausi là một thiên tài có một không hai của quốc gia, nên nhà vua mới cho người triệu Firdausi đến để trao thưởng cho ông một số bạc là 60.000 lượng với lời giải thích là cứ hai câu thơ do ông sáng tác trong Shâhnâma đáng giá một lượng. Nhà vua tưởng rằng diễn tả lòng hâm mộ của mình như vậy chắc sẽ làm đẹp lòng thi sĩ, nhưng không ngờ, chính vì sự triết tính thành tiền đó để đánh giá tác phẩm của ông đã khiến cho nhà thơ phật lòng. Ngay lúc đó, chẳng những Firdausi đã thẳng thắn chối từ số tiền thưởng, mà khi trở về thi sĩ còn làm một bài thơ với những lời lẽ châm biếm hết sức chua cay ý tưởng lý tài của nhà vua vì đã dám bỏ tiền ra mua bán thi tài của ông. Tất nhiên, sự châm chọc này đã khiến cho vua Sultan Mahmud tức giận trần hồng. Kết quả là Firdausi đã bị vua lên án tử hình vì phạm tội khi quân. Nhưng, vua Sultan Mahmud chưa kịp xử tử nhà thơ thì ông đã trốn đi tị nạn tại ngoại quốc. Thời gian sau, khi lòng tức giận đã lắng xuống và vì hối hận về việc mình đã làm, bằng những lời lẽ thống thiết, vua Sultan Mahmud đã truyền rao khắp nơi để tìm kiếm nhà thơ. Nhận được tin này, Firdausi liền trở về quê hương. Cảm thông với tâm hồn khí khái, trọng nghĩa khinh tài của thi sĩ, vua Sultan Mahmud, vào một buổi đẹp trời đã cùng với đoàn tùy tùng cờ xí tưng bừng đến tận nhà riêng để tìm gặp thi sĩ. Nhưng oái oăm thay, khi đến nơi thì đám rước này đã biến thành đám tang và cỗ xe mang vua Sultan Mahmud đã nhường chỗ đặt thi hài của nhà thơ quá cố. Thi sĩ Firdausi mất năm 1028 hưởng thọ 80 tuổi.

Đến năm 1905, thiên trường ca Shâhnâma của Firdausi đã được hai nhà học giả Arthur và Edward Warner dịch sang Anh ngữ, có thể nói, đây là 1 công trình dịch thuật khổng lồ. Nhằm giúp các độc giả thông thạo Anh ngữ hiểu được ý nghĩa của thi phẩm Shâhnâma, hai nhà dịch thuật này đã phải viết và đoạn mưỡu đầu dày 87 trang mưỡu cuối dày 280 trang phụ thêm vào 120.000 câu thơ được diễn tả bằng văn xuôi để giải thích những ý tưởng khúc mắc ẩn chứa trong Shâhnâma.

Cho đến nay, kể cả các độc giả am hiểu tiếng Ba Tư, người ta tính ra, trong số 10.000 người ưa chuộng văn học trên thế giới chỉ có một người có đủ can đảm đọc hết bài thơ Shâhnâma được coi như một trong những thi phẩm vĩ đại nhất.

sửa sắc đẹp

Chị Ngọc ơi, năm nay biết soi gương đánh phấn em mới nhận ra là mình xấu quá. Gia đình em cũng khá giả. Ba má em lại rất chiều em. Nếu em xin tiền đi sửa sắc đẹp, ba má em sẽ cho ngay. Vậy chị khuyên em nên hay không nên sửa sắc đẹp ?

L.T.T.V
(Sàigòn)

Câu hỏi của em bắt chị phải dài dòng trả lời. Và có tí lên mặt thầy đời nhé ! Cộng thêm tí tí triết lý ba xu nữa. Em ạ, tạo hóa sinh ra con người đã an bài cả số phận lẫn nhan sắc của con người. Do đó mới có người xấu, người đẹp. Người xấu thường có hạnh phúc. Người đẹp thì vất vả. Hồng nhan đa truân mờ lý. Người ngu dốt được an nhàn. Người tài hoa gặp nhiều oan trái. *Tinh hoa phát tiết ra ngoài, nghìn thu mệnh bạc một đời tài hoa.* Các cụ dạy vẫn đúng : Cái nết đánh chết cái đẹp. Đẹp mà hư hỏng thì vất đi. Vậy em chả nên buồn vì chuyện nhan sắc. Bây giờ, nói chuyện sửa sắc đẹp. Ba tiếng *sửa sắc đẹp* tự nó đã đủ nghĩa. Là, sửa lại sắc đẹp. Là, đã có sắc đẹp sẵn, chẳng may bị... mèo cào sẹo hay bị té dập mũi phải đến mỹ viện sửa sang lại cho mặt mũi đẹp như cũ. Chứ, xấu như Chung Vô Diệm, mũi hếch răng hô, mặt tròn như mặt mâm cũng cứ đòi tới mỹ viện để hy vọng mặt mũi đẹp thì đến tết Maroc mới đẹp. Mặt cô hồn có tốn tiền xẻ cằm, làm hai cái đồng tiền chỉ tổ cô hồn thêm. Và giúp các mỹ viện, các ông bác sĩ thẩm mỹ xây bin đinh. Sàigòn đang có phong trào mũi giả ! Cả thủ đô sửa mũi.

Lại còn mổ mắt cho mắt rộng thêm. Chị khuyên em đừng tốn tiền sửa sắc đẹp vì em xấu, như em nhận, ngoài tạo hóa, không ai có thể sửa cho em đẹp được.

quên tôi đi

Em học chung với dân hủi cua. Bữa nọ em thấy một dân hủi cua nhìn em mỉm cười. Em muốn làm quen với hắn lắm. Nhưng ngặt vì hắn học khác lớp em, mi lại em là dân kịp tóc nên em ngại ngùng. Chị giúp em làm quen hộ đi.

HIỀN OANH
(Sàigòn)

Em đưa tặng hắn tuần báo *Tuổi Ngọc* số này, lấy bút chì màu đóng khung câu hỏi em. Con trai thông minh lắm. « *Thông minh nhất nam tử* ». Hắn sẽ làm quen với em.

một người bạn

Em học từ tiểu học đến trung học mà mãi giờ vẫn chưa có một người bạn

thân. Em rất muốn có một người bạn hiểu em và thương em. Xin chị chỉ cách cho em để em có một người bạn.

LÊ THỊ THANH THU
(Gia Định)

Có một câu nói được coi như « hoa thơm cỏ lạ » em biết chưa ? « Tất cả mọi thứ đều mất, trừ tình bạn». Bạn thân của ta là người hiểu ta, thương ta, thương cả cái xấu lẫn cái tốt của ta, vui cái vui của ta, buồn cái buồn của ta và dám hy sinh vì ta. Người bạn đó, bỗng một hôm tới với ta, ta không thể nào tìm kiếm được.Như trong trời đất chỉ một người hiểu được tiếng đàn Bá Nha. Đó là Chung Tử Kỳ bỗng một hôm tìm tới. Và khi Chung Tử chết, Bá Nha không đánh đàn nữa. Đàn đánh cho ai nghe. Tri kỷ vắng rồi. Em thấy đó, bạn thân khó kiếm vô cùng, không kiếm được nhưng tự nhiên ta sẽ có bạn thân. Và rồi, đủ chỉ mới gặp nhau, ta tưởng như đã chơi với nhau từ thuở ấu thời. Em sẽ gặp bạn thân như ý em mong muốn: Đừng tìm kiếm, nhất là đừng đại độ đăng báo kết bạn tâm tình.

tình yêu thơ mộng

Năm nay em đang bước sang tuổi 17 và đang học lớp 11. Chị ạ, em thấy các bạn trong lớp em đó chị cùng tuổi mi em đã nhiều người có « bồ ». Một giáo sư sinh ngữ biết chuyện này và nói rằng, theo bà, như thế không phải là tình yêu chân chính đúng nghĩa, vì tụi em chưa đến tuổi biết yêu, mà chỉ là cái « mode » của thời đại, thấy người ta yêu, mình cũng bắt chiếc yêu... loạn lên. Có phải cô em nói đúng không hở chị ? Cô em thuộc phái cổ quá khắt khe với « tuổi trẻ và tình yêu » hay các bạn em theo « mode » ? Chị giải thích giùm em nhé, chị Ngọc.

MISA
(Trưng Vương)

Chị không nhớ rõ nhưng, hình như, một nhà văn nào đó nói rằng : tình yêu dưới hai mươi tuổi là tình yêu phù du. Nó đến nhanh rồi đi vội : *« Tình yêu đến, tình yêu đi ai biết được, Trong gặp gỡ đã có mầm ly biệt. Những hình xưa nay đoạn tuyệt đấu hài.* Xuân Diệu viết thế. Ông ta bảo : *Con chim hồng nhỏ bé* của ông ta : *Mau với chứ thời gian không đứng đợi.* Ông ta rất sợ sự phôi pha. *Tôi muốn tắt nắng đi, Cho màu đừng nhạt mất, Tôi muốn buộc gió lại, Cho hương đừng bay đi.* Ông ta, người thi sĩ gửi thông điệp cho tình yêu, còn lo hãi *Xuân đang tới nghĩa là xuân đang qua. Xuân còn non nghĩa là xuân sẽ già.* Tình yêu không bao giờ là cái « mode ». Ở tuổi em, tình yêu sẽ đẹp và sẽ có nhiều kỷ niệm đẹp nếu em chỉ *đứng ngẩn ngơ trông* một hình ảnh nào đó khi em gặp *trận gió tình yêu.* Yêu loạn không phải là yêu. Cô em muốn cảnh cáo tình yêu loạn, thứ tình yêu trong tiểu thuyết của Fransoise Sagan đó. Nếu em yêu như Nguyên Sa, thấy người con gái mặc áo vàng thì *về yêu hoa cúc*, thấy người con gái mặc áo xanh thì *mến là sân trường*, như thế là tình yêu thơ mộng của tuổi vừa lớn. Và có chi đáng trách ?

VIẾT MỘT CÂU HỎI TRÊN MỘT MẶT GIẤY GỬI VỀ CHO :

NGỌC THÂN ÁI

Bạn sẽ được trả lời câu hỏi mà bạn không biết hỏi ai.

EM VÀ NGUYÊN

● LILAS

Chuyện gặp gỡ của em và Nguyên thật tầm thường, thêm vào đó một lý do dễ hiểu nữa là Nguyên đàn guitare rất dễ thương. Nguyên đã tập em hát từng nốt nhạc, từng câu hát và sửa cho em từng tiếng đàn sai. Em đã thật rụt rè và nhút nhát khi học hát với Nguyên. Buổi chiều thứ bảy như hôm nay, trong những lần họp mặt bạn bè của Nguyên. Em đã rất ngượng ngùng khi hát những « Hối tiếc », « Bên kỷ niệm », « Hương muộn », những bản nhạc Nguyên tập cho em. Và chị Nga, chị Ánh, anh Tuấn, anh Trung đã khen « Anh em nhà Nguyên hát được ghê ạ ! » Em chẳng cảm được cái hay trong tiếng hát run run của mình nhưng nhìn ánh mắt Nguyên hài lòng em nghĩ rằng mình « hát được » như Tuấn khen.

Em muốn vẽ lại hình ảnh Nguyên ở đây với sóng mũi thẳng và đôi mắt hai mí bình thường. Mới nhìn Nguyên lần đầu thú thật em đã chẳng có tí tí cảm tình nào, em đã nghĩ thầm trong lòng « con nhà ai mà cái mặt vênh vênh, thấy ghét ! » Nguyên có cái vẻ hách hách làm sao ấy ! Khi nói chuyện với Nguyên, em mới biết ở con người hách hách đó có một giọng nói trầm ấm vô cùng.

Nhìn Nguyên đàn mê say, em mới biết trong Nguyên có một trái tim xúc tích và một tâm hồn nghệ sĩ bao la.

Những ngày tháng gần gũi kéo dài, với Nguyên đã có rất nhiền kỷ niệm. Những buổi sớm mai hồng trên con đường dẫn đến trường. Những buổi chiều vàng nhạt nắng nơi nhà nguyện Saint Paul dưới chân tượng Thánh Nữ Thérèse cao khiết thánh thiện với những bông hồng rực rỡ. Những ngày dắt nhau lang thang thả bộ dưới những hàng cây xanh chụm đầu tha thiết, với mây trắng trôi lãng đãng trên trời, với gió thì thầm, với lá vàng lìa cành tan tác, với sỏi trắng xào xạc dưới chân.

Kỷ niệm mà em nhớ nhất là hôm sinh nhật chị Ánh. Thật bất ngờ và đột ngột, chị Ánh đã giới thiệu. « Đây là anh em Nguyên, hát được lắm quý vị ạ ! » Nguyên bằng lòng hát ngay trong khi em còn lúng túng mặt mũi đỏ hồng cho đến bây giờ em cũng không biết tại sao lúc đó em ngoan đến thế, thường ngày em vẫn có tiếng là bướng bỉnh khó bảo kia mà ! Nguyên dạo đàn, không hỏi em một câu mà em vẫn hát chẳng phản đối. Hôm đó, em đã được tặng một chiếc nhẫn trắng thật xinh.

Ngày ấy em thật là ngây ngô và vô tình không nghĩ ngợi. Nguyên cũng chẳng bao giờ nói yêu em.

bạn ngọc viết

bông hồng cho tình đầu

Nhưng có một lần tò mò, em mở những cuốn sách trên bàn học và em đã bắt gặp những giòng nhật ký của Nguyên. Những lời tha thiết nồng nàn làm em bàng hoàng sợ hãi. Em lo lắng từng cái nhìn của Nguyên để cảm thấy Nguyên thật đổi khác. Em ngượng ngùng xấu hổ. Em xao xác trong lòng. Em giao động cả trái tim nhỏ. Một viên sỏi đã ném xuống mặt hồ tĩnh lặng và những làn sóng vẫn còn gợn âm vang.

Từ hôm ấy em đã bắt đầu làm dáng, có phải con gái chỉ làm dáng khi nghĩ rằng có người để ý đến mình không nhỉ? Em « điệu » lạ lùng! Thường ngày chả mấy khi em soi gương vậy mà em thật thay đổi. Em hay chải đầu. Em tập giữa móng tay, em chú tâm từng kiểu đầu, từng chiếc kẹp, từng giây ruban cho hợp với màu áo. Đến nỗi, me em phải tặc lưỡi « chậc! trẻ con bây giờ sao chúng nó điệu ghê! » Me hẳn đã không nhớ là em mười sáu tuổi rồi đâu nhỉ? Em đã biết xao xuyến bồn chồn trước một đối tượng con trai. Em đã mơ mộng vẩn vơ, ngồi trong lớp học mà tâm hồn lênh đênh ngoài cửa sổ, làm việc trong nhà mà trí óc lang thang mãi đâu đâu để đến nỗi ủi quần áo thì để cháy bàn là, nấu cơm thì nghe mùi... khét mới giật mình cuống quýt. Em thật quá lãng mạn cơ mặc dù em biết rằng lãng mạn như thế chỉ có... chết thôi! Em đã thẫn thờ thắc mắc. Em hồi hộp nửa chờ đợi, nửa sợ hãi lúc Nguyên « tỏ tình »!

Em chẳng biết là mình đã biết yêu chưa và có yêu Nguyên không nữa. Chỉ biết rằng em hay nghĩ đến Nguyên và khi nghĩ đến Nguyên như thế em hay cười một mình lắm cơ!

Em hay viết tên Nguyên vào tờ giấy trước mặt và khi bị bạn bè «truy vấn» em lại chối quanh thật hùng dũng « ơ! tên nhỏ bạn tao chứ bộ!»

Tuổi mười sáu của em đã thật... « lạ lùng », đã vương vấn những cảm tình vụng dại và em đã xấu hổ ghê gớm khi nghĩ rằng « em là một con ranh con »!

Khi em biết rằng Nguyên sắp đi du học ở một phương trời xa thẳm thì em buồn vô cùng! Em đã nhủ lòng «mình đâu có gì với người ta thì can chi phải buồn? ». Nguyên đã nhìn em thật lâu định nói gì nhưng rồi lại thôi. Nguyên quay đầu đi thẳng.

Em trở về, tâm hồn mênh mông một nỗi khó tả,em bước thênh thang như người vừa đánh mất một vật gì mong manh quý báu. Lòng em man mác tiếc nuối. Mặc mưa nhỏ trên hai vai lạnh buốt em vẫn đi chầm chậm với trái tim ngẩn ngơ muốn khóc trong lòng!

Về đến nhà em gặp trong cuốn sách của mình một bài thơ không

biết Nguyên đã ghép vào đấy từ lúc nào.

Tháng sáu trời có mưa không em
Lòng ta sao bỗng dưng trở mềm
Đường đi không lạnh lòng sao lạnh
Hồn đau như là áo qua thềm.
Tháng sáu này ta cách xa em
Ra đi với trái tim sũng mềm
Nơi xa xôi ấy ngàn thương nhớ
Lòng ta sướt mướt như mưa đêm.

viết về tình đầu

NỤ HỒNG ĐẦU ĐỜI

● NGUYỄN VŨ THUYÊN UYÊN

Từ lúc nào nhỉ, trong một buổi sớm mùa xuân nắng ấm, trong một ngày hạ, một chiều thu hay trong những ngày mùa đông lạnh lẽo, những hạt mầm em gieo từ đạo mới lớn chớm nụ?

Có lẽ đóa hồng thương yêu đầu tiên hé nở khi em cảm thấy trong dáng dấp của người con trai xa lạ cùng đường về mỗi chiều tan học có cái gì thân mến, thiết tha. Nụ hồng thương yêu chợt tỏa hương nồng tha thiết khi tia mắt họ đưa nhanh về em thật tha thiết, nồng nàn. Gặp nhau mỗi ngày trên con đường đến trường, có bao giờ hai đứa dám nhìn thẳng vào mặt nhau. Có bao giờ hai đứa dám song song đi với nhau. Cứ kẻ trước người sau, tuy xa cách nhưng vẫn chờ vẫn đợi. Len lén trao nhau những tia mắt vội vàng nhưng chất chứa nhiều cảm tình, ưu ái. Rồi cuống quít đi vội, lòng thẻn thẹn tự trách mình sao lại quá vô duyên.

Mỗi buổi trưa trên con đường nắng lụa ngập tràn, dáng anh nghiêng đồ. Em cố đi thật chậm để được bỏ rơi sau lưng, để tha hồ ngắm dáng anh gầy gầy bước đi trong ánh nắng. Trong lòng dâng lên những ý nghĩ thật tinh nghịch, em lại cố đi nhanh để được đặt gót chân thật nhẹ nhàng, trên bóng anh.

Những buổi trưa đi học không thấy anh lòng em chợt buồn chợt tủi. Cứ nghĩ rằng mình bị bỏ rơi (?) rồi lại bào chữa có lẽ bữa nay anh đi trễ. Đến chiều tan học, ra về, thấy bóng anh là em mừng phát run, thầm trách nhẹ: thế mà để người ta hờn cả buổi học (vô duyên quá nhỉ?).

Có nhớ không những ngày mưa vào hạ. Em co ro trong chiếc áo mưa rộng thùng thình đi học. Những ngày mưa anh đi học thật trễ khiến con đường đến trường em nghe như dài ra hàng cây số. Thui thủi đi, cố giữ không cho đầu quay lại mà sao cứ vẫn ngóng vẫn chờ. Để đến trường nhìn qua căn lớp 12 B6 không thấy bóng anh là em bồn chồn lo ngại sợ cơn mưa ngăn giữ bước chân anh.

(Xem tiếp trang 62)

TỪ KẾ TƯỜNG

— Sao lại hình như ?

— Vì cậu quên, không hiểu ngoài mấy bộ quần áo ra cậu còn ném vào đó một cái gì nữa hay không ?

Hạnh xịu mặt xuống :

— Nghỉ chơi với cậu. Sinh nhật của người ta mà cậu chả để ý gì cả.

Lũy cười :

— Tại mẹ cháu cho cậu biết trễ quá.

Hạnh bĩu môi, xách cặp bước những bước chân nặng trên thềm vào nhà.

Chị Thục nói :

— Lớn như thế mà nhõng nhẽo không ai bằng. Có cái gì cho nó thì cậu phải nói, đừng giấu trêu nó không được đâu. Có thể nó không thèm ăn cơm cho cậu coi.

Chị Thục nheo mắt hỏi :

— Có không ?

Lũy hỏi :

— Chị có soạn va ly ra chưa ?

— Chưa.

— Chả nhớ có gì cho bé Hạnh không nữa.

Chị Thục ngó Lũy kêu ư ư trong miệng rồi chị đi ra cổng. Một lúc người giúp việc bồng đứa con nhỏ của chị về. Chị ẵm lại nói :

— Đây là bé Hiền. Mới tập đi và mọc răng, chưa biết nói. Cậu làm quen với bé Hiền coi bộ dễ hơn bé Hạnh.

Chị Thục và Lũy cùng cười. Nếu Hạnh giống mẹ bao nhiêu thì Hiền ngược lại giống bố bấy nhiêu. Gương mặt của bé Hiền là gương mặt của anh Đồng. Lũy thường không biết chuyện gì nói trước trẻ con, nên cứ nhìn đứa bé cười. Và đứa bé cũng chả biết về việc Lũy có mặt trong căn nhà này, có một liên hệ nào với những người ở đây. Chị Thục hôn con và nói:

— Trông nó giống tạc anh Đồng.

Lũy gật đầu một cách lơ đãng. Chị Thục bồng bé Hiền vào nhà. Bước chân của chị rải đều trên thềm như những bước chân thật sự của hạnh phúc. Một ngôi nhà đẹp, yên tĩnh. Vợ chồng còn trẻ với hai đứa con gái. Không khí của gia đình dễ thương như không khí của thị trấn này. Ở nơi đây chị Thục không còn đòi hỏi gì hơn, Lũy thấy xung quanh nhà toàn cây lá và hoa, cỏ mượt đan theo chân rào, những loại giây leo có hoa màu tím nhạt. Căn nhà được ve vuốt với những cơn gió thơm nồng hương hoa, được lợp bởi những đám mây trời êm đềm bên trên. Đời sống nơi đây trầm lặng trôi chảy như mặt hồ xanh ngoài kia. Lũy châm một điếu thuốc, thấy bóng tối lan dần vào khoảng sân. Những con chim hối hả rời một lối đâu đó để bay lên với bóng tối. Người giúp việc đang gom những chiếc lá cây lại thành đống bên chân rào. Tiếng chổi đi trên cát nhẹ nhàng, lẫn khuất, với tiếng gió về lay động những đỉnh cây trên đầu Lũy. Khi đống lá đã to, những chiếc lá đã không còn ngó thấy trong khoảng sân nữa, người giúp việc quẹt diêm châm đốt. Ánh lửa bùng lên, lá cây cháy gẫy cùng với khói bay lên trong chiều hôm. Những con dơi thấy lửa và khói bay tới, lượn múa thành những vòng tròn, những cái bóng đen kéo qua ánh lửa rồi biến mất. Lũy ngỡ đâu mình đang ngồi trước sân nhà một buổi chiều ba mươi tết của năm nào, những đống lá cũng được ông Năm đốt lên như vầy, trong cái chật vật của ngày dừa vứt ánh nắng cho đêm tối của một giao thừa mới.

— Cậu Lũy, cậu Lũy.

Tiếng kêu của bé Hạnh và bàn tay của nó vẫy qua cửa sổ. Trong nhà vừa bật đèn. Ánh sáng hắt ra thềm soi sáng khuôn cửa. Bé Hạnh với chiếc

áo trắng mới và mái tóc ướt nước đang cầm lược rẽ một đường ngôi ngó Lũy cười hỏi:

— Làm thế nào cậu tìm ra nhà được hay vậy?

— Cháu đoán thử xem ?

— Cậu đi xe ngựa chứ gì. Ông đánh xe ngựa quen với cháu, cậu nói tên cháu nên ông ấy đưa cậu về tới đây.

— Sai bét rồi cô bé ơi. Cậu đi bộ.

Hạnh cười khúc khích :

— Này. Cháu biết quà cậu cho cháu rồi. Một con chó chạy bằng pin đẹp ác vậy mà cậu giấu. Cháu sẽ ăn cơm ngon lắm. Chỉ có cậu là xạo. Hạnh thụt khỏi cửa sổ, và tiếng cười ròn tan khắp nhà. Lũy đứng lên đi bách bộ trong sân cho đến khi đống lá đã cháy hết, ngọn lửa tàn, người giúp việc ra mời Lũy vào ăn cơm. Lũy không còn thấy đói. Chỉ thích một chiếc ghế xích đu kê giữa sân nằm nhìn lên ánh trăng đầu tiên của một đêm đầu tuần trăng trong thị trấn.

Bữa cơm dọn dưới ánh đèn. Trong bàn ăn chỉ có chị Thục, bé Hạnh và Lũy, người giúp việc đang dỗ Hiền trong chiếc nôi, với những câu hát nhỏ. Lũy ngồi ở chiếc ghế của anh Đồng. Chị Thục bới cơm vào chén cho mỗi người, chị cười :

— Lâu quá mới ngồi ăn cơm chung với Lũy. Nhớ ngày xưa không?

— Có những cái nhớ mãi nhưng cũng có những cái đã quên rồi chị.

— Nhưng cái này thì chị nghĩ chắc Lũy không quên đâu. Ngày xưa bao giờ lên mâm cơm hai chị em cũng cãi lộn nhau vì Lũy cầm đũa tay mặt còn chị cầm đũa tay trái, ngồi kế nhau không được, hai đôi đũa cứ phải chạm vào nhau cốp cốp. Mẹ nói đó là điềm xung khắc giữa hai chị em sau này.

Lũy cười :

— Không phải là điềm xung khắc mà là điềm báo trước hai chị em không ở gần được với nhau.

— Đúng đấy.

Chị Thục vừa ăn vừa nói chuyện những năm theo anh Đồng đi hết nơi này đến nơi nọ, những kỷ niệm ngày xưa, lúc chị còn là một cô nữ sinh của trường nữ Trung Học. Màu áo tím đã như sợi khói mùa thu lá bay vào mắt anh Đồng. Lũy ngày xưa không thích anh Đồng lắm, vì Lũy có thành kiến với những thanh niên Quốc Gia Hành Chánh. Vừa lên bậc thềm đại học đã vội mơ một chiếc ghế công chức cao cấp của chánh phủ ăn lương theo chỉ số. Nhưng ở nhà thì hình như bằng lòng, vì anh Đồng hiền, vui tánh, lại có vẻ cần cù

biết lo tương tai. Chị Thục ngày xưa chắc cũng không ưng anh Đồng lắm nhưng tánh chị từ nhỏ vẫn thụ động, vị nể gia đình. Không có quyết định và một chút cách mạng trong đầu óc. Ngày anh Đồng đi hỏi cưới chị bằng lòng ngay, theo gia đình. Bỏ lại sau lưng những chàng lang thang bạn bè của chị. Trong số đó có một thanh niên học văn khoa, nhà dưới quê lên Sài Gòn học trọ. Buổi chiều hay tin chị Thục sắp về nhà chồng anh kêu Lũy tới nhà chơi, hai người uống hết mấy chai bia trong cơn mưa với mấy con mực nướng, cơn say làm kẻ thất tình thèm hát, thèm trách móc người yêu phụ bạc, anh ôm đàn hát cho Lũy nghe bài Tóc Mai Sợi Vắn Sợi Dài. Tiếng hát của anh chàng nghe cũng nghẹn ngào lắm.

« Từ đó ta thành đôi tình nhân. Từ đó ta cùng vui tình xuân. Yêu nhau yêu nhau theo thời gian, xa nhau xa nhau theo mộng tàn. Từ đó em làm dâu người ta, từ đó anh thành anh nghệ sĩ... » Và anh Hoán đã thành anh nghệ sĩ thật. Những ngày sau đó anh thôi học, để viết văn làm báo, làm thơ... Những bài thơ sướt mướt nói về một cuộc tình đã vỡ. Lũy cười hỏi :

— Và chị, chắc cũng phải nhớ tới một chuyện của ngày xưa ?

— Chuyện gì ấy nhỉ ?

— Chuyện anh Hoán. Cái anh chàng lừng khừng đầu bù tóc rối học văn khoa ấy. Anh ta làm Lũy thuộc lòng luôn cái bài « Tóc Mai Sợi Vắn Sợi Dài » đến bây giờ cũng không quên.

Chị Lũy thoáng hồng đôi má. Chị chớp mắt thật xa xôi :

— À, anh Hoán. Chị còn nhớ chứ.

— Từ đó em làm dâu người ta thì anh đã thành anh nghệ sĩ thật rồi đấy. Bây giờ anh đã là một nhà văn nhà thơ nổi tiếng. Không chừng mai mốt bé Hạnh, con chị phải học nữa là.

— Thật chứ Lũy ?

— Thật chứ đối chị làm gì.

— Buồn nhỉ ?

— Trong va ly có mấy tác phẩm của anh chàng si tình ngày xưa kia, chút chị lấy mà đọc. Cam đoan sẽ đầy rẫy nước mắt và éo le vô cùng. Chị Thục cười :

— Ngày xưa chị cũng buồn cười. Lấy hồng như một cái máy. Không có đắn do suy nghĩ gì cả Anh Hoán vẫn thường gặp Lũy luôn chứ ?

— Vẫn thường gặp và đi chơi với nhau. Anh làm việc ở mấy tòa báo. Căn nhà trọ ngày xưa vẫn còn. Con ngõ vào vẫn như thế, vẫn mưa phùn gió rét và lầy lội quanh năm.

(Còn nữa)

trong nhật ký của quỳnh

truyện dài ĐINH TIẾN LUYỆN

17

Bố Uyên quả là một mẫu người cha khiến tôi cảm phục, ông nhất định đòi con gái phải học cao và tiếp tục những công việc của ông. Tôi chắc là Uyên sẽ làm được theo ý của bố. Vì thực là một đứa con gái bé bỏng, yếu đuối, nhưng những ngày sống gần Minh Uyên, tôi nhận ra Uyên là người có ý chí, và một chút bản lãnh của con trai, tôi tin bố Uyên sẽ bằng lòng với kỳ vọng của ông. Có lần Uyên kể cho tôi nghe điều đó, những việc làm của bố và những kỳ vọng của ông ở con gái, nhưng tôi cũng chỉ hiểu mơ hồ vậy, một công việc làm đẹp cho xã hội.

Hồi nãy viết thư cho Minh Uyên tôi trêu nó, nhớ kiếm ông mắt xanh tóc vàng nào về trình diện với bố mẹ nha. Tôi chắc thế nào nó cũng la hoảng lên cho mà xem. Cái con bé thật là điện, sang cái xứ ăn điện ấy, đúng là nó... trúng tủ.

18

thứ bảy, 6-3

Chủ Nhật của Ch.

buổi sáng thức dậy
mở cửa sổ
nắng lên cao
bỗng nhớ
buổi chiều ngồi vào bàn học
nghĩ vẩn vơ
chợt buồn
buổi tối ra phố
tưởng lỡ hẹn hò
đêm ngủ muộn
rồi khóc

A. CH.

(Bài thơ nhỏ này đăng trên một tờ nhật báo, hôm nay)

19

thứ ba, 9-3

Anh Uy kéo một lô bạn về nhà, các ông ấy phá phách suốt cả buổi chiều, đến tối kéo nhau đi uống cà phê rồi lại trở về họp ngoài ban công hát dân ca, du ca gì đó, chắc đến giờ giới nghiêm mới chịu rã đám. Thành thử tôi định học cho xong bài vạn vật dài lê thê mà đành chịu thua. Cái anh chàng Hiền « bốn mắt » mới khó thương làm sao, cứ nhất định đòi lôi tôi ra nhập bọn. Hát một bài đi Quỳnh, anh Uy nói Quỳnh hát hay lắm mà. Đố cậu đấy, cô em gái tôi khó tính lắm, có dỗ... ô mai mấy ra mới được. Hay quá, cái anh chàng Hiền ra bộ « ga-lăng » rởm, mẹ tôi làm ô mai ngon số một. Tôi đóng chặt cửa, thế mà tiếng đàn, tiếng cười của các « tướng » vẫn cứ lọt vô phòng làm tôi khó chịu hết sức.

Về bạn bè của anh Uy, đã nhiều lần tôi gây sự với anh ấy, Anh làm ơn bớt cái vụ rước bạn về nhà cho em nhờ, có ngày em gây lộn với họ thì anh đừng chê em bất lịch sự. Thôi mà cô em gái, cũng tại cô đó. Tôi gân cổ cãi, anh nói gì mà tại tôi?. Thì tại cô em gái của anh

20

xinh quá nên anh nhiều bạn bè tới nhà chứ sao. Tôi bảo anh là, đừng nịnh đầm, anh chỉ khéo cái miệng. Nói thế nhưng tôi vẫn phải giấu sự xao động, chả nhẽ tôi xinh đẹp thật. Tôi không tin thế.

Con trai, họ là *« những con sói trẻ »*, nhiều bộ dạng và nanh vuốt, không biết đâu mà nghe họ được. Chị Quyên, lấy chồng được một năm, chị nói với tôi điều đó. Hồi còn đi học, chị yêu một ông viết văn, viết báo. Chị kể lại chuyện tình đầu thơ mộng lắm, hai người gặp nhau ở hành lang Văn Khoa một hôm tổ chức Hội Tết cuối năm. Anh chàng tên là Nguyên Hải. Hai người yêu nhau, cả một năm trời, tưởng có thể lấy nhau được. Nhưng rồi để chị Quyên khổ, và chị đã khuyên tôi như thế. Kể ra chị ấy cũng gan thiệt, ức quá không biết trả thù người tình phụ bạc làm sao, bà ấy bỏ đi... lấy chồng. Có ông đại úy tới hỏi, bà ấy ưng liền. Bây giờ đã hai con, tôi thấy gia đình nhỏ của chị Quyên đầm ấm lắm. Hạnh phúc đến bất ngờ, đâu có cần đợi lời hẹn của tình yêu nhỉ.

Các « ông tướng » đang cười nói ở ngoài kia, muốn đi ngủ ghê mà có lẽ ngủ cũng không được với họ đâu. Bực làm sao mà bực.

trong nhật ký của quỳnh

21

thứ tư 10-3

Không biết tôi có nên ghi ngay những tâm trạng này, lúc mà tôi vẫn còn nguyên những xao động của ban chiều. Tôi không biết phải viết ra như thế nào để mình khỏi dẫm lên những những chân thành của mình. Hay chỉ là những mơ hồ, có phải thế không Quỳnh. Hay chỉ là những trái bóng màu hồng ấm áp vừa thả bay lên trên bầu trời trong xanh hôm nay. Buổi chiều, tôi đã cuống quýt ở ngoài cổng, và bây giờ thì những tiếng nói, những hình ảnh, những chữ viết của tôi đang vướng mắc vào nhau, có gỡ ra cũng chả sao kịp. Tôi cứ phải xao động. Và tội nghiệp cho trái tim bé bỏng của tôi, chắc nó đã mệt lắm.

Buổi tối tôi mở vở ra định ôn lại vài bài ngày mai, nhưng chữ nghĩa của tôi sao hôm nay bỗng mọc cánh, chúng khó bảo ghê gớm. Có lẽ tôi cũng cột tất cả chúng vào trái bóng hồng và thả lên luôn một thể với những xao động chiều nay mất thôi.

22

thứ năm, 11-3

Tôi vừa đọc lại những điều mình viết hôm qua và mỉm cười một mình — Khỉ lắm cơ. Quỳnh ạ. Ta thấy mi có vẻ lạ lắm đấy nhé.

Thực sự thì hôm qua tôi bị xao động quá, song hôm nay thì không, tôi phải ghi lại cho vừa lòng trang giấy trắng của tôi một tí, nó không trách tôi và nếu dấu giếm gì cũng là ai khác chứ không phải nó.

Sáng qua cái thời khóa biểu của tôi có thêm một giờ thứ năm sau giờ học. Cái giờ công dân... vớ vẩn, nó giam cả bọn, được cái là ông thầy chịu khó nói... ba hoa nên cả bọn cũng quên dạ dầy kêu gào... đòi quyền sống. Về học 12g 30 nó bâng khuâng, nó lạ lùng ngở ngẩn như người lỡ hẹn ỉ — Đường vắng, nắng to cả bọn tha hồ giung dăng hàng hai hàng ba chiếm hết cả đường — Về tới nhà đã 1 giờ, đói nhưng ăn không được. Tôi đã có chương trình là ngủ một giấc tới 3g rồi dậy tắm rửa và lại nhà con Đông kéo nó đi phố — Nhưng rốt cuộc rồi chương

trong nhật ký của quỳnh

23

trình đảo lộn hết cả cũng tại chị Viễn — Ngủ dậy cái đầu nó nhức nhối muốn nổ tung ra, (dù là tôi đã kéo dài thêm một giờ) vừa rúc vào phòng tắm thì cái ông Uy gây sự. Con Quỳnh đó phải không, làm ơn lẹ lẹ cho tôi nhờ chút nhé. Trời ơi, mới bước vào đã hối. Làm gì nẫy giờ ? Mới ngủ dậy mà anh — Con gái chịu khó gìn giữ sức khỏe nhỉ, có biết là cái thùng phi nó to và thẳng tuốt luốt từ trên xuống dưới không — Tôi hét lên trong phòng tắm, anh chỉ hay kiếm chuyện, việc gì tới anh Uy mà anh cứ phải lo lắng thế nhỉ — Ới giời ơi, bổn phận làm anh mà. Tôi muốn bật cười trong những hàng nước đang rơi xuống mình. Tôi bảo là, đã thế thì em cho anh đợi một giờ — Không thấy anh Uy nói gì, tôi biết là anh đã bỏ lên lầu — Kể ra có anh cũng vui. Từ khi chị Quyên lấy chồng, tôi chỉ còn lại bé Thy là đồng minh, một đồng minh yếu ớt với cả đám bạn như gấu của anh Uy. Riêng anh Uy, thỉnh thoảng có... trận đụng độ anh thường chạy dài. Tôi thua cô rồi. Anh nói thế là đúng, anh có học luật đủ bốn năm về nhà cũng không cãi lại cô em gái của anh đâu. *(Còn tiếp)*

những bài
thơ hay phổ nhạc

• NGUYỄN NHƯƠNG NGHIỆM

mộng dưới hoa

Chưa gặp em tôi vẫn nghĩ rằng
Có nàng thiếu nữ đẹp như trăng
Tóc xanh là bóng dừa hoang dại
Âu yếm nhìn tôi không nói năng...

Đời sống trải ra dưới chân đi không phải chỉ có một con đường gai góc. Đời sống cùng một lúc còn mở cho người những cánh cửa mơ mộng khác hơn. Ở đó giấc mộng đẹp đầu tiên khi người niên thiếu bao giờ cũng là một đối tượng hiện thân cho tình yêu. Người con gái ấy với đầy đủ quyền năng sẽ đưa người đi trên cây chổi phép, tới những bến bờ hư ảo nhất hiện tại. Gọi tình yêu ấy là tình đầu đời, và người yêu sẽ chung cùng một giấc mộng. Đường bay của cây chổi phép sẽ không có ga nào gọi là ga cuối cùng. Đời sống trong một giấc mộng là đời sống trôi hoài không nghỉ ngơi. Có nghĩa tri tưởng còn là một vùng thênh thang mây trắng và cái « chưa gặp » ấy được hiểu như một định mệnh còn chờ để ban phát cho một người nào. Cái tuyệt vời nhất nói theo nghĩa của hạnh phúc bao giờ cũng là cái « chưa » hơn là cái « đã có». Chưa có nên vẫn nghĩ. Và những cánh cửa như thế cứ mở hoài với những đôi mắt trông tìm, muôn nơi và muôn thuở.

Hồi còn niên thiếu, một cậu học sinh lớp đệ tam nhiều mơ mộng và nhiều nghi ngờ, tôi yêu thơ Đinh Hùng như chính những mơ mộng và những nghi ngờ đó. Tôi thuộc vanh vách bài thơ « Mộng Dưới Hoa », chép không biết bao nhiêu lần vào giấy vở để tặng học trò con gái, những tà áo « tiểu thư » đó, làm cuống quít mất tôi như những sợi chỉ mộng đã rối ngày thơ trong lòng. Nhưng tôi quả thật cũng chưa hiểu được cái đẹp

tuyệt vời và sâu kín nhất của bài thơ mà bắt đầu đã là câu :

«Chưa gặp em tôi vẫn nghĩ rằng»

Sao lại « vẫn » mà không phải « đã »? Bình thường, nếu ở một người khác, chứ không phải Đinh Hùng, câu này chắc chắn chữ « đã » phải thay vào chỗ chữ « vẫn ». Chưa gặp em tôi (đã) nghĩ rằng. Có nghĩa là chưa gặp em tôi *đã* nghĩ rằng có nàng thiếu nữ đẹp như trăng hay đẹp như hoa, hay đẹp như bất cứ một hình dung từ nào khác. Điều này còn nằm trong dự đoán, và dự đoán có thể đúng mà cũng có thể sai. Bởi vì nàng thiếu nữ khi chưa gặp tôi *đã* nghĩ đẹp như trăng nhưng khi tôi gặp rồi thì có thể người thiếu nữ sẽ đẹp một cách khác. Đó là một điều hoàn toàn dành cho sự bất ngờ. Ở đây, Đinh Hùng đã dùng chữ « vẫn ». Tức là tôi đã xác định rõ ràng rồi dù chưa gặp, người thiếu nữ cũng vẫn đẹp như trăng. Chữ « vẫn » quá tuyệt vời và điều này càng chứng tỏ rằng không phải Đinh Hùng chỉ là một thi sĩ làm thơ hay mà còn là một thi sĩ tài hoa. Dĩ nhiên không phải chỉ căn cứ vào một bài « Mộng Dưới Hoa » do Phạm Đình Chương phổ thành nhạc mà thôi. Thơ Đinh Hùng nhiều lắm. Đó là «Đường vào tình sử» hành trang của những người niên thiếu đi vào tình yêu lần đầu. Sống với tình yêu thứ nhất là sống với người trong mộng, cõi mộng đầy tràn những ánh trăng của độ mười sáu, mười bảy và Phạm Đình Chương cũng không phải chỉ phổ nhạc duy nhất một bài «Mộng Dưới Hoa». Những Nửa hồn thương đau, Dạ Tâm khúc, Buồn đêm mưa, Người đi qua đời tôi, đó, cũng toàn là thơ phổ nhạc. Nhưng với «Mộng Dưới Hoa». Đinh Hùng và Phạm Đình chương như hiểu nhau hơn ở một độ nồng của thơ và một độ cao của nhạc. Thơ nhạc bay bổng, câu liền câu, ý liền ý đến nỗi nếu không thuộc thơ Đinh Hùng thì nhạc của Phạm Đình Chương — Thuộc thơ Đinh Hùng, che những nốt nhạc ấy lại, nó là một bài thơ trọn vẹn của thi sĩ. Nhạc phổ thơ như thế mới đi hết được cái tài hoa của cả thi sĩ lẫn nhạc sĩ.

Chưa gặp em tôi vẫn nghĩ rằng
Có nàng thiếu nữ đẹp như trăng
Tóc xanh là bóng dừa hoang dại
Âu yếm nhìn tôi không nói năng...

Đó là bốn câu đầu của bài thơ (và bản nhạc). Đó cũng là sự ngờ ngợ, lạnh bạc của một giấc mộng. Em đã hiện đến, vẫn đẹp như tôi nghĩ. Tóc xanh là bóng dừa hoang đại, âu yếm nhìn tôi không nói năng. Không sai vào đâu được nỗi ngỡ ngàng đó của một khoảnh khắc thời gian đứng lại với hai người gặp nhau trong giấc mộng. Hò hẹn từ bao giờ qua những cái nhìn âu yếm ấy ?

Câu hỏi hoàn toàn không được trả lời, vì đó là câu hỏi của một hạnh phúc tràn đầy như những sợi máu đã vừa căng lên nóng bỏng trái tim.

Nếu bước chân ngà có mỏi
Xin em dựa sát lòng anh
Ta đi vào tận rừng xanh
Vớt cánh dong vàng bên suối...

Yêu nhau là nương tựa vào nhau ở những cái đổ nát, tan vỡ. Tôi vẫn nghĩ như thế. nhưng tình đầu không bao giờ là một hạnh phúc đến với ta rồi ở mãi. Thế nên tôi vẫn chưa, hay

không còn dịp nào để nghe những bước chân mệt mỏi của em ghé sát vào lòng tôi, và chúng ta đưa nhau vào tận rừng xanh vớt cánh dong vàng bên suối. người yêu đã xa cách nghìn trùng, tôi mới bàng hoàng với bốn câu (thơ hay là nhạc ?) đó. «Cánh dong vàng» đã tượng trưng cho một hạnh phúc mong manh. Có cặp tình nhân nào vớt được cánh dong vàng bên suốt ấy chưa. Chưa. Nó hoàn toàn là một giấc mộng.

Bước khẽ cho lòng nỏi nhỏ
Bao nhiêu mộng ước phù du
Ta xây thành mộng nghìn thu
Núi biếc sông dài ghi nhớ
Ôi chưa gặp nhau, như đã ước thề
Mây hồng giăng tắm ngả sơn khê
Bóng hoa ngả xuống bàn tay mộng
Và mộng em cười như giấc mê.

Tôi đã đánh mất tình yêu đầu tiên không biết từ lúc nào. Thế nên khoảng thời gian yêu nhau hãy còn bàng hoàng lắm, và cơn mộng của Đinh Hùng, Phạm Đình Chương chụp xuống thành một bản trường ca, hát hoài hoài qua những ngày tháng lênh đênh. Làm gì còn được một câu như «bước khẽ cho lòng nỏi nhỏ» để nỏi với nhau. Chính điều đó đã làm cho tôi hiểu hơn lúc nào, bao giờ tình yêu chỉ là một bóng hoa ngả xuống bàn tay mộng, và mộng em cười như giấc mê. Quả thật, sống bây giờ là sống cho những cơn mộng đã xế mất, hụt hẫng và có lẽ, cũng đã tan tành, để mãi mãi đau sót hối tiếc lại khoảng ngày nào «chưa gặp em tôi vẫn nghĩ rằng».

giã từ

Bây giờ nắng hạ đã vương vương
Sao nghe buồn quá buổi xa trường
Tình học trò ươm hồng xác phượng
Sách, cặp nào đựng hết những yêu thương

Nỏi với nhau : Hôm nay còn bên nhau
Vạn yêu thương xin ấp ủ tim sầu
Mai xa lớp, lìa mái trường thương mến
Nhớ thật nhiều lời thầy dạy hôm nao

Cũng xa rồi con đường xanh lá cây
Con đường vang tiếng guốc từng ngày
Buổi giã từ, ơi ! buồn biết mấy
Tóc cũng sầu không trôi theo mây

Thôi xin chào sân trường im bóng phượng
Học trò về buồn trong tiếng ve thương
Hạ vấn vương dan nắng vàng áo trắng
Nhìn nhau cười mà nước mắt rưng rưng

BẰNG LĂNG

(Giai phẩm HOA NẮNG hè 71 của trường nữ Trung học Pleime)

TÙY BÚT MAI THẢO

HOẠT CẢNH

MỘT BUỔI TỐI, TỪ MỘT TIỆM ĂN Ở ĐƯỜNG LÊ LỢI ĐI RA, TÔI ĐÃ ĐỨNG lại với một người bạn ngoại quốc, một lát, trước cái bồn nước của bùng binh Nguyễn Huệ. Hôm đó là một buổi tối thật đẹp trời. Sao dãi lân tinh trên đầu chúng tôi. Từ ngoài bến Bạch Đằng, không khí thoáng mát thênh thang chở tới những con thuyền đầy của gió. Một bầy trẻ nhỏ đứng vây thành một vòng đai đặc kín lấy bồn hình tròn và ở giữa, là những cây nước chảy ngược chiều, nở tung thành phơi phới một trận mưa hoa.

Từ mấy tháng nay, phía sau lưng pho tượng hai người lính thủy quân lục chiến cao ngất cầm súng hướng về mặt tiền tòa nhà Quốc Hội, những người làm công tác vẽ những đường son và kẻ những nét lông mày mỹ lệ cho khuôn mặt thành phố, đã cho nước chảy ngược lên trời ở bùng binh này. Nước nở hoa. Nước khiêu vũ. Và cái hoạt cảnh ngoạn mục tối tối, chiều chiều, đã cuốn hút được cái nhìn mê thích của hàng nghìn em nhỏ. Người lớn nữa. Người lớn cũng thích. Những buổi sáng chủ nhật, đi qua khu ngã tư này, tôi đã nhìn thấy những người lính trẻ của chúng ta, những người lính sáng láng, đĩnh ngộ, về từ Quang Trung, xuống từ Thủ Đức nắm tay người yêu, ngắm nhìn nước múa. Nhiều đêm mưa, tôi còn thấy, tuy đám người lớn tuổi đã bỏ đi, bầy trẻ nhỏ vẫn còn đứng lại. Những mái tóc lên sáu lướt thướt. Những cặp mắt thỏ non mở lớn. Đám nhi đồng thành phố chịu trận mưa rào, đứng nắm chặt tay nhau, nhìn nước ngược, khiêu vũ giữa không gian.

NGƯỜI BẠN NGOẠI QUỐC KHI NGHE TÔI THUẬT LẠI LÀ CHIỀU chiều, khi nắng Saigon đã nhạt trên nóc những tòa nhà chọc trời, bao giờ cũng có một đám đông thuộc đủ mọi lứa tuổi của chúng ta đến ngắm nhìn cái cảnh tượng nước chảy ngược chiều, đã lấy làm ngạc nhiên lắm. Thành phố anh có không biết bao nhiêu cảnh tượng ngoạn mục gấp nghìn lần hơn nữa, anh ta nói. Những cây hoa nước này tầm thường có đẹp cũng đẹp chẳng bao nhiêu, anh ta nói, thế mà trẻ nhỏ và người lớn ở đây đã lấy làm thích thú lắm hay sao? Xong câu hỏi, người bạn khác biệt với tôi một vùng trời sinh trưởng bỏ đi, để mình tôi đứng lại. Tôi đứng lại tôi nhìn, một lần nữa cái hoạt cảnh của nước chảy ngược. Và bất chợt tôi khám phá được một điều. Như thế này. Những cây nước chảy ngược giữa bùng binh kia sỡ dĩ chiều nào cũng có hàng trăm người tới ngắm, bởi vì chúng là hình ảnh của một khao khát, biểu tượng của một chờ đợi. Hoạt cảnh của nước múa là một cảnh tượng thái bình. Và dân tộc chúng ta từ hai mươi năm nay, đã chỉ nhìn thấy những hoạt cảnh khác.

PHẢI, TỪ HAI MƯƠI NĂM NAY, TRẺ NHỎ, NGƯỜI LỚN, NHI ĐỒNG tóc xanh và phụ lão tóc bạc đã chỉ được nhìn thấy những hoạt cảnh rùng rợn. Tôi cũng vậy. Quá khứ và hồi tưởng tôi, từ hai mươi năm, trong muôn vàn cảnh tượng, chỉ toàn khắp, chỉ kín trùm những cảnh tượng chiến tranh, mà không hề có ghi lại được, dù là thấp thoáng, dù là khoảng khắc, một cảnh tượng, hòa bình. Tôi đứng nhìn nước múa. Tôi đã nhớ lại. Hết thảy. Trong một lần. Nhớ lại, trước hết là cái cảnh tượng Hà nội lúc thiên đô. Cây sập sau lưng. Nhà cháy bốn phía. Chiến lũy dựng trên những đường phố. Giao thông hào đào trong những lòng nhà. Trên những con đường mở ra năm cửa ô, những bầy người 46 thất đảm kéo nhau đi, tới những ngày tháng núi rừng điêu linh đợi chờ trước mặt. Ra khỏi thành phố, những cảnh tượng hãi hùng đồng loạt của chiến thời mưa bão, phơi bầy kín đặc theo từng dấu chân. Những cây cầu đổ gục chết chìm trên những giòng sông là mộ. Những con đường đào. Ụ đất cao ngất. Hầm hố chữ chi. Cầu khỉ chênh vênh vắt qua những vực thẳm choáng váng. Những phiến kính vỡ nức nở, óng ánh nằm trong cỏ hoang ngút ngàn trên những thành phố tiêu thổ tôi đã đi qua. Những bực thềm rêu phong, những vườn hoang và những dậu đổ, những bức tường tàn tật và những thân cây cụt đầu, ở những thị trấn bên đường tôi đã dừng chân lại. Nói đến hai mươi năm, hai mươi năm đau khổ vô chừng, nói làm sao cho hết. Những dấu tích, của hủy hoại tan nát lỗ chỗ trên toàn khắp hình hài và tâm thể ba miền đất nước, là bấy nhiêu hoạt cảnh quái đản của một trường kịch tối đen chúng ta đã nhìn ngắm, như thế suốt hai mươi năm trời. Chưa cần nói đến những người chết. Đừng nói vội đến những quan tài, đến những lòng huyệt, cái chiều dầy của những tờ khai tử, cái chiều cao của những tử thi. Hãy chỉ nói đến những xóm làng, những con đường, những thửa vườn, những cây cầu, những vì tường, những sự vật và những tĩnh vật mang tên Việt Nam, những hoạt cảnh phơi

bầy trước tròng mắt mê hoảng của chúng ta, hết thấy chỉ là những hoạt cảnh khốc liệt tan nát, của một cơn mộng dữ kéo dài chưa dứt.

ANH BẠN NGOẠI QUỐC, TÔI NGHĨ ANH ĐÃ HIỂU TẠI SAO, NHỮNG vòi nước chảy ngược trên bùng binh Nguyễn Huệ, những vòi nước tầm thường chỉ mới là một chút đỉnh biểu tượng cho một cảnh tượng hội hè và một không khí thanh bình, đã những tàn nắng và những đêm sao của Saigon, thu hút được một đám đông cả những người lớn cả những trẻ thơ chúng tôi như vậy. Hai mươi năm nay, trên quê hương của lục bát, xứ sở của ca dao, vòm trời của đũa son và của ngôn ngữ năm dấu, tai chúng tôi đã đầy chật những tiếng nổ, mắt chúng tôi đã nghẹt ứ những hình ảnh rợn người. Chúng tôi thèm khát những tiếng động khác, bình yên hơn. Như tiếng chim trên mái nhà ban mai thức dậy, tiếng suối lăn trong đá, tiếng gió trong cây, tiếng cười trong nắng. Chúng tôi đợi chờ những hình ảnh khác yên lòng và yên tâm hơn. Như hình ảnh của cỏ non trong vườn, trăng biển ngoài đồng, đứa trẻ ngủ trong nôi. Và như lời một bài hát mới: « giây thép gai đã hết rào quanh đồn phòng ngự ». Hòa bình mà có được, thành phố này sẽ hết đi cái cảnh tượng biển người. Thôn đã Việt Nam mất an ninh, hàng triệu người của làng xóm đồng ruộng đã phải chạy ra thành phố. Chuông vàng hòa bình mà đóng lên, họ sẽ trở về. Với ngõ. Với hoa. Với đất. Với cỏ. Hai mươi năm nay, người dân quê Bắc Ninh mỗi mùa xuân còn tưởng nhớ một dáng đu bay, và người Nam Định tương tư cái hình ảnh cao vút của một cây nêu Nguyên Đán, và người Châu Đốc thì thiếu cái tràn đầy của Cửu Long bát ngát và người của Thừa Tiên đi tới đâu, cũng không xa được bóng núi Ngự Bình. Hòa bình mà có được, tôi sẽ trở về. Nằm dưới mái hiên cũ. Nhìn lên hình cây xưa. Thả một con thuyền nhỏ, viếng thăm lại những bến bờ thơ ấu. Buổi chiều tôi sẽ ra đứng đó, trên cây cầu gẫy bấy giờ chắc đã được vớt lên cho hai nhịp nối liền qua một giòng sông. Gió chiều từ biển xa thổi vào. Hết bóng những máy bay phản lực gầm rú tan nát, không gian thôi tiếng súng chỉ còn êm ái tiếng sáo diều bất tận. Và những ngọn cỏ không sợ nữa. Và những cành cây không khô nữa, sẽ mọc rất xanh thành một cảnh tượng xanh lam. Và khi đó, sao sẽ sáng hơn trên một nền trời mới. Và đêm thôi giới nghiêm, đêm giải đủ cho những giấc mộng dịu dàng.

CHO TỚI NHỮNG GIỜ PHÚT NÀY, VIỆT NAM CÒN ĐÁNH TRẬN. Từng người, từng người còn những đường lửa và những ngõ khói đi tới. Giây thép gai vẫn rào quanh đồn phòng ngự. Nhưng, nghiêng hết định mệnh vào chiến tranh, mà cái khả năng tâm hồn và đời sống dành cho hòa bình tương lai, khả năng đó xanh ngắt trong ta, vẫn còn là một kho tàng tâm hồn nguyên vẹn. Tôi nghĩ cái kho tàng còn nguyên vẹn này là điều kiện bảo đảm rực rỡ và yên tâm nhất cho hòa nhập rộng lớn của chúng ta vào đời sống, khi đời sống có hòa bình. Phía bên kia, không phải như vậy. Chỉ ở phía bên này, chúng ta là những lữ hành hòa bình duy nhất có đủ hành lý cho cuộc hành trình đi vào ngày mai vui.

bất ngờ

Rất tình cờ nghe tiếng hát trong tim
Khi em đến trong áo thơm, lụa mới
Hồn niên thiếu vui hơn mùa mở hội
Tôi muốn thành chim nhỏ hót xôn xao

Và cánh bay đến một chỗ nhiệm màu
Tình dậu lại với thật nhiều tha thiết
Như giòng sông có vô vàn sóng biếc
Tôi ngượng ngùng trôi giữa mắt em xinh

Chả nắng mưa trời cũng dã của mình
Tôi nghĩ thế nên cười trong tiếng hát
Vì mái tóc em dài nên bốn mùa thành một
(Nên cuộc đời còn có mỗi mùa xuân)

Để tháng ngày tôi mãi bảng khuâng
Làm thơ rất ngọt ngào như tiếng mật
Tim đã sáng nên tình tôi thành thật
Vạn chiêm bao thơm ngát một thiên đường

Bởi áo em hường chỉ một mùi hương
Nên tôi bỗng tương tư màu bông lẻ bạn
Bởi buổi mai em buộc nơ tim tím
Nên tôi yêu màu mực học trò

Rất tình cờ nghe tiếng hát ngây thơ
Khi trái đất ngập ngừng vui không nói
Tôi cũng thế tự dựng hồn bối rối
Mất nhìn em thành chỉ rối vô cùng
Nghĩ chắc mình ăm ắp những yêu thương
Trong cử chỉ, thế nào em cũng biết
Và như thế cả hai người cùng liếc
Cùng mỉm cười trông xuống bàn tay

Tôi bất ngờ mong cánh bướm thôi bay
(Hãy đậu lại vì cành hoa đã thắm)

NGUYỄN ĐĂNG HÀ

tình đầu

Không đâu một sớm tình cờ
Chân em bước nhẹ như tờ lá bay
Nụ cười rớt xuống khăn tay
Cho tôi ngơ ngẩn một ngày lớn lên

Bàng hoàng, hôm ấy, đầu tiên
Trái tim rối sợi máu hiền trong thân
Ngày qua chốn ấy, trăm lần
Nghe con nước thở dưới phần sông chia

Nghe nhiều gió tạt thềm khuya
Đánh rơi mùa lá mai kia mới vàng
Trời mưa bong bóng sắp hàng
Đuổi nhau đến vỡ cho tan trống trường

Đèn run cây lá trên đường
Với con chim nhỏ về nương tình đầu
Nhủ thầm những ngón tay dau
Yêu em hơn cả những đầu thuốc ngon.

NGUYỄN THỨC NGỮ

hoa cỏ

Truyện ngắn LÊ NGỌC DUNG

Ngày thi, với bước chân đủng đỉnh, đã tiến lại rất gần nhật kỳ ghi trên tờ lịch tôi vừa bóc buổi sáng. Thời gian sửa soạn thi dần dà thâu ngắn mà những bài Vạn Vật lê thê, những định lý công thức phản ứng hóa học rắn khô cứng ngắc cứ lững lờ thản nhiên đứng ngoài tầm trí nhớ khiến tim học trò nhói lên lo lắng. Tôi muốn khóc và muốn quăng hết sách vở, chịu thua đầu óc bướng bỉnh lỳ lợm của mình, đắp đá quanh thân mặt mày hóa tượng, làm một thứ học—trò—đáng—bỉ dễ dàng bỏ cuộc thi đua, lòng ngợp ngợp những buồn rầu chán nản. Nhưng ý nghĩ khùng điên ấy, may mắn, chỉ là một ý thoáng, đi qua và mất tăm không còn dấu vết khi tôi khe khẽ ấn hai ngón tay lên đuôi mắt ngăn đừng rụng xuống những giọt nước trong veo vừa ươm ướm trên mi. Tâm hồn dịu lại. Sau một lát nặng yên bồi hồi vọng tưởng, tôi nghiêng đầu, lặng lẽ dỗ dành trí não mình chóng ngoan chóng ngoan. Trí não ngoan ngoãn thì sách vở hết là túi mật đắng, anh đã nói thế trong buổi đi chơi đặc biệt mà mãi bây giờ, tôi chưa quên, và không thể quên.

Năm ngoái, gia đình tôi sống ở một thành phố nhỏ miền biển. Ngôi nhà xinh xắn toạ lạc trên đồi cát cao. Dưới chân đồi có một giáo đường, tiếng chuông ngân nga đỗ hồi mỗi buổi sáng mai dịu dàng và mỗi chiều xế mênh mông. Những chủ nhật khôn gphải đi học tôi thường dậy thật sớm, sớm hơn sự thức giấc rộn rã của giáo đường, nhét ống sáo, tập nhạc và vài chiếc bánh ngọt vào túi vải thân thiết, lang thang vòng quanh những đụng cát chạy dài dài ven biển tìm chỗ ngồi yên ngắm mặt trời lên, nghĩ lan man đến bạn bè, trường lớp hay thổi nho nhỏ những ca khúc ngày xưa mẹ thích. Những sáng chủ nhật lặng thầm như thế đã bất chợt xôn xao, và những rưng rưng xúc cảm bỡ ngỡ dại khờ rất khẽ đã được tấu lên, tựa thanh âm lạc lõng vụng về rung vang nhẹ nhàng khi tôi vô tình đặt tay lên phím đương cầm từ lâu nín câm lặng lẽ.

Một sáng chủ nhật tôi dậy muộn. Ba đi công tác từ hôm qua. Nắng sớm tươi, nhìn trời xanh cao và trong. Giáo đường đã rất đông người Thôi nhé, đồi Vòm Keo, sáng nay Du phải ở nhà. Tôi hát nhỏ. Có tiếng reo vang ngoài cổng

— A, An.

An học cùng lớp với tôi. Không thân lắm để có thể kể cho nhau nghe mọi chuyện, nhưng giữa đám bạn bè quen biết, như An hiểu và thương tôi nhất.

— Ngỡ Du đạo đồi sớm. Đi chơi không ?

— Ba Du đi vắng rồi An.

— Phải coi nhà ?

— Không, có u Bắc, nhưng mà đi đâu ?

— Trong giang sơn của Du.

« Giang sơn của Du ». Có lần Ngân ra biển sớm, gặp tôi chạy băng băng qua dãy đụn cát, mũ rơm rộng vành, quần jean và áo chemise xám, túi vải đeo vai, hắn gọi tôi là... nữ hiệp. Ngân hỏi, này, mi muốn chọn tên chi, Hoàng Dung, Triệu Minh Nhậm, Doanh Doanh, Kỷ Hiểu Phù, Hồ ly A Tỷ vân vân và vân vân. Tôi nói ta không thích là ai hết, ta là ta, bạn của Đinh Như Ngân thôi cơ. Song Ngân không chịu, ê ta nghe An nói mi chơi thân dzi mấy chú chăn bò trên đồi, dzậy ta gọi mi là chăn-bò-nữ-hiệp cai quản vùng đất này nha... Tôi cười. An đặt cây guitare trên vai xuống :

— Răng mà cười. Đi chơi đi Du.

— Chiều về há ?

— Dĩ nhiên.

— Ừ, Du vô thưa với u, chờ nghe.

Địa điểm đóng quân của An là đỉnh Vòm Keo. Sao bọn hắn tìm được lối lên nhỉ ? Tôi hơi ngạc nhiên thì An cười :

— Một tên lạ lạ đi với nhóm B2 dẫn đường đến đây, bảo mấy sáng chủ nhật vẫn gặp cô bé mũ rơm lên đỉnh đồi thổi sáo, bọn B2 đoán ngay là Du: Chờ mãi không thấy, nhân về lấy đàn ta ghé gọi Du luôn đó mà.

Buổi sáng ấy, với bạn bè, hắn là một sáng nhiều vui. Học trò B2 « phát minh » nhiều trò chơi ngộ nghĩnh khiến cả bọn cười lăn. Phá phách nghịch ngợm một lúc, lát để nghỉ, bây giờ đến mục ca nhạc kịch nghe quý vị. Tôi khom người chui vào khoảng đất trống râm mát giữa hai lùm keo dày lá giao nhau vừa được Trúc vạt bớt các cành rườm rà phía trên và phía trước tạo thành một động cây dễ thương, hơi cúi đầu tay khoanh gối, lắng nghe bạn bè luôn phiên hay hòa hợp hát ca. Mãi đến khi tiếng hát ngừng trôi, Thúy gọi Du ơi Du. Tôi ngẩng lên, để rất tình cờ, nhìn thấy anh. Áo xanh màu trời những sớm mai dịu nắng, Tay áo xắn hững hờ. Anh nhìn tôi mắt dài sáng trong. Tôi lúng túng quay tròn đầy mũ. Thúy vẫy, ra đây thổi sáo thi với Chinh này Du, Chinh thổi sáo hay như... như... Du vẫy đó. Cả bọn cười ồ. Tôi không nhìn ai. Cuống quít, vội vàng. Tôi chụp mũi rơm lên đầu, kéo vành mũ che khuất mặt. Qua những cành lá keo lung linh gió lay, nắng buông xuống đụn cát một màn lụa vàng ngời ông ả. Nỗi xuyến xao vô cớ tự đôi mắt đen-dài-sáng-trong ấy len lỏi vào tâm hồn tôi, đẩy nhẹ một cánh cửa căn phòng trầm u nào từ lâu khép kín. Tôi tìm một bóng râm khuất bên kia đồi, ngồi thinh lặng, trái tim ngợp chìm trong sự rung động êm ái dịu dàng như được ủ giữa một thảm thẩm xanh cỏ non.

Giờ họp mặt trước lúc ra về, tự dưng anh bảo, phải chăng có đơn là

một thú tuyệt vời trong nỗi thương đau. Thế là bạn bè bàn cãi nổi sôi ầm ĩ. Tôi cười rất nhẹ, nghĩ đến những trò chơi đơn độc của mình. Ý này chưa dứt anh thả rời ý khác. Khi nói, anh tránh nhìn tôi, song có một cảm-quan đặc biệt thì thầm rằng anh muốn nói cho tôi. Lặng im, nhưng tôi nghe, hiểu và cảm nhận. Anh yêu thích ngày đầu của tuần, bởi chỉ ngày ấy anh có thể thả rong trí hồn theo tiếng sáo dìu dìu vi vút trong không. Tự bao giờ, tôi đã chỉ thổi sáo vào ngày đầu tuần thư thả ấy. Có một tương giao...?

Những chủ nhật sau đó tôi không lên đỉnh vòm keo. Sợ sẽ ngại ngùng cuống quít không đâu lúc bất chợt thấy áo màu trời nhạt xanh sau vòm lá lục. Nhưng thói quen thổi sáo trên những bước lang thang thì chẳng thể nào bỏ được. Mà ơi, dẫu vào một ngày chủ nhật đầm thắm bình yên hay một ngày chủ nhật biển động và mưa giăng mờ mịt, cứ mỗi lần tôi thổi dứt một ca khúc là y như có một điệu sáo vời vợi tiếp theo, khi tôi ngồi ở sườn đồi, điệu sáo ấy cơ hồ thả xuống từ trời, khi lững lừng trên đỉnh đồi tôi lại nghe như diệu sáo vẳng lên từ lùm cây ở lưng chừng đụn cát. Trong xao xuyến rộn ràng, chẳng lúc nào tôi thấy được chỗ ẩn của ai đó, nhưng rất gần mà cũng rất xa, là anh có phải ? Tôi nghĩ ngợi nhiều.

Những chủ nhật bàng bạc mến thương xôn xao tâm hồn cứ thế kéo dài. Đến một chiều thứ hai ba từ sở về với sự-vụ lệnh trong túi áo. Thành phố mới cũng là một thành phố biển, ba nói, nhưng rộng lớn hơn đây, và ven biển không có hàng còn cát... Thứ bảy mới có chuyến bay duy nhất nối hai thành phố. Những ngày còn lại theo ba đi chào các chỗ thân quen, rất không ngờ, tôi biết nhà anh. «Chinh bảo với chị là Du thích ra thổi sáo trên ngọn đồi đầy keo kia kia ». Theo tay chị, tôi nhìn qua khung cửa. Trên đỉnh Vòm Keo, những tia nắng xế chiều kéo buồn bã lê thê.

Buổi tối cuối cùng, ba bảo tôi đi ngủ sớm. Mưa dai dẳng ngoài trời. Buồn giăng nghịt nghịt lòng. Làm sao tôi đủ can đảm dỗ dành mình đừng khóc khi tiếng sáo anh thiết tha vương vấn vô cùng. « ... *Và mây trôi nước trôi ngày tháng trôi cùng lướt trôi. Mấy phút bên nhau rồi thôi. Đến nay bóng em mờ khuất. Người về u buồn khắp trời người ra đi với ngàn nhớ thương. Mấy phút bên em rồi thôi. Dáng em sống trong hồn tôi. Xa cách ta còn tìm đâu ngày vui. Biệt ly, trước bao dường tơ, réo rắt trong muôn hương mơ thành sầu tiễn đưa...*»

Sáng thứ bảy, anh lang thang ngoài bãi biển. Trên tam cấp nhà, tôi biết anh nhìn, lặng lẽ như bao giờ. Nhưng có lẽ đó là lần đầu tiên anh không quay đi khi tôi rụt rè chớp mi ... nhìn lại. Tôi cắn chéo khăn tay. Nước mắt rơi, rất đỗi âm thầm.

Trời nắng hanh hao lúc phi cơ đến. Hoe hoe mắt đỏ, buôn buốt trái tim, qua khung kính phi cơ tôi thầm thì với thành phố ở lại. Thôi chia xa từ đây. Giã từ áo xanh trời mơ. Giã từ tiếng sáo quyến luyến nhẹ nhàng. Giã từ; giã từ Tình-Yêu-Cỏ-Hoa.

Gần một năm xa. Ơi bạn cũ những ngày chủ nhật anh có còn rót tiếng sáo xưa vào từng sợi gió dài giăng ngang đồi cát ?

LÊ NGỌC DUNG

cây bàng cuối thu

Thu đi, trên những cành bàng,
Chỉ còn hai chiếc lá vàng mà thôi.
Hôm qua đã rụng một rồi,
Lá theo gió cuốn ra ngoài sơn thôn.
Hôm nay, bởi thấy tôi buồn,
Lìa cành theo gió, lá luồn qua song.
Hai tay ôm lá vào lòng
Than ôi ! chiếc lá cuối cùng là đây !

hoa gạo

Anh đã từng đi khắp bốn phương
Tháng hai anh có thấy trên đường
Những hoa gạo đỏ tươi màu máu
Nhầu nát như người linh tử thương
Anh ạ , tôi buồn không thiết nói
Cảnh tình lỡ rụng tự hôm qua
Một khi tình rụng như họa rụng
Máu đỏ lìa tim dạ xót xa

Hội Quán Cây Tre

2 bis Đinh Tiên Hoàng

SAIGON

nơi gặp gỡ lý tưởng của tuổi trẻ hôm nay

— *Sinh hoạt văn nghệ mỗi đêm thứ bảy, chủ nhật từ 19 giờ 30.*

— *Mỗi đêm thứ sáu sinh hoạt văn nghệ của anh em Quán Văn ngày xưa.*

NHỮNG NGÀY KHÁC MỞ CỬA TỪ 8 GIỜ ĐẾN 22 GIỜ

KHÁNH-LY
kính mời

BÀI ĐÃ NHẬN ĐƯỢC

Từ Bạn Ngọc

• BÔNG HỒNG CHO TÌNH ĐẦU

Nụ Hoa Đầu Tiên (Thái Nguyễn), Gặp lại (Thủy Tiên), Mộng ước (Thụy Khanh), Mối tình thời Niên Thiếu (Nguyễn Hoàng Thụy Ngân), Viết cho Quyên (Hoàng Thúy Phượng), Rung động đầu đời (Nguyễn văn Bình), Nụ hương đầu đời (Mân Côi), Cơn gió nhẹ (Mai Ngộ Thu), Thoáng qua (Như Ý Hương), Hoa úa màu vàng (Nguyễn Hương Thủy Phi), Bông hồng cho tình đầu (Hà Thủy Hương), Đoản tình sầu (Như loài Cỏ Dại), Bông hồng cho tình đầu (Trầm mặc Linh Phương), Đóa Hoa Đầu Đời (Hoàng Nhật Hồ), Bông hồng kỷ niệm (Vy Tím), Chuyện xưa buồn (Thương Giang), Đôi Mắt (Nguyễn thị Kim Hạnh), Kỷ niệm đầu mùa (Ngọc Hân), Nắng Hồng Tàn Thu (Nam Thiên), Giấc mơ đầu đời (Ngự Linh Thy).

• THƠ

Nắng Hạ (Hoài Dzạ Vũ), Thơ tình ngày mới lớn (Nguyệt nhật Ánh), Bài thơ mùa hạ cho bé, trong hồn nắng (Vy Tím). Hè về (Trần thị Đoan Hồng), Chuyện con tầu (Trần Đình Thái), Nỗi buồn (Loan), Cho Tuổi Ngọc trong mùa hạ cuối (Huỳnh Long Giang), Tuổi Hồng Hoang, Lời Ngỏ (Huỳnh Tường Vi), Nếu mai này, buâng khuâng (Hoàng Nhật Hồ) Loài sơn ca bé bỏng... (Uyên My), Loài cỏ buâng khuâng (Thụy Uyên), Tuổi áo trắng (Thu Thảo), Ơi, vu vơ (Tôn nữ Thu Dung), Trầm buồn (Xuân Linh), Tình khúc mùa hạ (Trịnh Phụng Linh Thy), Thuở xa xưa (Trần thị Miên Du), Hạt Ngọc (Nguyễn thị Kim Hạnh), Hoa nắng (Sen Hồng), Sáu bài lục bát (Dã Thú), Dáng Mộng (Đinh Lynh), Nuối tiếc (Nguyễn Hoàng Bảo Ngọc), Bài cho chú (Bích Vũ) Tuổi lớn (Thanh Lê), Tơ mong (Nguyễn thị Tường Vân), Xuân Hồng (Nguyễn Đăng Hà), Trong trái tim em (Lilas), Lối về mưa bay (Thúy Anh).

• VĂN

Thu (Huỳnh Kim Mai), Tiếc nuối (Trần thị Đoan Hồng), Bâng khuâng (Phạm thị Hoài Thương), Kể chuyện ngày xưa (Bùi Mục Tử) cảm nghĩ (Dã Tường Vi) Chuyện một tâm hồn (Thùy Mi), Cái bóng (Nguyễn thị Kim Hạnh), Mười sau ngọn nến hồng (Kim Nhan), Một tháng lãng du (Khanh Hương).

gõ không đúng cửa

Như Ngà chở Như Ngọc trên chiếc Cady tới đường Hiền Vương.

— Dừng lại đi.

Như Ngọc kêu hoảng làm Như Ngà ép lề quên đưa tay ra vẫy, bị ông xích lô đạp mắng một câu đau điếng.

— Hiệu Thanh Khánh bên kia đường.

Hai cô ký giả sắc đẹp—có tương lai thành tài tử đóng phim cưỡi heo rừng và không thèm nói câu nào—nhìn nhau. Rồi dắt xe băng qua đường. Khi xe đã khoá cẩn thận, Như Ngà hỏi Như Ngọc :

— Mở đầu ra sao, bồ tèo ?

— Thì vỗ ngực xưng mình là ký giả

— Không được, phải khiêm tốn.

— Vậy bồ mở đầu nhé.

Hai cô ký điệu bộ đẩy cửa kính bước vào. Một bà lễ phép hỏi:

— Hai cô tới thêu áo ?

Như Ngà lắc đầu. Như Ngọc nói :

— Chúng tôi muốn gặp bà Thanh Khánh.

Hai cô ký được mời ngồi chơi. Nhà báo tập quan sát. Khách ra vô tấp nập. Toàn các bà giầu sang phú quý. Như Ngà thầm trách « Chị Phượng hại tụi mình rồi. Ở đây làm gì có... tuổi vừa lớn. Toàn các bà thôi à... » Bà Thanh Khánh, chủ nhân của hiệu may, thêu áo dài, áo tắm đã xuất hiện. Bà rất tươi và hồn nhiên như... học trò. Tên bà, phụ nữ thượng lưu của Sài gòn đều biết. Bà ăn mặc giản dị mà duyên dáng đáo để. Bà nhẹ nhàng hỏi :

— Thế nào, hai cô cần gặp tôi có chuyện gì đây ?

Như Ngọc trổ nghề :

— Thưa bà, chúng cháu là ký giả sắc đẹp của tuần báo Tuổi Ngọc...

Bà Thanh Khánh cắt ngang :

— ... tuần báo của tuổi vừa lớn. Nhưng tôi đã lớn từ lâu, tôi vẫn đọc.

Như Ngà hỏi :

— Bà đã đọc số 2 ?

Bà Thanh Khánh cười :

— Và biết hai cô gõ không đúng cửa. Tôi nói thật, các cô đừng buồn nhé, ở đây chỉ làm giả nhan sắc bằng sự tạo ra cách ăn mặc sang trọng, chả hợp với tuổi vừa lớn chút nào. Thêu cái áo dài hàng chục ngàn bạc công.

Như Ngọc buột miệng :

— Eo ơi !

Như Ngà hỏi :

— Nhưng thưa bà, ít ra bà cũng là người làm đẹp cho phụ nữ ?

Bà Thanh Khánh đáp :

— Cho phụ nữ thôi.

— Vậy bà phải có một lời khuyên về làm dáng cho con gái mới lớn chứ ?

Bà Thanh Khánh nói :

— Con gái mới lớn không cần làm dáng. Các cô đẹp rồi, đẹp lắm rồi. Các cô đẹp hồn nhiên. Chỉ cần ăn mặc gọn gàng, chọn mầu dịu mắt. Giữa đám hoa vương giả, hai cô biết chứ, người ta đâm ra chán mắt và chỉ thích ngắm một vài bông hoa mộc mạc. Tôi đọc cho hai cô nghe hai câu thơ của một thi sĩ miền Nam : *Hỡi cô con gái đô thành nội, Ai điểm tô mà em phấn son ?* Con gái không cần làm dáng vì đã thừa duyên dáng, thứ duyên dáng trời chỉ cho mỗi đời người một lần ở tuổi các cô.

Buồn quá, đi hỏi cách làm dáng lại được khen mình đã thừa duyên dáng. Đúng là gõ không đúng cửa.

CHẠP PHÔ

tuổi ngọc

CỬA TIỆM BÁN TỪ CÂY KIM ĐẾN CHIẾC PHI THUYỀN

Chủ tiệm : KIẾN VÀNG

an toàn cho mắt

Ở Hoa Kỳ, chuyện gì cũng có thể trở thành quan trọng. *Xứ này* nhà cầm *quyền* vừa ban hành một quy chế mới cho các nhà sản xuất kính đeo mắt. Các loại kính cận hay đi nắng, theo quy chế này, đều phải trang bị thêm mắt kính an toàn. Vì viện thống kê ở đây vừa kê ra con số mỗi năm có tới 120.000 người bị thương ở mắt vì các mảnh kính vỡ.

Hà (Chợ Lớn)

thuốc đau răng

Người ta cũng có thể làm phiền ông Nha sĩ một tí là không tới ông i ngay vì có cách làm dịu cơn đau bởi chiếc răng sâu, bằng cách nhét 1 miếng bông có nước cốt củ hành tây vào lỗ hổng của chiếc răng đau.

tuổi ngọc số 5

Toà soạn đang nhộn nhịp sắm sửa cho Tuổi Ngọc số 5, số đặc biệt viết về những ngày rời trường xa lớp. Chạp phô Tuổi Ngọc có bổn phận rao hàng trước. Tuyệt cú mèo. Với cái bìa rực rỡ một chùm hoa phượng và đầy một sân nắng. Còn bảng đen và bàn học thì ấm ắp những giòng văn chương thơ mộng. Đón xem, nếu dưới 5 điểm các bạn hãy phê : không được lên lớp.

giai thoại danh nhân

Tổng-Thống Sadi-Carnot, hồi xưa còn là Sinh-viên, trường Bách Khoa, khi đi qua chợ và cãi nhau với chị bán cá vì chị ta đã làm dơ bộ quần áo của ông ta. Bị chị bán cá chửi bới, ông phản công lại :

« Đồ hình chóp cụt, khối tám mặt không đều, phương-trình hư-hỏng, đồ sin nghịch-biến.

Việc ra trước cô bót, nhưng ông cô chịu, không thể xem các danh-từ toán học của Carnot là chửi bới được.

(HaTa)

thắc mắc

Cửa tiệm chạp phô Tuổi Ngọc vừa được gửi bán giai phẩm Hoa Nắng của trường nữ trung học Pleime. Nơi trang 5 có bài thơ Tuổi Xa Người của Cao Thoại Châu đã đăng trong Tập San Văn. Chủ tiệm thắc mắc, Tiểu Quyên, cô bé nào ký tên dưới bài thơ Tuổi Xa Người đó, không biết có phải là *người yêu* của Cao Thoại Châu chăng ?

Thật tình giới thiệu, giai phẩm hè nữ trung học Pleime 1971 là một giai phẩm rất đẹp, rất hay.

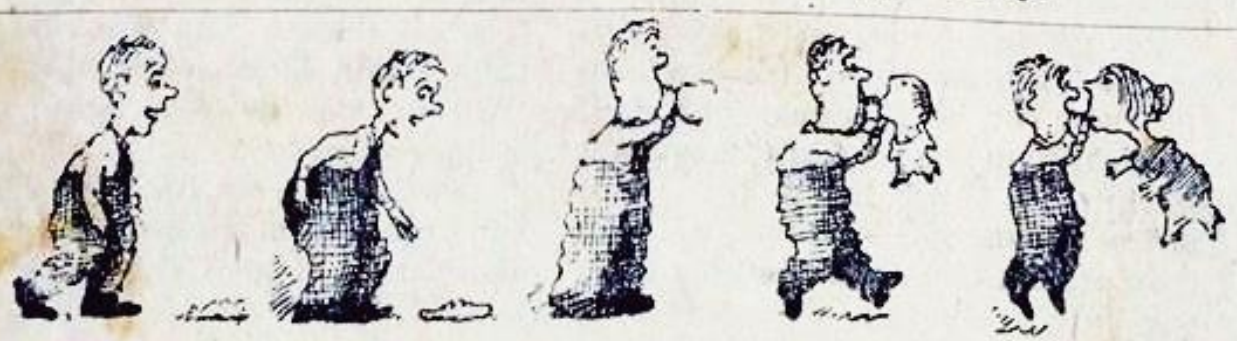

bói lông mi

Sau đây là một lối bói dành cho học trò con gái : Bói lông mi.

Theo lối bói này, hễ khi bạn đang học bài mà có chiếc lông mi rụng xuống trang sách (chẳng hạn như buồn mà lấy tay dụi mắt hoặc khóc mà lau mắt) Bạn hãy lượm chiếc lông mi ấy mà trao cho 1 người nào ngồi cùng bàn, người đó sẽ kẹp chiếc lông mi của bạn vào giữa hai ngón tay. Trong khi đó thì bạn quay mặt đi và nhắm mắt lại mơ ước một điều. Vẫn quay mặt đi, bạn nói đúng chiếc lông mi của bạn đang được người khác kẹp giữa ngón tay nào, thì ước mơ của bạn sẽ được thành tựu-

TÂM QUYÊN (Saigon)

cây nến và chiếc bánh

Sinh nhật của cu Con, sinh nhật thứ 6, mẹ thắp 6 cây nến quanh chiếc bánh sinh nhật.

Mẹ hỏi cu Con :

Con có một chiếc bánh với 6 cây nến đó, con thích không ?

Cu Con có vẻ không được hài lòng lắm :

— Giá con có 1 cây nến với 6 chiếc bánh thì thích hơn mẹ ạ. T.P.

rao vặt

Để xứng đáng với bảng hiệu « **cửa tiệm bán từ cây kim tới chiếc phi thuyền** » cửa tiệm *Chạp Phô Tuổi Ngọc* nhận mua bán, đổi chác tất cả những món hàng cũ mới của khách thập phương. Xin các bạn hãy gửi về đề tên KIẾN VÀNG địa chỉ Tuổi Ngọc. Cam đoan là món hàng của các bạn sẽ được « mại » nhanh chóng.

trăm hoa đua nở

Trong vườn hoa xuất bản vừa mọc thêm một bông hoa nữa : TRĂM HOA, một loại sách dành cho tuổi thơ. Sách in đẹp, truyện hay, giá vừa túi tiền học trò. Mại vô !

bắt tật người

— *Xoa tay* : tính tự phụ nhưng dấu diếm.

— *Vuốt lông mày* : giả dối, làm đỏm.

— *Huýt sáo khẽ* : thích giao du, dễ thương

— *Cắn móng tay* : Hà tiện

— *Cắn môi* : tánh người nóng nảy, hay băn khoăn, trí óc tinh nhuệ.

— *Lên thang hay chạy* : thiếu bình tĩnh

— *Vừa nói chuyện điện thoại vừa cầm viết vẽ* : Vẽ đầu người : tánh đa cảm, vẽ bông hoa : hiền từ. vẽ không hình dạng : thiếu ý chí, hay lo lắng P.V.

1 đều

Một anh chàng cà thọt bước vào một tiệm sách của một cô chột mắt hỏi :

— Thưa cô ở đây có cuốn «*Người một mắt*» tiểu thuyết trinh thám của Phạm Cao Củng không ?

Cô bán sách chột mắt lịch sự đáp:

— Thưa ông ở đây không có cuốn đó, nhưng có cuốn «*Nhà Sư Thọt*» cũng tiểu thuyết trinh thám của Phạm Cao Củng. TÍ CON

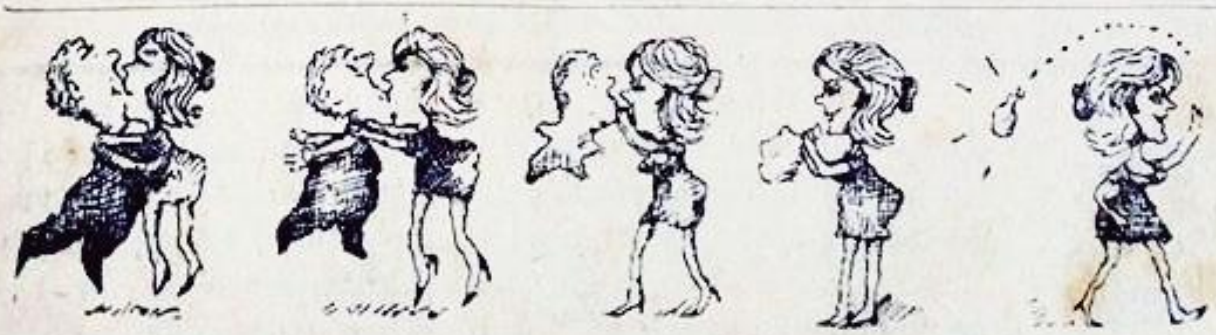

TUẦN LỄ CỦA BẠN

SAO VÀN phụ trách

Từ lâu các mục tử vi hàng ngày, hàng tuần, trên các nhật báo, tuần báo đã trở thành một thứ thói quen, không muốn gọi là nhảm nhí. Dù ta biết chắc thế song ta vẫn phải dỗ dành ta bằng những... nhảm nhí đó. Người VN không nghèo mơ mộng, không no đầy hạnh phúc, vì thế rất thèm được tin tưởng ai dỗ dành, hứa hẹn. Người phụ trách mục này, dĩ nhiên không phải là một nhà lý số bốc dịch bói toán hay chiêm tinh gia hay nhà tâm lý học, hắn chỉ là một người giàu có tưởng tượng, sẽ giúp các bạn một tuần mơ mộng, vui vẻ trong các điều hắn tự phịa ra chẳng căn cứ vào sách vở nào hết. Với một lời khuyên lớn, đừng bao giờ... tin.

Trong ngày thứ ba bạn sẽ gặp một điều may mắn. Lời dặn : Bạn có sẵn một bản nhạc, có nốt nhạc, bạn hãy đếm từ đầu, dòng thứ hai của bản nhạc, đến nốt thứ ba, nếu bạn gặp một nốt nằm trên dòng kẻ nhạc (mi, sol, si, ré) thì hên suốt tuần. Những nốt ở giữa hai dòng kẻ nhạc thì bình thường và những nốt ở ngoài khuôn nhạc thì rất xui xẻo.

Một tuần nhiều phiền toái cho bạn. Các bạn trai hay có thói quen chăm sóc mái tóc (trung bình ngày chải đầu bốn lần) có thể sẽ bị tai nạn nhỏ, như bị vập đầu vào tường. Riêng các bạn có mái tóc dài mất bình thường nên lưu tâm coi chừng có cả đại đội chí đang trú đóng trên đầu bạn.

Thứ hai : nhiều chuyện vui. Thứ ba : bình thường. Thứ tư, Thứ năm : Nên bỏ một thói quen ngồi ghế hai chân, dễ u đầu. Thứ sáu, thứ bảy : Con gái nếu ngủ mơ thấy hoa trắng thì có thể nghe chuyện người ta đòi xin bàn tay. Con trai nếu nằm mơ thấy khẩu súng thì cần phải học chăm thêm. Chủ nhật : Thoải mái.

Đi phố kỵ đi guốc, đối với các cô, gặp xui có thể phải xách tay một chiếc. Nhìn thấy một con chim bay thì gặp một điều lành hết sức. Các cậu khoái đùa với tốc độ, hơi phiền một chút là chạy hết cả xăng « rờ dẹc » bạn mới nhớ. Chịu khó dắt bộ một đoạn đường. Xứ ta sắp có mỏ dầu lửa, mỗi ngã tư mai đây sẽ có một trạm xăng.

Tên bạn (cả họ và tên) nếu cộng lại có một con số chẵn : bạn nên mua một tấm vé số (không khuyên bạn uýnh số đề). Nếu ngược lại, trong tuần bạn không làm vừa lòng được nhiều người, nhất là người thân, nên tránh gây chuyện. Con số hên là 4 và 7. (Đại khái thứ tư và thứ bảy may mắn. Vẫn không có ý khuyên bạn đánh số đề).

Gặp một người tuổi con Gà không hạp, sinh chuyện cãi nhau và giận nhau rất lâu. Bạn nào có thói quen ngáp không che miệng, chưa chắc đã ngáp phải ruồi mà ngáp phải... muỗi, vì mùa mưa đã tới. Kiêng cử ăn xoài xanh hay thử áo mới. Nên đi thăm bạn và nhớ đem theo áo mưa.

Nam mạng : Bạn đang để ý một người nào, nếu người đó tóc ngắn, bạn có thể được để ý lại. Nhưng nếu người đó tóc dài, bạn bị chê là « bột » quá — Nữ mạng : Có chuyện buồn nho nhỏ nhưng cũng làm bạn khóc được. Không hạp với màu xanh (chẳng hạn như đi qua đường gặp mưa nếu mặc áo xanh).

Nửa tuần lễ đầu với lời khuyên : thử tới tiệm thuốc tây cân xem lên cân hay sụt. Sức khoẻ có phần khả quan, nhưng sụt cân có thể là dấu hiệu bạn ốm nặng. Nửa tuần lễ sau với lời khuyên : tránh chỗ đông người (tuy nhiên vẫn không hợp cho các cuộc hẹn hò). Sẽ có quà tặng trong ngày chủ nhật.

Một tuần lễ bạn có nhiều chuyện dằn đo. Nhìn thấy một con kiến hay vài con kiến đi lẻ, điều bạn nghĩ chưa đủ yếu tố để quyết định. Nếu gặp kiến đi cả đàn, bạn quyết định mà không sợ hối hận. Lời dặn : không nên ăn quà ngoài đường. (Đừng quên đánh răng mỗi tối — không quảng cáo cho hãng kem nào hết).

Bạn gái : Có người đang chấm điểm bạn — Đừng cuống lên, hỏng hết việc. Hợp với những người có vần K. đứng đầu tên (thí dụ như : không cãi cọ hay có thể gặp nhiều điều vui vẻ với họ). Đi mưa không nên mang dù. Bạn trai : người bạn đang chú ý tới có vần TH- thì nên nộp đơn cho sớm, đơn sẽ có điểm phê : tạm được.

Buổi sáng ngủ dậy gặp mưa là hên (nhưng nằm mơ thấy mưa thì có chuyện buồn nhỏ nhặt) không nên đi chơi (không có mục đích) mà đi một mình. « Lái xe gắn máy phải tuân luật người », không thì bạn được ngài công lộ chào ngay. (Dạo này các ngài đứng đường sốt sắng lắm đấy). Bạn ít gặp may.

Bạn trai : Coi chừng sách vở có thể bị mối ăn, dấu hiệu hỏng thi, học dốt. Bạn gái : nếu chiếc gương hay chiếc lược trong vi của bạn bị gãy, đừng sắm vội, xui xẻo sẽ tiếp theo mãi. Lời dặn chung hãy nên xếp đặt chương trình dài hạn (cho suốt tuần) nên xóa bỏ một mục viết thư.

viết về tình đầu

(Tiếp theo trang 36)

Có nhớ không những dịp cho chúng mình làm quen thật dễ mà ta lại bỏ đi. Những chiều tan học về nửa đường cơn mưa kéo đến bất chợt. Hai đứa không hẹn cùng nhau vào núp dưới hàng hiên của mái nhà bên đường. Khi đó em mắc cỡ ghê, đứng quay lưng lại mà lòng thấy nao nao khó tả. Em nhớ có lần anh tinh trao em bức thư thì xem chợt bỏ đi, mặc cơn mưa đêm cao trút xuống và mặc anh đứng ngẩn ngơ. Em không hiểu tại sao em lại hành động như vậy— Có lẽ tại em thích câu chuyện chúng mình vẫn mãi ở trong tình trạng e ấp như thế này. Em biết lúc đó anh buồn lắm. Và tối đó em cũng hơi giận mình nữa, lòng cứ sợ anh giận thì tội nghiệp.

Có một lần em lại nhà nhỏ bạn thì gặp anh ở đó. Bỡ ngỡ, ngạc nhiên vô cùng và cảm thấy hơi lo lo, cứ sợ... Nhưng sau đó cơn lo âu biến đi như cơn gió thoảng qua khi nghe nó nói anh là người anh họ của nó. Cũng nhờ nó mà em được biết tên anh— Thuyên— Cái tên nghe ngồ ngộ. Cũng lúc đó nó giới thiệu em với anh và điều này làm chúng mình ngượng ngập mỗi lần trên đường về— Hân hạnh được biết Uyên. À— kể ra thì anh chàng cũng ga lăng đấy chứ. Em khi ấy chỉ dám thốt lí nhí trong họng— Cám ơn! Gớm cô bé cám ơn ai thế? Em đỏ mặt lặng yên trong khi anh nở nụ cười— chế nhạo chắc!

Rồi sau đó cứ mỗi lần tan học về bên nhau hai đứa cố bắt chuyện nói trước nhưng đều không dám. Lỡ tia mắt có chạm nhau thì lại gục đầu khe khẽ chào— Dẫu gì cũng đã biết nhau rồi chứ!

Và sau đó em làm thơ, viết truyện thật nhiều. Không gởi báo mà chỉ để dành đọc lấy. Cái bút hiệu mà em chọn đố anh là gì nhỉ?— Thuyên Uyên — Đó là tên anh và em đấy. Ban đầu em tính đặt là Uyên Thuyên nghe gọn hơn nhưng em không muốn tên em đặt nằm trước tên anh. Em lãng mạn và mơ mộng quá nhỉ?

Me la em rất nhiều khi thấy độ rày học kém đi. Me bảo em lo học lấy cái phần nhất rồi hãy nghĩ chuyện xa vời. Lời nói của me làm em lo lo ngại không ít. Cứ e me đã biết rồi. Cả ba cũng thế, ba hay nhìn em với cặp mắt nghiêm khắc khiến em không còn dám thức khuya viết thơ, viết truyện nữa và cuốn nhật ký dấu biến đi dưới mấy lớp quần áo. Rồi em cố học trở lại để theo kịp với chúng bạn. Me nói đúng. Rán lấy cái cái phần nhất rồi hãy nghĩ chuyện xa vời. Anh có nghĩ thế không.

Giá cuộc đời cứ bình thản trôi qua như thế nhỉ! Gặp nhau hai lần khi đi và về. Nghĩ đến nhau những khi rảnh rỗi. Thì đẹp biết bao.

Nhưng một buổi chiều nọ em chết lặng người khi nghe ba quyết định cho em xuống Mỹ Tho ở với người dì vì lẽ dưới đó thi cử dễ dàng. Em chỉ cúi đầu không góp ý kiến. Muốn thét to lên cho mọi người nghe rằng hãy để em ở lại, em sẽ cố gắng hết sức. Nhưng khi nghe em nói. Phải đấy. Việc đó nên làm lắm. Chứ ở đây ít đứa nào nên lắm — Tôi thấy con Uyên cứ mải mơ mộng không lo học hành gì cả» — em lại thôi.

DÁNG NGỌC

Em thật hồn nhiên thật diễm kiều
Do tơ vàng ánh gót sen kiêu
Tóc mây một giải trời xanh biếc
Ai ngất ngây say dưới nắng chiều.

TỪ NGUYÊN THỦY

Thế là buổi cơm đó em ăn hết nồi, cứ suy nghĩ miên man...

Sáng ngày sau em lại nhà nhỏ bạn từ giã thì nghe nó bảo — Ông anh họ tao mết mày lắm, cứ giả bộ lân la tới đây để hỏi thăm mày mãi. Em chỉ cười — Mai tau đi rồi — Kệ ổng — Hắn lại bảo — Còn mày thì sao ? — Me tau bảo rán học — Ừ mà me bảo rán học, chuyện nhảm nhí ấy nên bỏ đi cho rồi. Vâng, thưa me con sẽ bỏ.

Con bạn đưa em ra bến xe đò, ba me đều bận việc nên không ra tiễn em. Thấp thoáng trong đám người đưa đón, em nhận ra có dáng quen quen—Cái dáng cao cao gầy gầy ấy đã làm em xúc động không ít — Lòng cứ dặn lòng: hãy còn nhỏ quá — dẹp chuyện ấy đi — Nhưng: đến trăm lần nhất định mình chưa yêu — Hôm nay nữa nhưng lòng mình sao lạ quá. — Những câu thơ NS thật ý nghĩa, thật xác thực với mình.

Nhỏ bạn chào rồi ra về không quên nói thêm một câu—Tao ra có anh Thuyên chở về — Coi bộ cụ ta buồn lắm đấy. Em cười lớn cố tạo vẻ tự nhiên — Nè nói với họ là gắng dẹp buồn thương nhung nhớ đi. Coi chừng thi rớt là khốn ! Con bạn cũng bật cười rồi ra về. Tiếng cười trong như pha lê vỡ của nó, tiếng cười gượng gạo của mình, em thấy cay cay đôi mắt.

Đóa hồng thương yêu đầu tiên vừa hé nở thì cơn gió vô tình làm đóa hoa hoảng sợ khép cánh. Những hạt mầm em ươm có còn tươi tốt để nảy nở những chiều tan học, con đường bóng mát ôm dáng đôi ta.

Mối tình đầu mấy ai không ấp ủ, dù chỉ là chút dư thừa còn đọng mặn bờ môi, nồng tim hồng. Rồi một ngày nào đó hạt mầm anh ươm cho em được thay thế bằng hạt giống khác, khi đó có bao giờ anh nhớ đến em không nhỉ ? Rồi một ngày nào đó hạt em ươm cho anh không dám chồi nảy lộc. Những mến thương, ưu ái về anh có mãi ở tim son hay chỉ như những trang nhật ký, những tập bản thảo, những ý tưởng chân thành về anh đỏ hồng trong ngọn lửa — Em đã cố dứt bỏ cảm nghĩ về anh nên đành đốt hết kỷ niệm. Kỷ niệm của em, của những đêm dài trằn trọc nhớ nhung. Ngày mai, ngày mốt vùi đầu vào sách vở có tìm quên được không nhỉ ? — Những bài toán hình, những bài toán Đại, những vòng tròn, đường thẳng, đường cong, những bài Lý Hóa, Vạn Vật dài lòng thòng có lôi em khỏi vùng mê mải về anh không ?

Thời gian ơi có giúp gì cho em không ? Hãy giúp em quên đi tất cả nhá. Đóa hồng thương yêu thuở đầu tiên hãy tàn phai đi. Những mầm non ơi hãy khô héo đi. Và em, hãy bỏ lại sau lưng những gì của ngày tháng cũ.

THANH LAN
dưới mắt tôi

(tiếp theo trang 23)

bạc. Những người yêu tiếng hát Thanh Lan không muốn cô nghèo song cũng không muốn cô chìm trong lãng quên. Khi yêu, người ta thường ích kỷ. Cô Thanh Lan hiểu chứ ? Nước Pháp có hàng triệu ca sĩ thần tượng. Một thần tượng duy nhất chết già trên vinh quang. Chỉ là Edith Piaf. Hãy xuôi giòng nhạc đến vô tận, tiếng hát Thanh Lan ! Tôi không thích, ngày nào đó, bị đọc vài giòng quảng cáo « Thanh Lan, tiếng hát ru ngủ năm xưa tái xuất » như người ta đã ồn ào quảng cho một ca sĩ hết thời trở lại với phòng trà ca nhạc.

Sau hết, mái tóc dài của cô đã đẹp lắm rồi. Như Audrey Hepburn. Có lần, trong buổi tiếp tân của Kiều Chinh ra mắt *Giao chỉ films*, tức ghê gớm vì Audrey Thanh Lan đã gắn bộ tóc giả dài với những «boucle anglaise» lòng thòng, với con mắt vẽ 5, 3 vòng giống đào cải lương Kim Hoàng quá. Thanh Lan, trời cho cô đẹp rồi, khỏi cần nhờ tay người làm đẹp. Càng giản dị, cô càng đẹp. Thanh Lan thử bắt chước công chúa Audrey, thản nhiên vào tiệm uốn tóc, bảo họ cắt ngắn đi xem sao. Tôi tin rằng với mái tóc ngắn đến tai, cúp vào, rẽ ngôi giữa, cô sẽ Audrey hơn, cô Thanh Lan.

THANH LAN
con bướm vàng

(tiếp theo trang 24)

giọt nước mắt bất ngờ của Thanh Lan rơi trên má khi hát *Đừng bỏ em một mình* Thanh Lan đã có chồng. Con bướm đã vào vườn, đậu trên một bông hoa quen thuộc. Thanh Lan được gọi là ca sĩ, cũng như chính lòng mình được gọi thành tên một nỗi cô đơn, và theo tôi Thanh Lan đã hát « Đừng bỏ em một mình » với nỗi cô đơn đó, bằng những giọt nước mắt u buồn không cho ai hết.

Thanh Lan dứt khoát được với nhạc Trầm Tử Thiêng như con bướm vừa thay được một đôi cánh vàng. Tiếng hát ấy không quằn quại đau buồn nhưng có thể nghe như những trận thu phong, nhạt, nhẹ nhàng và lạnh. Đi ngơ ngác vào hồn bằng một cánh cửa cô đơn. Con bướm vàng của mùa thu. Tôi muốn gọi Thanh Lan như thế. Tôi sẽ nhớ hoài những giọt nước mắt của Thanh Lan khi hát « Đừng bỏ em một mình ». Nhớ như nhớ lại một tối nào nơi Hầm Gió. Nếu sau này Thanh Lan đừng đóng phim, nhất là đóng một vai trò làm ái tình trên giường thay vì lúc đó Thanh Lan đứng trước micro hát «Hương xưa, Đừng bỏ em một mình» để lắng nghe tiếng hát của mình bay cao tới những tâm hồn cô đơn, lạnh bạc như những cơn gió mùa thu mới thổi về. Con bướm vàng của mùa thu của tôi (của chúng ta), hôm nay đã chết.

tuổi ngọc

Biên lai số 579/BTT/NBC/4CBC ngày 24-4-1971 Thư từ bài vở đề tên Duyên Anh. Ngân, chi phiếu, thư bảo đảm đề tên Vũ Mộng Long, gửi về tuần báo Tuổi Ngọc 38 Phạm Ngũ Lão Saigon II. Mọi chi tiết về phát hành xin hỏi nhà tổng phát hành Đồng Nai 270 Đề Thám Saigon II. Điện thoại : 20942